

DOLENJSKI LIST

KLONICA

Glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva okraja Novo mesto

Lastnik in izdajatelj: Okrajni odbor SZDL Novo mesto. — Izbaja vsak četrtak. Posredna številka 10 din. — Letna naročnina 480 din, polletna 240 din, četrtletna 120 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 900 din osir. 3 ameriške dolarje. — Tek. račun pri Komunalni banki v Novem mestu, št. 60-KB-16-2-24

Štev. 17-18 (371-372) Leto VIII
NOVO MESTO, 25. APRILA 1957

Urejuje uredniški odbor. — Odgovorni urednik Tone Gošnik. Naslov uredništva in uprave: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 30. Pošt. pred. Novo mesto 89. Telefon uredništva in uprave: št. 127. Rokopisov ne vračamo. Tiska Casopisno-založniško podjetje »Slov. poročevalci« v Ljubljani. Za tisk odgovarja F. Level

27. aprila 1941 je bil v Ljubljani na pobudo Centralnega komiteja Komunistične partije Slovenije ustanovljen sestane OSVOBODILNE FRONTE. OF je rasla in se širila med širokimi ljudskimi množicami kot enotno vseljivo gibanje za osvoboditev in združitve slovenskega naroda, za izgon in uničenje okupatorja, za vzpostavitev nove Jugoslavije na temelju narodnostno enakopravnosti in ljudske demokracije. V svojem družbenem bistvu je OF pomenila združitve našega ljudstva pod novim, v poznejših narodnoosvobodilnih bojih vzpostavljenim družbenim vodstvom slovenskega naroda. To družbeno vodstvo je prvokrat v zgodovini prešlo v roke delavskega razreda Slovenije, ki je znal združiti v vsenarodni upor široko plast našega naroda. Osvobodilna fronta je bila posoda naše ljudske revolucije, revolucije, ki jo je vodila Komunistična partija. Šla je v boj za resnično svobodo slovenskega naroda in drugih jugoslovanskih narodov, šla je v ljudsko oblast in v graditev socializma. Kot nam je bila potrebna in letih vstaje in povelje graditve, tako je danes kot Socialistična zveza delovnega ljudstva pobudnik našega napredka.

S PETEGA PLENUMA ZVEZNEGA ODBORA SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA FLRJ ZA USTVARJALNO SODELOVANJE Z VSEMI MIROLJUBNIMI NARODI SVETA

Prvi dan plenuma je poročal tovariš Aleksander Rankovič o nekaterih najvažnejših političnih in organizacijskih vprašanjih Socialistične zveze. Dejal je, da si bo Socialistična zveza tudi vnaprej prizadevala sodelovati z vsemi narodi na Vzhodu in Zahodu. Zato smo v minulem letu vzdrževali na široki osnovi mednarodno politično, ekonomske, kulturne in druge zveze z velikim številom držav. Menili smo in menimo, da je problem miru in mednarodnega sodelovanja najvažnejši mednarodni problem in osnovni pogoj za nadaljnji napredek človeštva. Ko to iskreno delamo, pa so začele vzhodne države spet izkoriščati našo zaskrbljenost za mir in socializem za napade proti nam. Dogodki na Madžarskem in v Egiptu so zahtevali, da smo o njih povedali naše neodvisno stališče, kar pa nekaterim na Vzhodu ni prav.

Tovariš Rankovič je poudaril, da ne želimo z ničemer zaostrovati meddržavnih in medsebojnih odnosov nasploh. Poudaril je tudi naše prijateljske odnose z narodi Srednjega vzhoda, govoril je o gospodarskih vprašanjih in o povečani vlogi okrajev in občin, o kulturno-prosvetni dejavnosti SZDL, o tisku, o organizacijskih vprašanjih SZDL in podobno. Med ostalim je poudaril velik pomen rednega dela političnih organizacij, ki morajo milijonom delovnih ljudi pomagati v upravljanju in razvijanju družbene kontrole in v razvijanju vseh oblik socialistične demokracije pri nas. Delo za izboljšanje družbenega položaja žensk je zahteval referat tovariša Radosavljeviča, o čemer bomo še posebej poročali, kakor tudi o prispevku, ki ga je na vprašanje dal tovariš Edvard Kardelj.

Prejšnji teden je bil pod predsedstvom Josipa Broza Tita v Gardnem domu na Brtonjih peti plenum zveznega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije. Člani plenuma so sprejeli osnovni poročili tovariša Rankoviča in Radosavljeviča, govoril pa je tudi tovariš Tito o glavnih vprašanjih naše zunanje in notranje politike.

Sproščeno, veselo, s pesmijo in izleti v majske naravo bomo letos proslavili praznik dela — 1. maj. Vsem svojim bralcem, naročnikom, sodelavcem in prijateljem želi prijeten prvomajski odih tudi Dolenjski list!

nega kakor tudi zunanje-političnega značaja. To je tisto, kar je šlo sovjetskim tovarišem najbolj na živce. Čeprav sedanjega spora ne bi hotel dramatizirati, je nadaljeval tovariš Tito, pa se zdaj pri nas le dostikrat sprašujemo, ali sploh lahko še verjamemo sovjetskim tovarišem. Mi vemo, da smo na pravi poti, do takega spoznanja pa bodo prav gotovo prišli tudi sovjetski tovariši. Posamezni vodilni ljudje se pri njih še ne morejo otresti starih nazorov glede stikov med socialističnimi deželami, zato tudi zavze-

to, da smo ostali vztrajni pri svojem stališču, da se ne želimo vključiti v noben tabor in da tega ne želimo zato, ker bi s tem izgubili tisto vlogo, ki jo ima Jugoslavija v svetu in ki nam omogoča neodvisno stališče v izražanju naših misli o vseh vprašanjih, tako notran-

majo taka stališča. Mi se z našimi potmi ne bomo odmaknili, ker bi bilo to škodljivo za naše notranje razmere kot tudi za nadaljnji socialistični razvoj in za razvoj socialistične misli v svetu sploh.

Tovariš Tito je nato dejal, da albanska gonja ne prispeva k dobrih stikom, ponovil pa je tudi znano stališče do madžarskih dogodkov, Omaljane zaupanja ni moč naglo spreminjati, je poudaril, ko je nadaljeval vprašanje odnosov med nam in Vzhodom. Podčrtal je tudi vprašanje naših odnosov do Srednjega vzhoda in dolžnosti, ki nam jih nalaga naša neodvisnost, da namreč neodvisno in z vsemi deželami vzpostavljamo kar najboljšo stike.

Z oceno nalog socialistične zveze pri nadaljnjem razvoju našega gospodarstva, predvsem pa kmetijstva, je tovariš Tito zaključil svoj govor na plenumu SZDL.

Nazdravimo Prazniku dela!

Zagoreli bodo kresovi, zaplapolale rdeče prvomajske zastave. Od hriba do hriba bo segal njih sij, vabil, združeval in objemal. In prek meja bo šel, spojil bregove oceanov in odmeval v tisočih pesmih: prvi maj — človek — delo — sreča — svoboda — pravica...

Sredi prazničnih obrazov, zvokov godob, sredi veselih, sproščeni src, polnih novih navdihov, bodo rdeči prameni z mlajev pozdravljali delovne ljudi vsega sveta. Mlado zelenje okoli njih bo kot rožmarin ob nageljnih, rdečih kot kri, ki je tekla, da je na žuljih milijonov lahko zrasla žlahtna roža svobode. Ne še za vse. Še žive narodi, uklenjeni v spone kapitalističnih držav, v trhle vezi propadajočih imperijev, v katerih pa vedno bolj vre in prekipeva. Sila doslej ob stran potisnjenih delovnih množic poji te narode, da hočejo doseči cilje, ki smo jih mi — in mnogi drugi — že dosegli.

Vera v človeka, v pravico do dela, do svobode in do kruha za vse, vera v lepši jutrišnji dan je neusahljiva, je taka kot pomlad, ki je nobena zima ne zaduši in ki nas vsako leto vedno znova močnejše in radostno prevzame.

Prvi maj, pomlad človeštva...

Nekoč tihe, skrite, preganjane sanje stotisočev prvih proletarcev, potem naraščajoča reka zahtev, uporov, plaz revolucij in silno neurje, ki je podrla pregrade starega sveta. Neustavljivi boj angleških tkalcev, ameriških šivilj, nemških delavcev, leningraskih kovačev, kmetov in rdečearmejcev Oktobrske revolucije, boj tempopolnih ljudstev v Aziji in Afriki proti angleškim kolonizatorjem in japonskim osvajalcem, rdeče zastave, ki so vihrale v pozdrav jugoslovanskim partizanom v veliki osvobodilni vojni proti fašistom, vstaje mladih narodov na Vzhodu in na velikem Črnem kontinentu — vse to je zdaj spet v naših srcih, ko plapolajo prvomajske zastave in združujejo svet v novo družino, kakršne doslej ni bilo ne v knjigah ne na zemljevidih in ne v srcih ljudi.

Nekoč skrite, preganjane sanje — zdaj praznik ponosnih delovnih ljudi, ki ga pri nas praznujemo v svobodi letos že dvanaestič. Ob uspehih, ki smo jih dosegli doslej v premaganju nerazvitosti, se ne prevzemamo in ne ustavljamo. Dobro vemo, da socializem ne pomeni graditev tovarn zgolj zato, da jih bomo imeli, ampak zato, da bodo ljudje bolj živeli. Temu cilju žrtvuemo vse naše nadaljnje napore, v solializem gremo z delom naših rok in glav, z močno vero vseh naših delavcev, kmetov in ljudskega izobraženstva. Taka pa je tudi pot drugih narodov sveta, ki so si svobodo že priborili, kot tistih, ki po njej še hrepene.

Zato naj ob letošnjem Prazniku dela živi enotnost vseh narodov in vseh delovnih ljudi sveta v boju za mir, za ustvarjalno sožitje, za prijateljstvo vseh narodov in za medsebojno pomoč zaostalim deželam!

Živel Prvi maj 1957!

Društvom in organizacijam v Novem mestu

Priljubljeni odbor za prvomajsko slavo vabi vsa društva in organizacije v mestu in v občini, da priredijo s članstvom izlet na Trško goro, kjer bo v sredo, 1. maja, ljudsko praznovanje Dneva dela! Za prevoz in odlična, cenena okrepila bo poskrbljeno. Udeležite se polnoštevno slavnosti na naš največji delavski praznik!

Jugoslavija nima razlogov, da bi spreminjala svoje stališče

Ko je govoril v razpravi, je predsednik SZDL Josip Broz Tito med drugim dejal, da imamo zadnje čase nov spor, ki se je razvil med našo deželno in vzhodnimi deželami, de-

Veliko slavlje na Trški gori

Lipah na Trški gori. Ob dveh popoldne bodo priredili družbeni pevski zbori, recitatorji, folklorna skupina JLA in drugi izbran kulturni spored na vrhu Trške gore, kjer bo nato tudi ljudska zabava. Za dobro postržbo po nizkih cenah bo poskrbljeno. Avtobusi bodo vozili z Glavnega trga v Novem mestu do Bajnoča in nazaj.

Proslavimo prvomajsko dneva v naravi, veselje in sproščeni!

Taborniki bodo hoteli na Gorjance in Mirno goro, nekateri s košmi tudi v Kumrovec. Planinci pripravljajo izlete h kočam na Polomu, na Frati, na Mirni gori in na Debenču, posamezni kolektivi pa pripravljajo številne skupne izlete v Šmarješke in Dolenjske Toplice, v planine, na Rog in v druge znane kraje, ki nas vabijo na odih.

DOLENJSKA ZA 1. MAJ

Vsa Dolenjska je te dni sredi priprav, da bomo Praznik dela dostojno, veselo in sproščeno počastili.

Tako poročajo iz Dolenjskih Toplic, da bodo 30. aprila zvečer zagoreli kresovi po hribih, zvečer bo glavna proslava, manjše prireditve pa bodo imeli tudi sindikati. V Sentejnerju bo v torek zvečer na akademiji koncert pevskega zbora iz Orehovice, 1. maja pa bodo pred šolo v Orehovici odkrili spomenik. V Metliki bo 30. aprila ob pol osmih zvečer na Meatnem trgu svečana javna proslava, na kateri bodo sodelovali tudi: metliški pevci in godba. Po proslavi bo na terasu pred novim kegliškim veselicom, na katero vabijo prireditelji vse prijatelje kegliškega športa in ostale meščane. Igrišče bodo člani Kegliškega kluba odprli 30. aprila ob 14. uri na Kambičevem vrtu. Na vrhu Veselice bodo v počastitev Praznika dela prižgali velik kres. Prvega maja bodo Metličani ob petih zjutraj imeli budnico, dopoldne tekmovalno kegličev, popoldne pa množični izlet v hrvaški Ribnik, kjer bo tamkajšnja Zveza borcev odkrila spomenik padlim borcem in žrtvam fašizma.

V Žužemberku bo šolska mladina 27. aprila priredila krajski izlet, osrednja prireditve 1. maja pa na sam Praznik dela

Novomeškimi planincem

Nameravani izlet na Gorjance je prestavljen na eno izmed kasnejših nedelj. Vse člane vabimo, da se udeležijo prvomajske slavnosti na TRŠKI GORI, ki bo v sredo, 1. maja!

popoldne, ko bo na trgu v Žužemberku govoril in krajski kulturni spored, nato pa zabava. Sodelovali bodo člani sindikatov, Partizana, šolska mladina in godba z Dvora. V Straži bo slavnostna akademija, kurili bodo pa tudi kresove. V Črnomlju, Kostanjevici, Trebnjem, na Mirni, v Mokronogu in drugod po okraju pripravljajo društveni in sindikatski slavnostne akademije, javne nastope, kresove in kulturne prireditve, združene z zabavo delovnih ljudi.

Letos bo 25. maj prvič proslavljen kot Dan mladosti, sicer bolj kot šolski praznik, v bodoče pa bo verjetno ta dan tudi državni praznik.

25. maj naj bi že letos proslavili vsi mladi ljudje, saj ta praznik ne bi smel predstavljati samo praznik članov mladinskih, športnih in drugih društvenih organizacij. Naše geslo naj bo: V vsakem kotičku naše okraja naj čuti mladina, da je ta dan njen, pri tem pa naj tudi starejši poskrbijo, da bodo mladi resnično preživeli ta dan lepo, prijetno in svečano. Seveda pa naj bi predvsem razne organizacije, politične in družbene, poskrbele, da svojim mladim članom pripravijo prijetno praznovanje, obenem pa ta dan izkoristijo za vključevanje novih mladih članov v svoje vrste.

Pravilo naj bi bilo, da predvsem društva, ki imajo prave mladine v svojih vrstah, kot TVD Partizan,

Ljudska tehnika, strelske družine, Društvo prijateljev mladine, gasilsko organizacije, šole in druge organizacije s posebnimi prireditvami na ta dan skušajo tem prireditvam dati stalen, tradicionalen značaj, ki bo vsako leto mobiliziral mladino za razna tekmovalna, zabava, prireditve, festivale itd.

V okraju Novo mesto so že stekle priprave za proslavo tega dne. Najprej je o tem prazniku spregovorila mladinska organizacija in nekateri občinski komiteji LMS so že začeli sestavljati svoje programe. Omenim naj, da bodo letos proslavljale predvsem občine in razveseljivo bi bilo ugotoviti, da ni bilo občinskega sedeža, ki ne bi organiziral kakšne večje manifestacije.

Največja in najlepša proslava pa bo vsekakor odhod naših mladincev, članov Partizana, Ljudske tehnike, tabornikov in študentov na festival »Bratstva-eđnstva« v Bihač. Lep izlet, povezan z obiskom krajev, prebojnih s spomini na slavne dni NOB, bo ob srečanju z mladinci Bosne, Hrvaške in Dalmacije posredoval predvsem vzgojni učinek, združen s prijetnostmi izleta in nastopa naših vrst v Bihaču. Predvidoma bo 500 mladincev pred

odhodom priredilo tudi parado v Novem mestu na predvečer »Dneva mladosti«, ki bo skupno z akademijo v čast tega dne predstavljala dostojen uvod v ta veliki praznik naše mladine.

Občinski Komitè LMS Novo mesto bo napravil veliko mladinsko zabavo, s katero bo Ljudska tehnika, kot obeta, prvič oddajala na koncertnem oddajniku radijski program za Novomeščane.

Okrajni odbor SZDL bo razpisal nagrado za najboljše praznovanje Dneva mladosti pri organizacijah v naših vaseh. OK LMS pa tekmovalne gimnazijcev v strelstvu za pokal Dneva mladosti.

Ta okvirni program naj bi bil le del priprav za letošnji praznik, saj občinski pripravljajni odbori, ki naj bi se v kratkem sestali, še niso sestavili svojih programov, v katerih bodo prav gotovo predvideli še marsikatero prireditev, namenjeno mladini svoje občine. Trenutno vemo samo za spored občinskega komiteja LMS Črnomelj; ta bo organiziral zborovanje mladine v Črnomlju ter izlet na Mirno goro v spremstvu borcev NOB, ki bodo priredovali o partizanskih bojih tam okoli.

Planinci imajo 22. maja svoj dan glasbe, ki bo v zveznem tekmovalstvu v Beogradu združil skoraj 200 zborov iz vseh republik.

Gasilci imajo v mesecu maju svoj teden gasilstva od 25. maja do 2. junija in bodo za Dan mladosti najboljše manifestirali svojo koristno dejavnost z nastopi mladih gasilcev, z vajami, predavanji o delovanju motornih črpalk za naše pionirje itd.

V maju in juniju bo polno priprav in nastopov za festival telesne kulture v Ljubljani, kar bo združevalo obe akciji v celoto, ki je takorekno nujna, saj naša mladina v sproščeni športnem, telovadnem, zabavnem in kulturnem delovanju daje obema skicijama skupno barvo vesele mladosti in njihov praznik v maju naj to izrazi.

Ne bi pa bilo prav, če bi samo 25. maja govorili o mladini in se veselili z njo. Naši mladi ljudje imajo tudi svoje težave, ki niso samo njihove, ker njihova rešitev večkrat ni odvisna samo od dobre volje mladine, pač pa tudi od starejših.

Dan mladosti bo letos 25. maja. Če v navadi je pogostitev vajencev s klobaso in »cocto« — s tem pa je problem vajencev za eno leto od-

pravljen. Vajenci pa so kljub pozitivni zakonodaji večkrat premalo zaščiteni. Nekateri privatniki jih še vedno izkoriščajo za vsa mogoča dela, zaposlujejo jih tudi po 10 do 12 ur na dan, prikrajšujejo jih za dopuste itd. V tem mesecu naj bi se za te primere še posebej pozanimali naši politični forumi in tudi reševali pečeče primere, saj ti mladi ljudje prav gotovo zaslužijo večjo pozornost družbe.

Bolj bi morale upoštevati nekatere občine tudi probleme mladinskih organizacij. Pogosto se dogaja, da se zahteve mladini postavljajo z zelo lahkim srcem, zahteve mladine pa naletijo na gluha ušesa, čeprav se vsi prav dobro zavedamo, da je bodoča podoba naše družbe prav gotovo odvisna tudi od vsestranskega prispevka starejših — njihovih mladini.

Dan mladosti bo res lep in nepozaben dan za našo mladino, če ne bo samo »dan opozorjanj« na probleme mladine, pač pa dan veselja nad uspehi dejavnosti naše mladine, združen v skupnem prizadevanju za večji napredek naše družbe, katere važen člen je mladi rod.

Jože Hartman

Ing. Branko Peternelj

Delavsko upravljanje v Kanžarici

Danes ugotavlja slaherni pošteno misleči delovni človek, da so bili doseženi zelo veliki uspehi v graditvi našega socialističnega gospodarstva in družbenih odnosov. Naš delovni človek je pravi jasno dokazal, da smo sposobni delati in ustvarjati brez komande stare birokratske tiranije. Sedemletno delo delavskih svetov ni samo opravičilo namen in ustanovitev organov delavskega samoupravljanja; dalo nam je mnogo več. Kolektivi so prav po svojih izvoljenih organih dokazali tudi zrelost vsega jugoslovenskega delavskega razreda, kateremu je bilo leta 1950 zaupano upravljanje naše revolucije, za kar se očitno zanimajo na Vzhodu in Zahodu. Zanimanje je toliko večje, ker to dejanje ni le nekaj poizkus, temveč dejstvo, ki ga pojasnjuje in dokazujejo izredni, nepričakovani uspehi.

Tudi mi odkrito ugotavljamo, da imamo uspehe dosežane s sistema delavskega samoupravljanja na dani. Mnogi člani našega kolektiva so se dobri seznanili s celotnim poslovanjem podjetja in pri tem tudi spoznali mehanizem našega socialističnega gospodarstva. Številni člani kolektiva so na mnogih sestankih in zasedanjih neposredno reševali bolj ali manj zamotana vprašanja proizvodnega procesa, investicijske gradnje, komercialne, finančne in tehnične službe ter končno organizacijske plače rudnika. V reševanju gospodarske problematike so se izmenjevali mišljenja in rodili številni določeni predlogi za izboljšanje delovnega postopka.

Pri vsem tem udeleževanju pa ugotavljamo, da je bilo privzeto vsakega posameznika delavskega sveta in zlasti še onih v upravnem odboru, različno, pri enih večje, pri drugih manjše. Ko omenjam prejšnjo aktivnost nekaterih članov kolektiva v organih samoupravljanja, hočem poudariti, da izvira to predvsem iz neupoštevanih in nerazgledanih posameznika na področju samoupravljanja; kajti že nekaj novega in edinstvenega, zahteva mnogo razmotrenja, študija in uvajanja v tako delo.

(Nadaljevanje prihodnjic)

1. maja vabi Orehovica pri Šentjerneju

Krajevni odbor Zveze borcev v Orehovici pri Šentjerneju bo na Praznik dela, 1. maja ob devatih dopoldne odprl spomenik

Viom pri NOVOTEKSU

V noči od 17. na 18. aprila je v času med 2. in pol 3. uro jutraj nekdo razbil izlozbeno ogradno ograjo NOVOTEKS na novomeškem Glavnem trgu, iz izlozbe pa pobral približno 13 metrov tekstilnega blaga v vrednosti približno 9.000 din. Večja je škoda zaradi ubite žirice (približno 42.000 din). Govorice, ki so se pojavile s tem v zvezi v Novem mestu, so glede nastale škode močno pretirane. Storilec kaznivega dejanja ni znan.

Razpis

Krajsko podjetje »KROJAC« Novo mesto razpisuje MESTO POSLOVODJE v prodajalni »Krojača« Novo mesto. Pogoj: krojaški mojster, ki ima opravljene strokovne izpite za visoko kvalifikacijo, večletno prakso in veselje do trgovske stroke. Plača po tarifnem pravilniku. Nastop službe 1. junija 1957.

PRIHODNJA ŠTEVILKA

Dolenjskega lista bo izšla zaradi prvomajskega oddiha in tiskarni šele v sredo, 8. maja. Vse naročnike, bralce, pošte in kolporterje hkrati obveščamo, da bo izšel Dolenjski list od maja naprej vsake srede, s čimer bomo zlasti ustregli naročnikom v oddaljenejših krajih. Zadnji čas za naročilo malih oglasov, objav, obvestil in pod, je v ponedeljek dopoldne.

UPRAVA ZA CESTE

Tehnična sekcija LRS **NOVO MESTO** čestita vsem svojim delavcem, cestarjem in uslužbencem za praznik dela

1. MAJ

In jim želi še mnogo delovnih uspehov

TRGOVSKO PODJETJE

»Z E I R A« Novo mesto

nudi cenjenim potrošnikom v svojih specializiranih prodajalnih raznih industrijsko blago v veliki izbiri in se jim priporoča za nakup.

Za letošnji praznik dela čestita kolektiv podjetja vsem delovnim ljudem.

VREME

Za čas od 26. apr. do 5. maja Ob koncu tega tedna padavine so ohladitvijo, ob prvih razjasnitvah nevarnost slane. Dalje v splošnem ugodno, deloma jasno vreme, a nekoliko nestalno, s pogostimi krajevnimi plohali ali nevihtami. V zadnjih dneh prihodnjega tedna poslabšanje vremena s padavinami in ohladitvijo. **Nadaljnji izgleidi od 6. do 12. maja:** Nestalno s pogostimi padavinami in nevihtami ter hladno. Kratkotrajno izboljšanje oz. razjasnitve sredi tedna in zlasti ob koncu tedna. (Napoved pripravil V. M.)

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Ceprav smo že prejšnji teden pisali o Jordani in o krizi v tej mali arabski državi, so se v nekaj dneh vrstili tam dogodki, ki potrjujejo, da ne gre samo za krizo v Jordanu, ampak na vsem Srednjem vzhodu. To področje je žal že več mesecev v središču svetovne pozornosti in videti je, da bo še dolgo.

Jordanskemu kralju Husajnu se je naposled posrečilo sestaviti novo vlado in na mesto pobelega načelnika generalštaba Jordanske vojske Ali Abu Navara postaviti generala Hajarja. Zdi se, da je prišla novica, da je tudi ta odstopil. Pravzaprav je odstopil že, ko je bila osnovana nova vlada na čelu z ministrskim predsednikom Kalidjem, pa so ga pregovorili, naj še malo ostane, dokler ne bodo »zadovoljivo rešili« zadevo z Abu Navarom. Zadeva očitno ni bila zadovoljivo rešena in Hajari je odstopil.

Če se ti ne bodo umaknili. Ni znano, če so zdaj Iranci prišli v Jordan na osebni Husajnov poziv, ali so to storili na lastno pest. Vsekakor je ta njihova pota znamenje poslabšanja položaja, v katerega so vmešane veslele.

Vedno bolj namreč postaja očitno, da je Jordan kmel na veliki šahovnici vesilil. Nekateri ga celo imenujejo

črno, s katerim skušajo ZDA prisiliti Naserja k pokorščini. Drži, da so danes arabske države neenotne, ta neenotnost pa je neposredna posledica blokavske politike vesilil. Irak je član bagdadskega pakta, h kateremu so se zdaj pridružile še ZDA, medtem ko je Egipt skupaj s Sirijo za dejavno nevtralnopolitično. Jordan omahuje med obema poloma. Lahko bi ga imenovali jezicek na tehtnici.

Nekateri vojaški stratezi trdijo, da je posreden napad vedno učinkovitejši od čelnega napada. Če je to res tako, bo o tem vedela povedati zgodovina, da pa so se ZDA in Velika Britanija očitno odločile za posreden napad na Jordan, ni zdej nobenega dvoma več. Velika Britanija se je očitno zelo lah-

KMET NA ŠAHOVNICI

to je bilo rešeno novica je ta, da so iranske čete prekorščile Jordansko mejo in se ustavile kakih šestdeset kilometrov od Jordanske prestolnice Amana. S tem se je položaj v Jordanu močno poslabšal. Kadar je položaj v Jordanu slab, so tam gotovo tudi iranske čete, ki so za vsak primer prekorščile Jordansko mejo tudi med izraelskim napadom na Egipt. Videti je, da se Jordanski kralj Husajn ne more otresti »dobrih uslug« svojih sosedov, ali pa da skuša izgrajevati drugega proti drugemu. Pred nekaj dnevi je namreč sam odšel naproti sirijskim četam, ki so tudi vkorškale v Jordan, in jih opozoril, da bo poklical na pomoč Irance,

ko odpovedala pogodbi s Jordanom, po kateri ima pravico do razmestitve svojih čet na Jordanskem ozemlju in drugih ugodnosti. Da se tuje države res vmešavajo v Jordanske zadeve, dokazuje tudi izjava Jordanskega zunanjega ministra Nabulisa, ki je na splošno presenečenje po odstopu s položaja ministrskega predsednika prevzel zunanje ministrstvo v novi vladi. Ta je v novinarnem izjavi, da so se »druge diplomatske misije« vmešavale v naše notranje zadeve. Ni pa hotel povedati, za katere tuje diplomatske misije gre.

V vsaj tej zmedbi pa bo nedvomno važno vlogo odigrala Jordanska vojska. Najbolj vojaško izurjena je tako imenovana arabska legija, ki je bila že do nedavnega pod nadzorstvom Britancev. Ti so v to legijo namenoma sprejemali puščavske beduine, ki so vneti kraljevji pristaši in ne marajo Arabcev po mestih ne glede na njihovo nacionalnost ali politično pripadnost. Zato se kralj Husajn predvsem naslanja na arabsko legijo in ji zaupa. Njegovo igro je še težko uganiti, čeprav je jasno, da se skuša trenutno izmakniti vplivu Kaira in Damaska in doseči večjo neodvisnost v zunanji politiki. Kako dolgo bo lahko manevriral med Selo in Karibdo oziroma med dvema skrajnostima, bo pokazala samo prihodnost. Trenutno pa je položaj slabši, kot je bil pred enim tednom, in jalovo bi bilo ugibati, kako se bo razvojal.

Tekmovanje v kmetijstvu velika vzpodbuda za napredek vasi

Nagradno tekmovanje za dobro uspešnih pridelkov, ki ga je razpisala Socialistična zveza, je vzbudilo tudi v novomeškem kroju veliko zanimanje. Namen tekmovanja je razviti večjo blaginjo, pokazati pota k dosegu večjih pridelkov in razvijati socialistične odnose na vasi s sodelovanjem zadrage. Naši tekmovalci so to tekmovanje tudi tako osemili in ga sprejeli s velikim veseljem. Zaradi tega so danes vsi pogodi, da se tekmovanje na široko razmahne. Kmetijske zadruge so sprejele mnogo podobnih akcij, zagotovitve semen, gnojila, zaščitna sredstva, zato bo tekmovanje tudi laže organizirati.

V čem bomo tekmovali pri nas? Po sedanjih ocenih bomo v našem okraju tekmovali prav v vseh panogah, ki jih nagradno tekmovanje predvideva za Slovenijo. Najbolj uspešna bo tekmovanje zajelo pridelovanje krompirja. Ze lani smo s pogodbenim pridelovanjem krompirja dokazali, da se daje dosegati pri nas pridelki od 28–32.000 kg na ha. Letos lahko dosežemo najmanj normo, ki jo postavlja razpis,

to je 25.000 kg na ha in to v štirih letih pridelovanja, saj smo v tej pomladi uvozili preko 70 vagonov semenskega krompirja sorte Merkur. Kmetijske zadruge bodo organizirale najmanj 28 skupin tekmovalcev po 8–10 ha. Po sedanjih pripravah bodo tekmovali v zadrugah: Šentlovene, Velika Luka, Trebnje, Dobrič, Mirna, Sentrupert, Mokronog, Trebelno, Škočjan, Šentjernej, Prekopa, Kostanjevca, Metlika Dragaš in Dol. Toplice.

Tekmovanje v pridelovanju krompirja bo zares množično

Samo v tej akciji bo zajetih 800–1000 zadržnikov. Hkrati s tekmovanjem bo to velik prikaz pravilne uporabe gnojil, dobrega semena in obdelave.

Ceprav nismo štirorodno pridelovanje, bodo naše zadruge tekmovale tudi v pridelovanju pšenice. Povsod, kjer se goji pšenice, so v druge selekcionirane sorte pšenice, lahko dosežemo predpisane pridelke — 2.700 kg na ha. Ob pravilnem gnojenju in strojni setvi dajejo te sorte tudi bez 3.000 kg na ha pšenice. To bodo skušali dokazati v kmetijskih

zadrugah v Metliki, Gradcu, Straži, Šentjerneju in Novem mestu. V petih tekmovalnih skupinah bo zajetih 200–250 najboljših pridelovalcev žita v našem okraju. Uspehi tega tekmovanja bodo omogočili v jeseni setev boljših sort, predvsem staljanek, na površini 400–600 ha, kar bi lahko dalo v tej akciji 400–800 kg več pšenice v našem okraju.

Kadar postane sadruza organizator proizvodnje lahko pri vseh posevkih dosežemo velike pridelke

Tako bodo nekateri KZ organizirali tekmovanje v pridelovanju koruze, ceprav razpis zahteva precej velike pridelke — najmanj 5500 kg ržnja na ha. Vendar so zato tudi podane možnosti v KZ Metliki, Gradcu, Šentjerneju, in to vsaj s tremi tekmovalnimi skupinami.

Pa tudi v živinorejski proizvodnji bodo pokazali, da je dolgoletno delo v selekciji rodilo že prve sadove. V proizvodnji mleka se bodo spoprijela 3 skupine in sicer dva v okviru KZ Novo mesto in ena pri KGP Novo mesto. Normo 3200 litrov bi s pra-

vidno nego in krmiljenjem lahko dosegli pri vseh tistih kravah, ki so že v večletni kontroli dosegale, da to zmorejo. V tem se kaže uspeh dela živinorejskih odborov.

Pa tudi pri praških bodo nekateri KZ lahko še dodatno nagredile rejce — zadržnike, saj bodo v KZ Trebnje, Dobrič, Šentlovene in Metliki, brez dvoma organizirale prodajo 30 ton mesnatih prašičev in zadržnikom pomagali s krmili, pujski in nasveti, da bo prireja čimvečja.

Edino plantski sadovnjak in vinograd, v katerih sodeluje

KZ s svojo mehanizacijo in sredstvi, imajo bodočnost. Razpis tekmovanja zasleduje prav ta načela in pomenitve pridelovanja. Velike strnjene nasađe lahko organizira le KZ. Pri nas takšni nasađe še nastajajo, zato bodo v tekmovanju zažeti tudi nekateri izmed njih. V okviru KZ Dornič težen nasad že raste, v KZ Suhor sodoben vinograd, v teku pa so tudi priprave na obnovitev večjih nasadov sadovnjakov in vinogradov v okviru KZ Kostanjevica. Tako bomo lahko v tem področju tekmovali v treh KZ s najmanj petimi skupinami. Skupno bo tekmovala večina kmetijskih zadrug z najmanj 48 tekmovalnimi skupinami in okrog 2500 zadržnikov. Tako bo to tudi najuspešnejša akcija za povečanje pridelkov po osebo-ditvi v našem okraju.

Ing. Rado Linsner

Za gradnjo ceste SMEDNIK—NOVO MESTO iščemo

gradbene tehnike, gradbene delovodje, šoferje za tovorne avtomobile, strojnike za bagre, buldožerje, nabijače »žabe«, valjarje in kompresorje.

Plača po dogovoru. Nastop službe po možnosti takoj.

Javite se osebno ali pismeno, s kratko navedbo dosežanih služb oziroma prakse na strojih in vozilih vodstvu gradilišča: Dolnje Kronovo, p. Bela cerkev pri Novem mestu.

VSEM ČLANOM IN NARODNOCENTEM V TRGOVINI VOŠČIMO ZA PRAZNIK DELA IN JIM ŽELIMO SE MNOGO USPEHOV PRI DELU!

TRGOVINSKA ZBORNICA za okraj Novo mesto

NOVOLES

Dolenjska lesna industrija **NOVO MESTO**

VOŠČI ZA PRAZNIK DELA — 1. MAJ VSEM DELAVCEM IN USLUŽBENCEM LESNE STROKE, CENJENIM ODJEMALCEM, POSLOVNIH PRIJATELJEM IN ZNANCEM

precej škoda, ker takih podatkov niso pravčasno in hitro sporočili tem organom, ali pa so mislili, da tako sodelovanje ni važno.

Eden izmed najvidnejših primerov dobrega sodelovanja in pomoči ljudstva organom varnosti se je dogodil prejšnji teden, 18. aprila 1957 je bil ob poti, ki vodi iz Save v Spodnji Log (občina Ljutja), najden mrtev 62-letni Viktor Potokar-Brađac iz Spodnjega Loga št. 2. Prejšnji večer se je pokojni vračal po tej poti proti domu, na cesti je pa bil napaden in zveržinski umorjen.

S takojšnjo preiskavo je bil na osnovi najdenih sledi in drugih podatkov odkrit način in motiv usmrtnice; odkrito je bilo tudi orodje, s katerim je bil složin storjen, kakor je bil ugotovljen tudi storilec.

Tajništvo za notranje zadeve OLO Ljubljana je za storilecem, Neseča zaradi neprevidnosti

In naj se ne očejaše na vozove, po vsi nauki ni ne zalezajo. Otroci so vedno bolj prestrani. Nujno je, da jih tudi starši svare in navajajo k lepemu vedenju in previdnosti, da ne bo vedno več takih nesreč. Niso le bolečine, otrok je lahko izmaknjen in po-habljen za vse življenje!

Prej kratkih se je na trgu v Šentjerneju zgodila težka nesreča. Otroci iz Gradišča so se na nekem vozu pripeljali v šolo. Na trgu so kar med vozno poskakali z voza. Pri tem je neki deček po nesreči sumil osemletno učenko I. razreda osnovne šole v Šentjerneju. Otrok je tako nesrečno padel, da mu je kolo šlo tik glave in mu na obrazku naredilo veliko rano. Vse krvavo so dečico odpeljali v Zdravstveni dom, odkoder so jo z rešilnim avtomobilom prepeljali v novomeško bolnišnico.

Dan za dnem govori učiteljstvo otrokom v šoli, naj bodo previdni

Ze večkrat smo poročali, kako koristno je sodelovanje državljanov s organi za notranje zadeve, kadar gre za odkrivanje kaznivih dejanj ali za storilce takih dejanj, ki škodujejo posameznikom in skupnosti. Škoda vedno lahko pravčasno odpravimo, opozorila in obvestila, ki jih dajo ljudje miličnikom ali drugim organom za notranje zadeve, učinkovito pripomorejo, da se ugotove vzroki, način in storilec kaznivega dejanja. Nasprotno pa so imeli ljudje že

Volitve delavskih svetov dobro potekajo

Na območju novomeške občine je 22 podjetij, ki volijo delavske svete. Od teh jih je 21 že razpisalo volitve do 18. aprila. Na območju občine je tudi 22 podjetij, ki zaposlujejo manj kot 30 ljudi in volijo zato samo predsednika delavskega sveta in upravni odbor. Od teh 22 podjetij je do 18. aprila razpisalo volitve 14 kolektivov.

V vseh kolektivih so imeli več predvolilnih sestankov, ki so se jih udeleževali tudi člani občinskega sindikalnega sveta in na katerih se se pogovorili o vlogi delavskega samoupravljanja in drugih vprašanj. Razveseljuje je, da je letos med kandidati več žena in mladine, kot jih je bilo prejšnja leta. Obetajo, da bodo povedli izvolili organe delavskega samoupravljanja in delegate za I. kongres do doidečnega roka.

Rezervni oficirji bodo predavali mladini

Po sklepu občinskega odbora rezervnih oficirjev Novo mesto, bodo rezervni oficirji predavali mladini na vseh šolah o pomenu 25. maja. Dneva mladosti. Predavanja bodo na vseh osnovnih šolah, na vajejski šoli, na vseh nižjih gimnazijah in na višji gimnaziji v času od 1. do 25. maja 1957.

NOVOMEŠKI TRG

Pretekli tetrtek so bile cene na novomeškem živilskem trgu take: jajca po 12 in 13 din, salata po 20 din krošnik, maslo po 140 din kolobar, orehi po 160 din »firki«, špinaca po 20 din krošnik, kure od 340 din dalje, drva po 2.200 meter. Meso: govedina 200 in 250 din, teletina 280 din, svinina 360 din za kilogram.

Državljanij ujeti morileca

Ze večkrat smo poročali, kako koristno je sodelovanje državljanov s organi za notranje zadeve, kadar gre za odkrivanje kaznivih dejanj ali za storilce takih dejanj, ki škodujejo posameznikom in skupnosti. Škoda vedno lahko pravčasno odpravimo, opozorila in obvestila, ki jih dajo ljudje miličnikom ali drugim organom za notranje zadeve, učinkovito pripomorejo, da se ugotove vzroki, način in storilec kaznivega dejanja. Nasprotno pa so imeli ljudje že

Volitve delavskih svetov dobro potekajo

Na območju novomeške občine je 22 podjetij, ki volijo delavske svete. Od teh jih je 21 že razpisalo volitve do 18. aprila. Na območju občine je tudi 22 podjetij, ki zaposlujejo manj kot 30 ljudi in volijo zato samo predsednika delavskega sveta in upravni odbor. Od teh 22 podjetij je do 18. aprila razpisalo volitve 14 kolektivov.

V vseh kolektivih so imeli več predvolilnih sestankov, ki so se jih udeleževali tudi člani občinskega sindikalnega sveta in na katerih se se pogovorili o vlogi delavskega samoupravljanja in drugih vprašanj. Razveseljuje je, da je letos med kandidati več žena in mladine, kot jih je bilo prejšnja leta. Obetajo, da bodo povedli izvolili organe delavskega samoupravljanja in delegate za I. kongres do doidečnega roka.

Rezervni oficirji bodo predavali mladini

Po sklepu občinskega odbora rezervnih oficirjev Novo mesto, bodo rezervni oficirji predavali mladini na vseh šolah o pomenu 25. maja. Dneva mladosti. Predavanja bodo na vseh osnovnih šolah, na vajejski šoli, na vseh nižjih gimnazijah in na višji gimnaziji v času od 1. do 25. maja 1957.

NOVOMEŠKI TRG

Pretekli tetrtek so bile cene na novomeškem živilskem trgu take: jajca po 12 in 13 din, salata po 20 din krošnik, maslo po 140 din kolobar, orehi po 160 din »firki«, špinaca po 20 din krošnik, kure od 340 din dalje, drva po 2.200 meter. Meso: govedina 200 in 250 din, teletina 280 din, svinina 360 din za kilogram.

V TEM TEDNU NABIRAMO:

Cvet črnega trna — opanice (450 din), gloga — belega trna (300 din), dišeče vijolice samo modre (560 din). List regrata (100 din), pekoče koprive (41 din). Rastlino plesca (58 din), krvavega mlečka (100 din), dišeče perle (125 din). Lubje krljike (60 din), čemrni novih korenin (120 din). Korenine gladeža (58 din), trobentice (150 din), regrata (114 din), habata (40 din), repinca (83 din), bodiče neže (125 din), sladkih korenin (120 din), male porice (45 din).

Občinski ljudski odbor Šentjernej

Za 1. maj in občinski praznik čestitamo vsem občanom z željo, da bi do prihodnjega občinskega praznika dosegli še več delovnih zmag.

Občinski komite ZKS
Občinski odbor SZDL
Občinski odbor LMS
Občinski odbor ZVVI
Občinski odbor ZROJ
Občinski sindikalni svet

KRI ZA BLIŽNJEGA

Na novomeški transfuzijski postaji so 17. aprila oddali kri člani delovnega kolektiva splošne bolnišnice: Ana Kastelle, Vida Zure, Anica Mrak, Ema Okorn, Lojzka Sekula, Justi Saje, Jožica Škoda, Marija Klemenčič, Amalija Simc.

Uslužbenke Državnega zavarovalnega zavoda: Dragica Zbašnik, Marija Movrin, Marija Miklič, Stanko Suklje, Nikola Džurašević, Edo Boznik, Alojz Cinkole, Branko Bajuk, Stanko Meško, Viktor Vovk, Tončka Trante, Božena Vojevce, Albina Zore.

Uslužbenke Narodne banke, podružnica Novo mesto: Ida Celic, Ivana Molik in Rezka Redek. Isti dan so se oddali kri: Anton Stopar, kmet iz Kostanjevice; Janez Kastelle in Jože Penca, krojača iz Novega mesta; Marija Gros, uslužbenka ROGA in Ljudmila Meden, gospodinja iz Novega mesta.

Za krajevni praznik

DRAGATUŠA

čestitajo:

Kmetijska zadruga, Dragatuš / Krajevni odbor Dragatuš in Kvasica / Osnovna organizacija ZK / Krajevni odbori SZDL, ZB, LMS, ZVVI, RK / Kulturnoprosvetno društvo »Oton Zupančič« / Prostovoljno gasilsko društvo / Lovska družina Dragatuš

NAJ ŽIVI I. MAJ

Prvi maj v Mokronogu leta 1943

Veliki praznik delovnega ljudstva, 1. maj, praznujemo sedaj v svobodi; z delovnimi zmagami, v NOB pa smo ga praznovali z zmagami nad okupatorji in domačimi izdajalci. Tako je bila tudi pred 14 leti, ko so Cankarjeva, Gubčeva, Trinajsta proleterska hrvaška brigada in primorsko-goranski odred napadle gnezda italijanskih okupatorjev in domačih izdajalcev v mirniški dolini.

Veliki praznik delovnega ljudstva, 1. maj, praznujemo sedaj v svobodi; z delovnimi zmagami, v NOB pa smo ga praznovali z zmagami nad okupatorji in domačimi izdajalci. Tako je bila tudi pred 14 leti, ko so Cankarjeva, Gubčeva, Trinajsta proleterska hrvaška brigada in primorsko-goranski odred napadle gnezda italijanskih okupatorjev in domačih izdajalcev v mirniški dolini.

Gubčeva brigada, v kateri sem bil kot borec, je zvečer 1. maja 1943 napadla dobro utrjeno in številčno močno italijansko postojanko v Mokronogu. V Mokronogu in neposredni bližini so imeli Italijani zasedenih več stavb in utrjenih točk. Glavno oporišče so imeli v gradu sredi trga; grad je bil s svojo lego in trdnimi zidovi kot nalašč za obrambo, zlasti ker partizani takrat še nismo imeli težkega orožja. Drugo najvažnejše oporišče v trgu so imeli v tovarni usnja, ki je bila zanje tudi gospodarsko zelo pomembna, zato

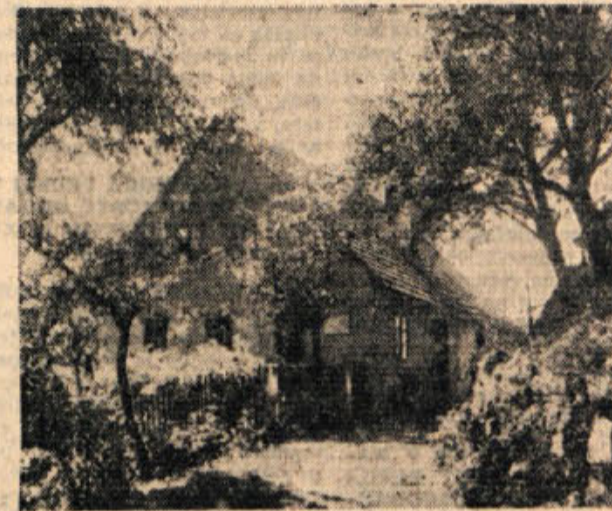

Ko so počili prvi strelci, začele regljati strojne in bruhati italijanski minometi, so začeli Italijani, razmeščeni po stavbah in trgu, bežati na vrat na nos v varnejša zavetišča: v grad in tovarno usnja.

Naš napad ni imel namena likvidirati postojanke, pač na smo hoteli z demonstrativnim napadom zadržati Italijane, da ne bi mogli iti na pomoč napadeni postojanki. Sentrupert, in pa da dobimo hrane za partizanske bolnišnice. Med napadom so Italijani in gradu, Zalostne gore in Sv. Florjana vneto obklopili pelhode trgu z minami in strojnimi ognjem. Varne so se potulili za zidovi in sploh niso poskušali iti kam na pomoč, saj se v trg niso upali. Partizani so nemoteno praznili italijanska skladišča v trgu; makaroni, maslo, slanina, moka in druga hrana, pripravljena za Italijane, vse to je odromala do Smetovišča nad Mokronogom, kjer so že čakali kmetje iz Lankenca z vozi. Dolge kolone hrane so bile zjutraj že na Trebelnem, od tu pa je bila rasp-

20 let naše Partije

Pred dvajsetimi leti, v noči od 17. na 18. aprila 1927. leta, so se na Cebinovem, v samotni kmečki hiši na strmem pobočju Planine nad Zagorjem, sestali delegati važnejših partijskih organizacij Slovenije. Zaradi preganjanja komunistov je bil sestanek sklican v največji tajnosti, saj je bil to Ustanovni kongres Komunistične partije Slovenije. Ta dan predstavlja enega najpomembnejših mejnikov v zgodovini slovenskega naroda. Bolj ko se odmakajo leta, postajajo sklepi in sadovi ustanovitve nacionalne komunistične partije Slovenije vidnejši in dragocnejši. V »Manifestu« Ustanovnega kongresa KPS, katere avtor je bil tovariš Edvard Kardelj, so bila jasno in nedvoumno podčrtana vsa tista glavna vprašanja, ki jih je slovensko delavstvo kot tudi kmečko delovno ljudstvo in ljudsko izobraženstvo vsakodnevno postavljalo. »Manifest« je dal na vsa ta vprašanja tudi odgovor in rešitev. Z naraunost preroško oceno takratnega polo-

V tej hiši na Cebinovem je bila ustanovljena KPS

žaja v mednarodnem kot tudi v notranjepolitičnem pogledu je »Manifest« opozoril na prihajajočo nevarnost in na pot borbe, na katero je pozval ves slovenski narod. Pokazal je pohod fašizma, ki je ogrožal delavsko gibanje, žuljenski obstoj narodov, potrebo po ljudski fronti in še posebej opozarjal, da grozi slovenskemu narodu nevarnost podjarmljenja in uničenja. S tako oceno stanja in programa, za katerega so se komunisti borili z uslo doslednostjo na vseh področjih, se je Partija na široko odprla pot ne samo do delavskih množic, temveč tudi do kmetov, naravnih in nujnih zaveznikov delavskega razreda.

Dogodki ki jih je prinesel razvoj, so potrdili, da je Komunistična partija Slovenije na svojem Ustanovnem kongresu popolnoma pravilno ocenila položaj. Čeprav preganjana, si je Partija že pred zadnjo vojno priborila legalnost. Vse, kar je sledilo aprilu 1941, revolucija, zmaga v maju 1945, povojna obnova, premaganje najpečjih težav v graditvi gospodarstva, napad Informbiroja in nove zmage, ki so jeklenile komuniste in ljudske množice — vse to je samo potrjevalo, da je slovenski narod zavestno šel na pot, ki mu jo je pokazala Komunistična partija Slovenije.

Komaj 600 članov Partije, kolikor je štel pred 20 leti njen kader, je pred dvema desetletjema začelo borbo za množice. Peščica najzavetnejših, najbolj gorečih in najbolj zvestih tovarišev se je spustila v boj proti velikim, toda osvoboznim protiljudskim silam starega sveta. Nasilje policije, orožnikov, nekdanje vojske, klera, klerofašističnih organizacij itd. je bilo strahovito, zlomilo pa jih ni. Ljudstvo se je strnilo okoli svoje Partije. Zvesta in dosledna ideji marksizma-leninizma ga je vodila skozi trpljenje in borbe v zmagovite, slavne dni svobodne socialistične domovine. 20 let, 20 slavnih let naše Partije, naj nas pri nadaljnjem uresničevanju našega socialističnega programa krepi za nove napore in boje, ki so potrebni za zmago socializma.

Prijetno presenečenje MIRNE

MIRNA je postavila na trg cenejše živalne stroje na kovinskih podstavkih

Napol dograjen zadružni dom; skozi desno polovico stavbe še vedno piha veter, na strehi pa čepi glava živalnega stroja, izdelana iz črne pločevine. To je »MIRNA« na Mir-

ni — podjetje za izdelavo in popravilo živalnih strojev. Zunanost te pravzaprav zračarar.

»To pa ni bistveno! mi na tako opazko odgovarja tov. Kos, tehnični vodja proizvodnje v mladem podjetju, medtem ko ga naprosim za podatke o razvoju, načrtih in podobnem. Direktor podjetja tov. Bulc se je pravkar odpeljal na zagrebški velesoj, kjer »MIRNA« tudi tokrat razstavlja. Samo tole mi je utegnil še reči, preden je vzgal avtomobil:

»Za prvi maj dajemo na trg živalni stroj za 47.000 din! Oglejte si ga v podjetju!«

Tovariš Kos mi zdaj razlaga: »Res, novi tip živalnega stroja je cenejši predvsem zato, ker je glava z desko pritrjena na kovinsko stojalo, ki smo ga izdelali iz brezšivnih (plinskih) cevi. Te bodo kasneje tudi iz aluminija in alukotrane; barva glave in podstavka bo lahko v tonu sobnega pohištva ali slikarje.

Načrti? Teh je veliko. Postopno si bomo osvojili izdelava

vo glave živalnega stroja, pripravljamo se na proizvodnjo pogonskih motorjev za industrijske živalne stroje in zaganjačev. Na leto računamo z izdelavo kakih 6 do 7 tisoč živalnih strojev; od teh jih bo imelo kovinske podstavke približno 4.000, tisoč bo »kabineto« (leseni omarici, ki jih izdeluje »TOPOL«, tisoč pa in-

Dolenjskem in Primorskem, zanimanja za naše živalne stroje je čedalje več.

Se mi je razlagal prizadevalni tovariš Kos načrte, pa o njih v kratkem še kaj več. Ko sva v skladišču pogledala pošiljko uvoženih glav živalnih strojev, gotove stroje in nato delavnice, sem ga laže razumljal.

Najnovjši izdelek MIRNE; živalni stroj na kovinskem podstavku

dustrijskih živalnih strojev. Stavbo bomo dogradili, povečali število delavcev, ustanovili podružnice — prodajalne v vseh republiških centrih in drugih večjih mestih države. Živalne tečaje prirejamo na

»Ni važno število delavcev, temveč njihova storilnost!« kaže, da so na Mirni prav temu vprašanju posvetili največ skrbi. Zato uspehi mladega podjetja rastejo.

»KERAMIKA« TOVARNA KERAMIČNIH IZDELKOV NOVO MESTO. Čestita I. MAJ vsem delovnim kolektivom novomeškega okraja!

5. maj praznik Dragatuša

5. maja so si prebivalci bivše občine Dragatuš, ki obsega 19 vasi, izbrali za svoj praznik. Za letošnje praznovanje so pripravili takle spored:

28. aprila ob 16. uri uprizaro kulturnoprosvetno društvo Oton Zupančič iz Dragatuškega »Sveti plamena«. Isti dan ob 19. uri bo kino predstava.

1. maja bo ob desetih dopold.

Nobena dolenskega gospodarja brez DOLENJSKEGA LISTA!

3. maja bo ob 16. uri brezplačna kino predstava za šolsko mladino.

4. maja dopoldne obisk in okrasitev spomenikov in grobov padlih borcev in žrtve fašističnega nasilja. Ob 19. uri svečana akademija s kulturnim sporedom, ki ga bodo izvajali člani kulturno-prosvet. društva Oton Zupančič.

5. maja dopoldne ob 9. uri bo veliko zborovanje po polaganje venca pred spomenikom v Dragatušu, nato pa ljudsko rajanje, ki ga pripravlja krajevni odbor Zveze borcev.

5. maja bo ob 16. uri brezplačna kino predstava za šolsko mladino.

4. maja dopoldne obisk in okrasitev spomenikov in grobov padlih borcev in žrtve fašističnega nasilja. Ob 19. uri svečana akademija s kulturnim sporedom, ki ga bodo izvajali člani kulturno-prosvet. društva Oton Zupančič.

5. maja dopoldne ob 9. uri bo veliko zborovanje po polaganje venca pred spomenikom v Dragatušu, nato pa ljudsko rajanje, ki ga pripravlja krajevni odbor Zveze borcev.

OB PRAZNIKU šentjernejske občine

2. maj so si prebivalci šentjernejske občine izbrali za svoj praznik. Ta dan se spominjajo ustanovitve Gorjanskega bataljona — 2. maja 1942 nad Javorovcem. Sestavljen je bil iz samih domačinov, kmečkih fantov, ki so odšli v gozdove, da se bore za osvoboditev domovine in boljši družbeni red. Tudi komandni kader so sestavljali domačini. Komandant bataljona je bil Franc Pirkovič — Čort, komandir prve čete je bil Iznac Kratošec — Marko, drugač bataljona na Maks Vale — Fičič, tretjega pa Rudj Kočman — Suga.

delili posameznim krajevnim odborom. Z manj kot milijon din je bilo res veliko napravljeno. ga, ker so k temu dali svoj prispevek v eni ali drugi obliki prebivalci.

Lani so zgradili most pri Podvrhu pri Skočjanu, most pri Borsetu pri Mačkovem, da lahko izkoriščajo gramoznico, ki jo je odprl občinski ljudski odbor, zgradili so most v Dol. Vrhpolju, popravili pot proti Valčekovi vasi in Vrbovcem, pot proti Belj cerkvi in kupili nad 200 metrov betonskih cevi za kanalizacijo. Z dodeljenimi sredstvi so več napravili tam, kjer se dober krajevni odbor, kjer se odborniki zanimajo za taka dela in pritegnejo k delu vse ljudi. To dejstvo bo moral upoštevati občinski ljudski odbor v bodoče

ŠOLA, VODOVOD, MELIORACIJE

— to bodo glavna dela v občini letos. Če so prebivalci bivše škočjanske občine ob združitvi mislili, da jim bo nova občina mačeha, so se zmotili. O tem smo se lahko že sami prepričali. Udeležba na občnem zboru Socialistične zveze v Skočjanu je pokazala, da škočjanci izkoriščajo sedaj drugače. To je pokazala tudi razprava. 116 ljudi je na tem občnem zboru pokazalo, da želijo sodelovati v občinskem ljudskem odborom in drugih organi. Dosedaj v Skočjanu niso imeli krajevnega odbora, ker ga niso hoteli izvoliti. Zdaj so ga izvolili na občnem zboru SZDL. Prav tako so izvolili tudi nov odbor Socialistične zveze in vodovodni odbor. Glavna komunalna dela v

občini bodo letos prav na tej, to je na levi strani Krke. V Skočjanu bodo nadaljevali z gradnjo vodovoda. Računajo, da bodo letos končana dela do 80 odstotkov, ostala pa bodo napravili prihodnje leto. Tako bo Skočjan za vedno preskrbljen z dobro pitno vodo. Za izvajanje del je vsekakor potrebno sodelovanje prebivalcev, zato je krajevni odbor potreben in od njega bodo imeli koristni sami prebivalci.

Solske stavbe ni v Zameškem že od leta 1942. Letos jo bodo pričeli graditi. 5 milijonov din je določenih v ta namen. To ne bo dovolj, ker taka sola stane vsaj 12 milijonov din. Občinski in okrajni ljudski odbor pričakuje, da bodo prebivalci tako kot v drugih krajih pomagali z delom, zlasti pa z vožnjami, da bo sola zgrajena čimprej, saj se za gradnjo sole že dolgo potegujejo in je tudi nujno potrebno. Važna pridobitev za to področje bo tudi preurejena cesta proti Novemu mestu in Krškemu.

Na desnem bregu Krke, to je pri Kozarjih, bodo letos nadaljevali z melioracijami v nekoliko večjem obsegu. Nad 7000 zamočvirane zemlje samo od Zamočvirane do Draškovec čaka osušitva. Pštem bo dajala boljše in večje prideleke. Nekaj glavnih kanalov je zgrajenih, potrebna pa je še drenaža. Za

ta dela bo letos predvidoma na razpolago 3 milijone din.

CESTE IN STANOVANJA

Med gradnjami, katere bodo nadaljevali letos, je tudi vodovod za vas Mihovo. Ta bo letos dograjen. Prav tako bodo nadaljevali z gradnjo ceste iz Cerovejce loga proti Gorjancem po dolini Penderjevke. V izdelavi je tudi načrt za gradnjo ceste, ki bo povezala škočjansko in šentjernejsko dolino, s tem pa seveda tudi široko okolico s sosednjo republiko Hrvaško preko Gorjancev. Zamisljeno je, da bo šla ta cesta mimo Pleterji, Bana in Javorovce čez Gorjance in bi se pri Sočkah spojila s cesto Kostanjevica—Opatova gora. Odveč je poudarjati gospodarski in turistični pomen, ki bi ga imela ta cesta za obe republiki.

V Sentiernju, ki je gospodarsko in kulturno središče te doline, sedež občine in ima tudi nekaj podjetij, ki se še razvijajo, je resno vprašanje stanovanja. Iz sklada za gradnjo stanovanj pri občinskem ljudskem odboru bo letos dobilo posojilo deset zasebnih graditeljev. Občinski ljudski odbor bo dogradil štiri stanovanja v novo zgrajeni gospodarski holi in nad gasilskim domom. Gasilski dom bo letos v celoti dograjen in tako bodo tudi gasilci s svojo opremo prišli do primernih prostorov.

Se nadalje pa ostane odprto vprašanje gradnje nove šole v Sentiernju. Ta zadeva je vedno bolj pereča, organizirana osemletka pa jo bo še bolj zaostri.

Gradnja šole čaka tudi postavitev spomenika padlim borcem in žrtvam fašističnega nasilja. Menijo, da naj bi spomenik stal pred šolo, ali pa bi raje vzdajali spominsko ploščo z imeni žrtve v veži nove šole. Denar, nabran za spomenik, so naložili v hranilni odepk kmetijske zadruge.

SODELOVANJE VOLIVCEV

Letošnji zbori volivcev in sestanki Socialistične zveze so pokazali, da ljudje želijo sodelovati, če vidijo od tega neposredno korist. Povsod so se zanimali za razne občinske in krajevne probleme in so tudi vedno pripravljene pomagati pri reševanju teh problemov. Dostikrat so bili doslej razočarani, zato je upadlo zaupanje in zanimanje za splošne probleme.

Vaščani so se že lahko prepričali, da bo poleg drugače, če bo njihovo sodelovanje v občini tako, kot so pokazali pripravljenost na tem sestanku. Vprašanje gramoznice je občinski ljudski odbor takoj rešil s tem, da je odkupil za to potrebno zemljišče. Vaščani so na sestanku sklenili, da bodo očistili strugo potoka, ki se steka v Raduljo. Prav tako so pripravljene pomagati z vsemi močmi, da bi zgradili vaški vodovod. Kar je ta vas v asanacijskem načrtu Rdečega križa, bo ta njihova želja prav gotovo kmalu izpolnjena.

Podobno je tudi v drugih vaseh. Spoznanje, da je le s skupnimi napori mogoče doseči napredek, vedno bolj pronicva v ljudi šentjernejske občine in se tedaj bolj odraža pri reševanju komunalnih problemov. Največji uspehi pa so zagotovljeni tam, kjer je pripravljeno za lastni doprinos k temu največja. Zato je osnovna politična naloga vseh občanov ob letošnjem praznovanju občinskega praznika: združevanje vseh sil za hitrejši gospodarski napredek. Občinski ljudski odbor bo tej nalogi tudi v bodoče posvetil vsa potrebna prizadevanja.

Ing. Slobodan Rajič:

Gozdovi - naše bogastvo

Naprosili smo šefa okrajne uprave za gozdarstvo tov. ing. Rajiča, da je bralcem našega

tednika odgovoril na nekaj važnih vprašanj s področja gozdarstva.

prta ognjišča. Danes 90% združnih trgovin štedilnikov sploh še nima, zato si morajo prav zadruga zadati nalogo: štedilnik v vsake hiše! Prepričan sem, da bo gospodinja raje zakurila v štedilniku, kot pa požarala dim odprtga ognjišča.

njo po ustvarjanju naglega dobitka (kot sedaj nekateri delajo) in usmerile svoje delo v prizadevanje, da se poveča gozdna lesna zaloga in ustvari trajni in večji dobiček za združnike in naše gospodarstvo sploh. Naloga kmetia, gozdnega posestnika, pa bo, da se bo v polni meri udeleževal reševanja gozdarških problemov svoje zadruge.

KATERE GLAVNE PROBLEME GOZDARSTVA NA DOLENJSKEM BI PO VAŠEM MNENJU MORAL POZNATI SLEHERNI GOZDNI POSESTNIK IN SLEHERNA KMETIJSKA ZADRUGA V NAŠEM OKRAJU?

Dolenjski gozdovi imajo svoje posebnosti ne samo v okviru Jugoslavije, temveč celo v primerjavi s drugimi gozdovi Slovenije. Reven dolenjski kmet je bil močno vezan na dohodke gozda. Nerodovtina obdelovalna zemlja je rodila le, če je gozd prispeval svoj delež — stelo, in s tem gnoj. Zato so dolenjski gozdovi skrajno izžranjeni. Drobno kmečko gospodarjenje z gozdovi, predvorne ekonomske krize in oduševska politika bivših lesnih trgovcev — vse to je dolenjskim gozdom vtisnilo izrazit pečat, tako da je lesna zaloga v kmečkih gozdovih nizko pod normalno, veliko gozdov pa docela uničenih. Tega ni mogoče popraviti v nekaj letih, potrebna so desetletja. Da bomo to stanje popravili, je pa treba rešiti dvojne najvažnejše probleme gozdarstva na Dolenjskem: prvič — zmanjšati moramo preveliko porabo drv za kurjavo (okrog 90.000 kubikov), in drugič — poskrbeti moramo za prizadevno stelarjenje gozdov.

sem, da bi kmetijska zadruga lahko ištekavala tak lež z veliko nižjimi stroški kakor podjetje. Drug važen ukrep bi bil, da se vse naše podeželske kmetijske zadruge oskrbijo s štedilniki, brzoaparatiški itd. Marsikdo je pravilno razumel naš tozadovni članek v Dolenjskem listu; do sled je okrajna gozdna uprava rešila že okrog 30 prosej, ki so bile utemeljene z nakupom štedilnika ali brzoaparatiški. Vendar je to malenkost, če pomislimo, da imajo posebno v belokranjskih in suhokranjskih vaseh, torej v krajih, ki so najsiromašnejši z lesom, še popolnoma od-

KAJ MORA VEDETI VSAK NAŠ GOZDNI POSESTNIK V SLOVENIJI (V ZVEZI Z RAZPRAVO IZVRŠNEGA SVETA LRS)?

Reorganizacija gozdarstva službe v LRS se pripravlja že dolgo. OLO Novo mesto je dal temeljno pobudo in velik prispevek. Okrajne uprave za gozdarstvo so v svoji dosedanji obliki irredno veliko prispevale za ureditev gozdarstva. Sedaj pa so postale ovira v razvoju socialističnih odnosov v tej važni panogi našega gospodarstva. Postalo je potrebno, da operativna dela gozdarstva (gojenje, varstvo, vzdrževanje komunikacij itd.) prevzame organizacija, ki bo gozdom bolj približala posestnikom in osnovnega proizvajalca močnejše navdušila za razvoj in povzdigo gozdov. To naj bi bila združna gospodarska poslovna zveza, ki bi s pomočjo zadrug in njihovih članov reševala vprašanja gojenja in nege gozdov. Izvajanja teh del po združniških bodo veliko cenejša, ker ne bodo obremenjena z vsemi

Težje je rešljiv drugi problem — stelarjenje. Stelo potrebuje živina, njiva, zato moramo še stelarjati; pač pa je treba skrbeti, da bo škoda zaradi stelarjenja čim manjša. To bomo dosegli, če pobiramo stelo le za najnujnejšo rabo in če ne stelarimo vedno na isti površini, ampak na vsake 3-4 leta. Veliko stelje bomo prihranili, če uredimo gnojnice jame, da se dragocena gnojnica ne bo več iztekala na osete (saj so že tako dovolj slabe). S temi ukrepi bomo rešili vprašanje pomankanja lesne mase na Dolenjskem.

veljkanskimi rešitvami in dajati vam kot doleje. Kmetje bodo za majhno odškodnino (plačilo dejanskih stroškov) lahko opravljali dela v svojem gozdu, zato bo več denarja ostalo za večja dela: namesto 5 hektarov, na pr. bo mogoče pogozdit ali posejati 10 do 15 hektarov. Glede prosej, prevzema lesa itd. bo gozdni posestnik vezan na zadruge in bodo odpadla nepotrebna pota na obline ali celo na okrajno upravo za gozdarstvo. To so prednosti bodoče organizacije; za naše gospodarstvo bo kmalo sline pomembnejše, če bodo zadruge pri svoji važni vlogi reševanja gozdarstva opustile tež-

KAJ SIKOT GOZDARSKI STROKOVNJAK PREDVSEM ŽELITE?

Na temelju vsega, kar sem povedal, želimo gozdarji, da bi kmetje - gozdni posestniki več prispevali za reševanje gozdarških problemov, in sicer v sodelovanju z gozdarškimi organi. Imeti morajo več zaupanja v gozdarške strokovnjake, ki želijo le, da bi mogli čimbolje opravljati svoj važni poklic in nalogo kot vzgojitelji gozdov. Res, ta silni ukrep trenutno gospodarju ni v prid, zavedati se pa mora, da se bo v dolgem času sleherni dinar, vplačan v sklad za pospeševanje gozdarstva, bogato obrestoval.

Na gozdarje ne smemo gledati kot na ljudi, ki so plačani, da lastnike gozdov pripravljajo in kaznujejo, ampak kot na uslužbence gozdov, ki čuvajo naše zeleno zlato - gozd in skrbijo, da se to bogastvo čimbolj gospodarsko izkorističa in uporablja.

Bralcem Dolenjskega lista želim, da bi v listu sprožili razpravo o reševanju gozdarških vprašanj, stavliali vprašanja in predloge, kajti s tem bomo do veliko pripomogli k splošnemu izobraževanju dolenjskega kmeta, gozdnega posestnika in tako pomagali varovati in skrbeti za to našo dragoceno - dolenjski gozd!

KAKO BI TO V NAŠEM OKRAJU REŠILI NABOLJ GOSPODARSKO?

Nenormalno porabo drv za lastne potrebe lahko omejimo na dva načina. Prvič: nujno je, da zadruge organizirajo malo-prodajo pomoči in drv; druga naj bi dobavljale iz gozdov splošno ljudskega premoženja ter jih dajale po režijski ceni. V gozdovih kočevskega Roga leži in gnije ogromno drv. S temi odpadki se okoriščajo le okoljske vasi, ki že tako niso na slabšem z gozdovi. Za podjetje bi bil ta posel, zaradi družbenih obveznosti, nedonosen. Prepričan

Za lepše lice Črnomlja

Turistično društvo v Črnomlju se vneta prizadeva, da bi bilo mesto čim lepše. S pomočjo občine in Zveze borcev bodo uredili Griček, posebno pa prostor okoli spomenika in grobnice padlih prvoborcev iz Bele krajine. Do spomenika bodo uredili pot, okolico pa zasadili z okrasnim drevjem. To bo po ureditvi res najprijetnejši del Črnomlja. Tudi pred postajo se že uredili gredece in zasadili cvetje.

Društvo skrbi tudi za propagando naravnih lepot črnomljske občine. Na postaji se izobešene fotografije raznih motivov iz Črnomlja in Vinice, pripravljajo pa fotografije tudi drugih krajev. Če bo le moč, bodo že letos skušali urediti nekaj tujskih sob v Črnomlju.

prihodu vlaka (in bi vozil na...) k zadnjemu popoldanskemu vlaku. Tako bi se ga lahko posluževali tudi turisti iz drugih krajev.

Izvršujemo vsa strojna, stavbna, ključavničarska, kleparska, kovarska, mehanična in galvanizacijska dela in popravljamo tehtnice!

ZA 1. MAJ ČESTITAMO VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM IN JIM ŽELIMO SE MNOGO USPEHOVI

»KOVINAR« - NOVO MESTO

Deset let novomeške »Železnine«

Oskrbeti potrošnike čim hitreje, čim ceneje in s čim večjo izbiro blaga, to je vodilo našega, znanega trgovskega podjetja »Železnina« v Novem mestu, ki je prav te dni praznovalo svoj desetletnik. Posledično temu načelu, je podjetje v teku obstoja doslej vedno uspešno izpolnilo in dobaviteljih in tudi močan porast dejavnosti.

Direktor Železnine je priljubljeni tovarij Jože Gričar, ki je pred kratkim praznoval tudi svoj osebnih jubilej — petdesetletnico življenja.

Dolga bi bila vrsta vlakov, če bi jih sestavili iz vagonov naloženih z blagom, ki ga je v desetih letih podjetje »Železnina« nabavilo in prodalo številnim oddelcem po vsej Dolenjski. Letno razpešajo zadnja leta okoli 600 vagonov najrazličnejšega blaga, to je za vsakega po 35 vagonov. Lanski promet je po vrednosti znašal nad 200 milijonov din.

Dostava blaga na dom Prvi so v »Železnini« uvedli dostavo blaga na dom. In ne samo za razni gradbeni material, ki ga redno in po najnižjih cenah dostavljajo s svojimi kamioni oddelcem na dom, pač pa so v trgovinah na drobno. Če stranka kupi nekoliko več blaga ali težji predmet, poskrbi trgovina za dostavo na dom, da ni treba stranki prihajati z vozilom, ali težko nositi. V trgovini menijo, da ima trgovina lažje vozček, kot vsaka stranka.

V prodajalnih »Železnine« dobite res vse predmete, od žebeljev, drobne vmetel do modernega hišnilnika in drugih električnih strojev, elektromateriala, razstreliva, posodja, orodja ter vse vrste grad-

benega materiala. Če je mogoče, kje dobiti primerno blago ali izdelke, potem jih potrošnik svoje dobi v prodajalni »Železnine« pri mestu. V glavnem podjetje oskrbuje s surovinami in polizdeiki obrt in industrijo, obenem pa imajo blago tudi za široko potrošnjo.

Lani 720 koles Podjetje ima svojo trgovino avto delov na glavnem trgu. Promet v leti prodajalni hitro narašča. Samo lani so prodali v trgovini 720 koles, letos pa je tudi več sto. Poleg tega so prodali večje število motornih koles, prav tako veliko različnih delov za kolesa, motorje in avtomobile. Seveda bi prodali še več koles in drugih vozil, če bi jih dobili. Večina koles gre v prodajo na obročna odplačila. Tudi s tako možnostjo nakupa podjetje nudi ugodnost kupcem.

Zalogo razstreliva za oskrbo raznih podjetij in posameznikov, ima podjetje 7 let. Ves ta čas ni bilo niti ene nepravilnosti pri prodaji tega blaga, ki je seveda pod strogo kontrolo. To kaže na vestnost uslužbencev v trgovini. V sestavi podjetja je še trgovina z usnjem in čevljarškimi potrebščinami.

Odprta vprašanja Tako stabilnih upravnih prostorov, kot jih ima »Železnina«, nima veliko podjetje, čeprav so po pomenu in prometu veliko manjša. To ni krivda podjetja, pač pa stanovanjskih razmer v Novem mestu. Podjetje ima v najemu vse Kastelevo hišo v Kandiji. Toda del prostora v prvem nadstropju zavzema stanovanje ene stranke. Priznati je treba, da je to stanovanje zelo neprimerno in majhno za štiri člansko družino in bi bil že res čas, da bi ji priiskrbeli drugo stanovanje. S tem bi podjetje imelo vsaj za silo primerne upravne prostore. Tako pa štiri moči književstva delajo v tesni podstrešni sobici.

Podjetje je kupilo staro stavbo na Partizanski cesti, ki jo namestila nadzidati. S tem bi pridobili 8 stanovanj. Toda v stavbi so stranke in kam z njimi, dokler bi gradili? V Novem mestu se res marsikdo čudi, če nekatera podjetja lahko stanovanjske prostore preurejajo v lokale, drugi pa ne more doseči izpraznitve stanovanja za toliko časa, da bi sezidali nova in s tem povečali stanovanjski fond.

Stara zadeva trgovine v Novem mestu, to je pomankanje skladi-

Bogdan Borčić: S PROGE SAMAC-SARAJEVO (Raspotočje — 28. avgusta 1947)

BETI je poslala na trg prve svilene izdelke

Veliko, svetlo poslopje na metliškem Pungartu — sedež belokranjske tekstilne industrije. Skoraj eno leto že tečejo tu stroji, na tisoče in tisoče tekstilnih proizvodov je že bilo razposlanih od tukaj v razne kraje naše države.

Na Pungartu so se pravkar olistali javorji in na novourejenem malem parku pod tovarno je vsajena trava pogonila prve iglice. Ves široki dohod je posut s peskom; mlada breza na gredi nebogljeno šumi in aprilskem vetru.

V to čudovito pomladno okolje je posajena nova tovarna. In vzpleli smo se po stopnicah skozi vrata in se ogledali pri vodstvu tovarne, da izvemo, kako so se ljudje vživeli v novo okolje in kako teče delo, kako uspeše so dosegli, kake težave jih dušijo...

»Preveč hočete zvedeti nankrat,« se nam rahlo smeje direktor tovarne Darko Inkret. »Saj ste o nas že lani nekaj pisali. Toda, če bi radi še kaj zvedeli, prosim...«

In ko mu to pritrudimo, pove, da podjetje, ki ima svoje delovne prostore tudi v Carovi hiši, vidno napreduje. Prav zadnji teden so po metliških trgovinah prodajali njihove prve svilene izdelke in so jih ženske takoj razgrabile. Tovarna ima poleg pletilnice volnenih izdelkov, pletilnice bombažnih izdelkov in zaves tudi

dva snutkovno-pletilna stroja za svileno perilo, ki sta poskusno stekla že pred novim letom, v prvi pogon pa sta prišla šele pred kratkim, ko je prispela zadostna količina iz inozemstva uvoženega materiala.

Ogledali smo si nekatere nove izdelke, ki so sicer preprosti, zato pa okusno izdelani in trpežni.

»Te prve svilene izdelke smo že razposlali po Sloveniji,« pravi direktor Inkret, »dobite pa jih lahko tudi v Zagrebu, Beogradu, Skoplju in še kje. Čeprav še nimamo celotne uvožene opreme, si podjetje prizadeva, da bi s šivalnimi stroji, ki so mu na razpolago, omogočilo nemoteno proizvodnjo svilene trikotaže. Vemo, da je na trgu huda konkurenca, toda z dobrim proizvodnim procesom bo BETI lahko konkurirala ostalim tekstilnim podjetjem.

Prav zato se podjetje trudi, da bi novo proizvodnjo čim bolj izpopolnilo in čimbolj skrajšalo delovni proces. To pa ne gre tako lahko, ker se delavke šele privajajo na nove stroje. Pogoj za uspeh pa je, da damo na trg okusne, kvalitetno dobre izdelke, ki bodo tudi v ceni dostopne potrošnikom.

Kljub finančnim težavam uvajamo v podjetju stalne izpopolnitve, tako v opremi, strojnem parku, tehnični zaščiti in drugod. Manjka pa nam predvsem osnovnih sredstev, ki so nujno potrebna, če si hoče podjetje uspešno osvojiti nov proces proizvodnje, saj smo preračunali, da bomo izdelali dnevno najmanj 500 kombinez in 1000 ženskih hišak.

Tudi proizvodnja zaves zlasti volnenih izdelkov, stalno raste in izdelajo zadnjih mesečno že v vrednosti nad osem milijonov dinarjev.

Podjetje zaposluje zdaj 138 ljudi. V kratkem bodo volitve novega delavskega sveta in se na te volitve naši ljudje že dalj časa resno pripravljajo. Izvoljenih bo 15 članov, večinoma žensk, ki jih je tudi največ na kandidatih listi.

V podjetju je tudi ustanovljena gasilska četa, ki šteje čez dvajset aktivnih članov. Tudi sindikat je agilen in prav verjetno bo v kratkem osnovan pevski zbor in igralska družina.

Toda kljub dobri volji ne moremo vsemu kaj. Odredi smo se morali zidanimu skladišču za material in gotove izdelke in se zadovoljiti z le-

Vse naše bolehe otroke želimo odslej zdraviti v sodobnem morskem okrevališču na Debelem ritču pri Kopru. Podprite tudi vi človekoljubno akcijo. Še danes kupite srečko denarne loterije RK. Zrebanje bo nepreklicno dne 12. maja v Ljubljani.

Vsem Dolenjcem, zlasti pa prebivalcem občine

STRAŽA-TOPLICE

čestitajo za 1. MAJ:

Občinski ljudski odbor

Straža-Toplice

★

Občinski komite ZKS
Občinski odbor ZB
Občinski odbor SZDL
Občinski odbor LMS

PRVEGA MAJA VSI V ŠMARJEŠKE TOPLICE!

Odlično vam bomo postregli v prenovljeni jedilnici in uti na prostem!

VSEM DELAVCEM, KMETOM, USLUŽBENCEM IN OSTALIM PREBIVALCEM ČRNOMLJSKE OBČINE ČESTITAJO ZA 1. MAJ 1957:

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR ČRNOMELJ in podjetja:

- OBČINSKI KOMITE ZKS
- OBČINSKI ODBOR ZB
- OBČINSKI ODBOR ZVVI
- OBČINSKI ODBOR SZDL
- OBČINSKI ODBOR LMS
- OBČINSKI ODBOR ZROJ

RUDNIK KANIŽARICA

Spolšno trgovsko podjetje »ZORA«, Črnomelj

Trgovsko podjetje POTROŠNIK, Črnomelj

GRABENO PODJETJE Črnomelj

»BELT«, Črnomelj

Kje naj stoji nova šola?

Zameško, Dobrava, Hrvatski brod in druge vasi okoli nove šole

Toliko ljudi se dolgo ni bilo skupaj v Zameškem kot 16. aprila letos. Zbrali so se zastopniki posameznih vasi, da s komisijo z okraja in s predstavnikom občine Sentejnerje določijo prostor za novo šolo, ki jo bodo pričeli letos graditi.

Kje bo stala šola? V Hrvatskem brodu je tekel razgovor kar v ločenih skupinah

Stara šola je stala pri stiku ceste Sentejnerje-Raka z cesto Novo mesto-Raka pri Zameškem. Mnogi so bili mnenja, da bi gradili novo šolo na temeljih stare, le da bi bila nekoliko večja. Temu predlogu so se oddotično uprli prebivalci Dobrave, ki trdijo, da ta prostor ni v središču šolskega okoliša, da so glede oddaljenosti prizadeti otroci njihove vasi itd. Tej trditvi so seveda ugovarjali Zameščani in prebivalci vasi Koren, Raven in ostalih oddaljenih vasi med Zameškim in Rako. Ti so se tudi uprli predlogu Dobravčanov, naj bi nova šola stala v Hrvatskem brodu ali Čučji mlaki. Vsek je po svoje dokazoval, kje je središče šolskega okoliša, seveda vsak za bližnjo svoje vasi.

Ker na sestanku v zasluiš...

Zameško ni prišlo do sporazuma, so odšli vsi udeleženci na teren in ugotavljali, kje bi bil najbolj primeren kraj za novo šolo. Vse to območje je izpostavljeno poplavi in zato prav primernega kraja za šolo res ni. Dobravčani so končno pred-

centimetre, ki so jih navajali zastopniki posameznih vasi. Te razdalje bi z lahkoto premagali z malo več volje. Težje kot to, je premostiti nasprotja med posameznimi vasi in ljudmi. Med debato so padli razni očitki na račun enih in drugih v času vojne in še na druge stare napake. To bi morali opustiti, to je stvar stvar, sedaj gre za bodočnost, za bodočnost mladine.

Navzoči inženir Breznik, ki vodi dela na rekonstrukciji ceste Novo mesto-Smednik, je po mapi obrazložil, da je središče šolskega okoliša vsakogar v Zameškem, do koder imajo otroci iz najbolj oddaljenih vasi obseh akrajnih koncev okoliša približno enako daleč. Ker v teh krajih ni primernih prostorov, je šolski okoliš razdeljen na 2 dela: šola je v Zameškem in v Dobravi, v bodoče pa naj bo na tja šola, ker bo to v korist boljše izobrazbe otrok in v skladu s težnjo po večrazrednih šolah.

Dobravčani so trdili, da otrok ne bodo pošiljali v šolo v Zameško. Drugi so apert predlagali,

naj bi zgradili dve šoli, kar bi bilo še manj gospodarsko in v škodo boljsemu izobraževanju otrok. Ker se niso mogli zediniti, je predsednik obč. LO Dodo Majzel predlagal, da bi šolo gradili v Zameškem, ker je to središče okoliša, vas izobrava pa bi, v kolikor bodo zato prebivalci, prikličili šoli v Sentejnerju. To bo mogoče šele potem, ko dobi Sentejnerje novo šolo.

Mnenja smo, da je razpravljanje o centimetrovskih razlikah v razdalji ene ali druge vasi do šole dokaz nepravilnega gledanja na vlogo bodoče šole, očitane starših grehov in medvaških razprtij pri tako važnem vprašanju pa še bolj vredno obsoljanja. Prebivalci teh vasi nekateri še vedno imenujejo »Krkavce«, le Dobravčani se ne štejejo med nje. Kadar gre za tako važno stvar kot je šola, katero vsi želijo, ne bi smeli imeti takih in podobnih razlogov za neoglasje, pač pa enotno priti na delo, da bi šola čimprej stala in postala kulturno središče vse okolice.

legali, naj bi šola stala v Hrvatskem brodu blizu ceste. Prostor je tu res izmed vseh najbolj primeren. Zanimivo pa je, da so temu nasprotovali zastopniki Hrvatskega broda! Menda so se zbal za pol hektara zemlje, ki bi jo morali v ta namen izpustiti. Raje kot da bi to dali, naj otroci desetletja hodijo v šolo v drugo vasi Dobravčanov so pripravljani, da z vsami močmi pomagajo zgraditi šolo na tem kraju in bi samo njihova vasi, ki je najmočnejša v tem okolišu, prispevala s delom in gradivom milijon dinarjev!

Stara sovraštva in nasprotja
V dolgi, a brezplodni debati je bilo očitno, da ne gre za tiste

Pesnik pozdravlja Dolenjsko

Objavljamo pismo pesnika in dramatika Pavla Golja, ki ga je pretekli teden poslal Studijski knjižnici v Novem mestu.

Dragi tovariši,
Vedno se rad vračam v kraje svoje zgodnje mladosti. Lepa je vsa naša domovina, toda Dolenjska ima zame posebno srce. Trebnje, Novo mesto, Metlika — vsepoved spomini na davna doživljanja.
Ko sem se v nedeljo bližal Novemu mestu in ko se mi je z leve odprl pogled na prijazno Trško goro, pred seboj pa sem ugledal pravilne Goro-

Pavel Golja med proslavo v Studijski knjižnici

poklonjeno pesništvo. Z veseljem se spominjam tudi mladinskega in mladih pionirčkov, ki so me s tako prično vrdrostjo pozdravili.
Darilo, ki sem ga prejel, čudovita slika Novega mesta Božidarja Jakca, mi bo ostala svetel spomin na slovesnost in doživljanja tega dne.
Prična hvala vsem, ki so mi ob tej priložnosti prijateljsko stisnili roko ali kakorkoli dali izraza stojemu prijaznemu razpoloženju do moje skromne osebe.
Pozdravljeno Novo mesto, pozdravljena Trška gora in Gorjanci, pozdravljena vsa Dolenjska!
Ljubljana, dne 18. IV. 1957
Pavel Golja

LJUBLJANSKO LUTKOVNO GLEDALIŠČE V ZUZEMBERKU

V ponedeljek 15. aprila je v Zužemberku gostovalo lutkovno gledališče iz Ljubljane z ročnimi lutkami. Uprizoriili so igrice A. Paplerja »Hudobni graščak« v 5 dejanjih. Gostje z občskom niso bili najbolj zadovoljni. Ura predstave ni bila ravno primeren. (ob 5.) ker je večina dijakov precej oddaljenih, nekaj se jih vozi, skoro vsi pa morajo pomagati doma pri delu. Tudi vstopnina 30 din je za večino naših otrok previsoka. Okoli 100 gledalcev, večinoma osnovnošolskih otrok in nekaj mamic, je živahno spremljalo igrice in so bili nad vse zadovoljni, saj kaj takega ne vidijo niti vsako leto enkrat. Ob zadovoljstvu otrok so se z malo vstopnine spriznali tudi odrasli in občubili, da bodo prihodnje leto spet prišli.

nase najbolj solidne razdeljevalnice filmov »Vesna« in ne več iz Zagreba. Besedilo bo torej spet slovensko.
1. maja bodo predvajali jugoslovanski film »Rdeči cvet«. Kl. no podjetja bo odslaj redno objavljalo razpored predstav v Dolenjskem listu.
DRAMATSKA DRUŽINA
TVD Partizan iz Zužemberka je v nedeljo 14. aprila popoldne gostovala s dramo »Sveti plamen« na sosednjem Dvoru. Največje priznanje je zaslužen zela mati Doljnska. Gledalci so bili z igrjo zadovoljni, le premalo jih je bilo.
28. apr. bo društvo gostovalo v Dobrnicu. M. K.

Slikarska razstava v Stopičah

V počastitev 27. aprila in 1. maja bo učitelj Ljubo Zagar v nedeljo dopoldne v osnovni šoli v Stopičah odprl prvo samostojno slikarsko razstavo. Razstavil bo nad 30 grafik, akvarelov in olj. Ljubo Zagar išče motive v pokrajinskih pejzažih, tihožitjih, portretih in v moder-nih kompozicijah. Slikati in risati je začel že kot dijak nove-meškega učiteljskega. Razstava bo odprta do vključno 2. maja. Edvard Gale

Časopis za invalide dela

V naši državi je okoli 200.000 invalidov dela, njihovo število pa stalno narašča. Celot v našem okraju, ki ni industrijsko razvit, imamo blizu tisoč invalidov dela.
Republiški odbor Združenja invalidov dela Srbije, je sklenil izdajati mesečnik, ki bo obravnaval probleme invalidov dela, možnosti prekvalifikacije, objavljati bo prispevke o začitli delu, o novih tehničnih pripomočkih za zaščito dela in podobno gradivo.
List se naroči na naslov: Preporod, Dečanska 14-VI, Beograd.

KINO PODJETJE ZUZEMBERK

Sporočila svojim obiskovalcem, da bo od 21. aprila spet dobivalo filme iz Ljubljane/od

Takih gostovanj si še želimo!

Tako so dejali gledalci oziroma poslušalci, ko so odhajali iz dvorane Zadržnega doma v Dol. Toplicah 7. aprila. Obiskali so nas namreč »Zadovoljni Kranjci«, z njimi pa še pevki Danica Filipčić in Greta Ložar ter recitator Janez Čuk. Nastopajoči so si izbrali res primeren naslov za svoje gostovanje: »Večer za staro in mlado«. Ljudje so bili navdušeni in veselji in samo želijo, da bi kmalu lahko videli in slišali še druge ansamble Radia Ljubljana.

S čistim dohodkom loterije Rdečega križa, ki bo dne 12. maja, bomo pomagali pri graditvi obmorskega mladinskega okrevališča Debeli ritč pri Kapru. Srečka denarne loterije RK stane samo 100 dinarjev.

MESTNA HRANILNICA — KOMUNALNA BANKA
Novo mesto
ČESTITA VSEM DOLENJSKIM IN NJIHOVIM USLUŽBENCEM ZA 1. MAJ — PRAZNIK DELA.

Bršljinska „SVOBODA“ poje

Pevski zbor Delavsko prosvetnega društva »Svoboda« v Bršljini je na praznik božehnih žena praznoval dveletnico obstoja.

Pred dvema letoma so se bršljinske žene oddotičile, da bodo nastopile na svoji proslavi v Bršljini za 8. marec. Teden dni pred praznikom so pričele z vajami pod vodstvom tou. Ernesta Jazbeca. Prihajalo je so na vaje točno in redno. In res — proslava je pokazala prue uspehe. Bršljinsko občinstvo je svoje pevke toplo pozdravilo, zato so se oddotičile, da bodo z vajami nadaljevale in tako ustanovile pevski zbor. Težave so nastopile s tem, ker je bilo v zbor treba pritegniti tudi nekaj moških, ki so bili tedaj še člani pevskega zbora PD »Dušan Jerre« v Novem mestu in niso mogli sodelovati še tu. Zato je zbor iskal take pevce ki niso še nikjer nastopali. Nekaj jih je prišlo. Bršljinski pevci pa so trdno upali, da se bo zbor povečal. Na pomoč je priskočilo tudi nekaj poštvovalnih tovarišev iz pevskega zbora v Novem mestu, za kar jim bomo vedno hvaležni.

Kmalu se je zboru pridru-žila mladina Keramice, predvsem moški, pevci iz Prečne, Novoteksa in Pionirja. Zbor je vedno bolj rasel, tako da danes šteje 35 moških in 30 žensk. Člani prihajajo na vaje iz vseh delov Novega mesta, največ pa jih je iz Bršljina in okolice. Prihajajo tudi iz

Smihela, Drake in celo iz Mirove peči.
Poleg Slovincem sodelujejo v zboru tudi Makedonec, dve Srbkinji in dva Medjurmura. V vseh tovariših je globoko vkoreninjena zavest, da mora Delavsko prosvetno društvo »Svoboda« med delovnimi ljudmi, ki čutijo potrebo po kulturno umetniškem izboljševanju, vzgajati tovariške odnose do sočloveka in vključevati tudi mlade ljudi.

Metliški orkester spet nastopa

Poleg godbe na pihala se je v Metliki takoj po vojni uveljavil dokaj močan orkester, ki je pod vodstvom kapelnika Sil-ve Miheličiča dosegel doma in po Belj krajini prve lepe uspehe. Pred nekaj leti pa se je ta orkester razšel, ker se je njegov kapelnik bolj posvetil mestni godbi na pihala in poleg tega pričel poučevati na glasbeni šoli v Črnomlju.
Preteklo jesen pa je tov. Mihe-ličič znova zbral okoli sebe vrsto starih in mladih godbenikov in začel z njimi sistematično vaditi. Vidni uspeh tega prizadevanja je bil koncert metliškega orkestra v nedeljo 14. aprila.

Orkester šteje zdaj petnajst godbenikov, med katerimi so trije nameščenci in dva dijaka, vsi drugi pa so kmetje in obrtniki. Hvalevredna je njihova poštvovalnost, ko so prihajali

Težave so v zboru le zaradi tega, ker je nekaj pevcev različno zaposlenih. Nekateri opravljajo službo dopoldan, drugi večer in tudi ponoči. Med tednom je več vaj po skupinah, ob nedeljah pa so navadno vaje več pevcev.
Zbor stopa v tretje leto delovanja. Zaveda se, da je šele na začetku dolge poti do res kvalitetnega pevskega zbora, kljub temu pa z zaupanjem gleda v prihodnost.

mnoge zimske večere v setaro šolo in tu vadili pozno v noč. Njim so se pridružili tudi metliški pevci in pevke, kajti tov. Miheličič je k zadnjemu nastopu pritegnil tudi ženske in moški pevski zbor, ki sta vsak zase in potem skupaj ob spremljevanju orkestra odpevala več pesmi.
Na večeru samem je orkester z dokajleno vigranostjo in spretnostjo odigral nekaj zahtevnejših skladb, med njimi odlomke iz Smetanove Prodane neveste in Goudonovega Fausta.
Prijetno je presenetil tudi ženski zbor, med tem ko je bil z . . . ški številno šibkejši in ni toliko prišel do izraza. Vžgala pa je zlasti Princičeva »Polj, polj, tiček moj«, ki so jo morali nastopajoči ponavljati. Vedno ljudskih pesmi, ki sta jih izvajala oboja zborca, je privedel za orkester kapelnik sam.

Postoje, ki so ta večer napolnili dvorano Partizana, so tako po prvi točki našli živ stik z nastopajočimi, ki so bili deležni topliga priznanja. Res bi bilo težje v orkestru več godal in tudi harmonika naj bi bila močnejša, vendar se je tudi s sedanjo zasedbo orkester dobro uveljavil. Zato bi bilo potrebno nastopajočim godbenikom in pevcem omogočiti gostovanje vsaj po Belj krajini (tu so ovi-rana razmera visoki prevozniki stroški), kajti končno je skoraj škoda vsega vloženega truda, če bo ostalo le pri onem samem nastopu. Prav bi bilo, če bi svoj koncert ponovili tudi v Metliki.

Tov. Miheličiču da čestitamo ob desetletnici, odkar je prevel v Metlici vodstvo šodbe na pihala in vodstvo orkestra, s iskreno željo, da bi temu svoemu zadnjemu uspehu pridružil še nove!

50 šol bo dobilo zdravo vodo

Novomeški okraj je glede šol eden najrevnejših. Šolska poslopja so stara tudi čez sto let, nekatero šole so stisksko po zidanicah in v za silo prirejenih privatnih hišah, večina šol je bilo med NOB pokanih in porušenih. Tistih nekaj novih šol po osvoboditvi ne rešuje problema.
Pogolji, v katerih se učenci uče, še malo ne ustrezajo najnujnejšim zahtevam higijene, saj je nekaj šol celo brez stranišč in pitne vode. Učilnice so ponekod temne, nizke, pečii pa zaslne, ventilacije ni. Malo šol ima svoje šolske vrtove, nekaj jih je celo brez dvojnih in igrišč. V šolah je pouk v dveh ali celo treh izmenah. Šolske kuhinje so zaslne ali pa jih ni in tovarišice učiteljice pripravljajo malico za otroke same in na svojem štedilniku v privatnem stanovanju. Šolske klopi so majave, izrabljene; pozna se, da je v njih sedelo že nekaj rodov. Šolske tabele so večstih črno prebarvana manjše deske, osvetlitve prostorov večkrat problematična. Precej šol še nima elektrike.

Učenec preživi skoraj polovico svoje mladosti v šoli. V tej dobi se umsko in telesno razvija, iz otrocka postaja fant ali deklica. Če zdravstveni pogoji v šoli niso primerni, to seveda vpliva tudi na učence. Vpliv slabega zraka, zatihosti, pomanjkljive svetlobe in podobno nujno povzroča pri šolskem otroku tako imenovane šolske bolezni, kamor prištevamo kratkovidnost, skrivljeno hrbtnost, slabokrvnost in druge bolezni. Razumljivo je, da nevarnost epidemij otroških in drugih bolezni v takih pogojih ni izključena, ker se nalezljive bolezni razširjajo v šolski kolektivnih hitreje, če so higijenski pogoji slabi.
Okrajni higijenski zavod v Novem mestu je s svojim oddelkom za šolsko higieno lani sistematično pregledal vse šole v okraju in ugotovil, da v takim stanju ne morejo nu-

diš učencem potrebnih pogojev za življenje v šoli in tudi ne dobrega pouka. Na podlagi izrpehne elaborata o stanju šol je zainteresiral odločujoče ustanove in ljudsko oblast za postopno rešitev tega vprašanja. Na poročilo dr. Lunačkove, načelnice oddelka za šolsko higieno pri Centralnem higijenskem zavodu v Ljubljani, je komita za UNICEF pri vladi FLRJ sprejel v svoj program 50 šol v našem okraju, za katere je predvidena pomoč v materialu. Da bi bil program v celoti sprejet, kakor je potrebno, in da bi bile higijenske razmere na najpogotnejših šolah izboljšane, je Okrajni higijenski zavod izdelal točen načrt za asanacijo vseh 50 šol, ki ga je predložil komiteju za UNICEF v odobritev. Načrt je bil brez sprememb odobren in ko ga je potrdil tudi center za UNICEF za Evropo, je bila pri Svetu za zdravstvo OLO ustanovljena posebna komisija, ki bo organizacijsko izvedla program. Nekaj materiala iz pomoči je že prišlo, ostalo pa bo dobavljeno v polletnih mesecih.
Program UNICEF za asanacijo 50 šol obsega naslednje šole:
ObLO Črnomelj: Adlešiči, Bojanči, Dobličič, Marindol, Petrova vas, Preloka, Sljni vrh, Stražnji vrh, Tajčiji vrh, Vinica in Ziljci.
ObLO Kostanjevica-Podbočje: Gradec in Podbočje.
ObLO Metlika: Božakovo, Drage, Draščiči, Podzemelj, Radovica, Sela pri Jugorju.
ObLO Mirna: Sentrupert.
ObLO Makronoz: Jelšovec, Klenovik, Lakenec, Trebelno.
ObLO Novo mesto: Birčna vas, Dolnje

Karteljevo, Dolž, Gaberje, Globodol, Grčev-je, Mali Slatnik, Mirna peč, Podgrad, Trška gora.
ObLO Semič: Rožni dol.
ObLO Straža-Toplici: Gornja Sušica, Poljane, Soteska.
ObLO Sentejnerje: Beia Cerkev, Cdraže, Zameško.
ObLO Trebnje: Catež, Dobrnič, Knažja vas, Veliki Gaber.
ObLO Zužemberk: Ajdovec, Malo Lipje, Sela-Hinje, Sela-Sumberk, Smihel pri Zužemberku.
Po programu bodo vse te šole dobile dobro pitno vodo, uredile se bodo šolske kuhinje in vrtovi, opremile se bodo omarice za prvo pomoč. Kjer bo mogoče, bo nov vodovod ali pa priključek na obstoječi vodovod. Tam bo zgrajena kanalizacija, šolska kopalnica s prhami, stranišča po angleškem sistemu, napeljana bo voda v kuhinjo in postavljena pomivalna miza. Kjer bo karpnice dovolj, bo zgrajen hišni vodovod, enako če ima šola vodnjak. Ponekod bodo zgra-jene nove karpnice ali vodnjaki, druge bo do higijenske popravljene obstoječe vodne naprave. Vsa šola bo dobila svojo dobro opremljeno kuhinjo s posodo, tehnicno za otroke z višinomerom, strojček za strizanje las in še nekatero drobno stvari.
Kako velika je ta pomoč, si lahko predstavljamo iz številik. Raznih čevl za vodne naprave in kanalizacije bo približno 8500 m, pri 110. umivalnikov 57, pomivalnih miz 34, klorinatorjev 3, električnih rošev 25, štedilnikov na drva 10. Za gradnje bo porab-

ljeno 436.000 kg cementa in 3.000 kg beton-skega železa raznih dimenzij. Iz tega ma-teriala bo zgrajenih 5 novih karpnic, 2 nova vodnjaka, 14 novih vodovodov, 4 priključki na obstoječe vodovode, 5 hišnih vodovodov, 88 angleških stranišč, 14 navadnih stranišč, 12 novih greznic, 19 kanalizacij, urejenih bo na novo 25 šolskih vrtovi. V programu je tudi 22 ročnih črpalk, 4 ročne krilne črpake in 15 električnih črpalk, ki bodo vgra-jene v vodne naprave.
V tem materialu ni višet pesek, apno in podobno, ki ga bodo morale občine same preskrbeti, kakor morajo preskrbeti tudi ustrezni cement in betonsko železo.
Ker bo marsikje rešeno vprašanje vode tudi za vse vas, bodo morali opraviti vsa zemeljska dela, kot so izkopi, prevozi in drugo, vaštani, ker so sredstva ljudskih od-borov prepčita, da bi lahko to delo plačali. Prav je, da bi sodelovali tudi učenci višjih razredov, saj gre za njihovo šolo, ki jim je drugi dom.
Komisija, ki jo sestavljajo strokovnjaki, pregleduje že nekaj časa stanje na terenu, opravljajo se meritve, izdelujejo načrti. Tre-ba je, da bo za čas velikih počitnic že vse pripravljeno, da bo mogoče program iz-pejlati.
Opozarjam, da je program UNICEF ob-širen in da bo le s solidarnostjo vseh mo-gočte to akcijo uspešno opraviti. Poleg tega pa še nekaj. Če nam uspe v kratkem času in uspešno izvesti program, se obeta, da bo-mo naslednje leto s pomočjo UNICEF razli-čili program na vse še preostale šole in tako

ZA PRAZNIK DELA ČESTITAMO
VSEM PREBIVALCEM NAŠE OB-
CINE IN JIM ZELIMO SE MNO-
GO USPEHOV V IZGRADNJI
SOCIALIZMA!

Občinski ljudski odbor Metlika

KMETIJSKA ZADRUGA
SPLOŠNO TRGOVSKO PODJETJE
KMETIJSKO GOSPODARSKA ŠOLA VINOMER

Gospodarska poslovna zveza NOVO MESTO

SE PRIPOROČA IN ČESTITA ZA PRAZNIK VSEH DELOVNIH LJUDI

1. MAJI!

TRGOVSKO PODJETJE

»ROG« Novo mesto

SE PRIPOROČA CENJENIM ODJEMALCEM
IN JIM ČESTITA ZA PRAZNIK DELA —
1. MAJI

ISKRENA VOŠČILA
ZA 1. MAJ 1957!

»PEKARIJA« NOVO MESTO

s poslovalnico na
CESTI HEROJEV.

★
Svoje izdelke
še nadalje
priporočamo!

OKRAJNA OBRтна
ZBORNICA
NOVO MESTO

čestita svojim
članom za
1. MAJ,
želet jim
mного uspehov
pri delu!

Vsem kadilcem
in potrošnikom
tobaka čestitamo za
1. MAJ

in se priporočamo!
TRGOVSKO PODJETJE
»TOBAK«
NOVO MESTO

PODJETJE

»PETROL« v NOVEM MESTU

ima stalno na zalogi
najboljša goriva in olja
ter se priporoča
cenjenim odjemalcem.

★
ZA 1. MAJ
POŠILJAMO ISKRENE
POZDRAVE VSEM
DELOVNIH LJUDEM
NOVOMEŠKEGA
OKRAJA!

ISKRENA VOŠČILA VSEM ČLANOM, VOLIVCEM
IN VSEM DELOVNIM LJUDEM ZA 1. MAJ —
PRAZNIK DELA!

Občinski ljudski odbor Novo mesto

OBCINSKI ODBOR SZDL

OBCINSKI ODBOR ZB

OBCINSKI ODBOR ZVVI

Iskrene čestitke s najboljšimi željami pošiljamo
vsem svojim delavcem, nameščencem in želez-
ničarjem za 1. MAJI!

PODJETJE ZA VZDRŽEVANJE PROG NOVO MESTO

POTROŠNIKI ZAHTEVAJTE V TRGO-
VINAH PERILO IN VOLNENE JOPICE
TOVARNE BELOKRANJSKE TRIKO-
TAŽNE INDUSTRIJE

»BETI« IZ METLIKE

PREPRIČALI SE BOSTE O LIČNI OBLI-
KI IN IZVRSTNI KVALITETI!

Za 1. MAJ čestitamo vsem odjemalcem in dobaviteljem
ter se še dalje priporočamo.

»ŽELEZNINA«

TRGOVSKO PODJETJE V NOVEM MESTU

s poslovalnicami:
AVTODELI — KRUPON — ŽELEZNINA

nudi cenjenim potrošnikom veliko izbiro v stroko
spadajočega blaga po solidnih cenah.
Prepričajte se — ogledajte si naše zaloge!

ZA PRAZNIK DELA ČESTITAMO VSEM ODJEMAL-
CEM, DOBAVITELJEM IN OSTALIM DELOVNIM LJU-
DEM NAŠE DOMOVINE!

RUDNIK NEKOVINSKIH RUDNIN

»Kremen«

NOVO MESTO

ČESTITA ZA 1. MAJ VSEM SVOJIM DELAVCEM, NAMEŠCENCEM IN
VSEM DELOVNIM LJUDEM TER JIM ZELI SE VEČ DELOVNIH USPEHOVI!

Podjetje »OBRТNIK« v Novem mestu
priporoča svoje usluge cenjenim odjemalcem in se
priporoča!

VSEM DELOVNIM NOVOMEŠČANOM IN VSEM DOLENJCEM ČESTITAMO
ZA 1. MAJI!

DELOVNI KOLEKTIV

Industrije obutve v Novem mestu

Zadružno trgov. podjetje »LES«
NOVO MESTO

odkupi in prodaja vse vrste lesa, gozdnih sorti-
mentov, rezani in tesani les. Priporočamo se kup-
cem in prodajalcem!

HKRATI ČESTITAMO VSEM POSLOVNIM PRIJATE-
LJEM ZA 1. MAJ 1957!

Splošno gradb. podjetje PIONIR
v NOVEM MESTU

se priporoča in čestita vsem svojim delavcem, na-
meščencem in ostalim prebivalcem novomeškega
okraja za 1. MAJ — Praznik dela!

Industrija perila Novo mesto

POŠILJA TOPLE POZDRAVE VSEM
DELAVKAM IN NJIHOVIM SVOJ-
CEM TER JIM ČESTITA ZA PRAZ-
NIK DELA!

★
VELIKA IZBIRA — NIZKE CENE!

Kolektiv
FARMACEVTSKEGA LABORATORIJA
»KRKA«
NOVO MESTO

ČESTITA ZA MEDNARODNI PRAZ-
NIK DELA — 1. MAJ — VSEM DE-
LOVNIM KOLEKTIVOM NAŠE DO-
MOVINE IN JIM POŠILJA TOPLE
POZDRAVE!

Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Novem mestu

ČESTITA VSEM ZAVAROVANECM, UPOKOJENCEM, ZLASTI PA ZDRAV-
NIKOM IN ZDRAVSTVENEMU OSEBJU K PRAZNIKU DELA — 1. MAJU!

ZA 1. MAJ — MEDNARODNI PRAZNIK DELA, ČESTITAJO VSEM DE-
LOVNIM LJUDEM NAŠE DOMOVINE!

Občinski ljudski odbor Mirna

OBCINSKI ODBOR SZDL
OBCINSKI ODBOR ZB
OBCINSKI ODBOR ZVVI
TVĐ PARTIZAN

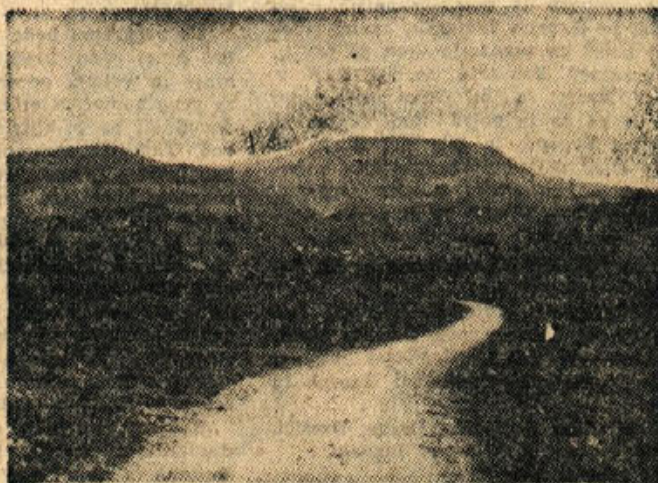
OBCINSKI KOMITE ZKS
OBCINSKI ODBOR LMS
OBCINSKI ODBOR TROJ
OBCINSKI ODBOR RK

OBCINSKA GASILSKA ZVEZA

Svoje prvovrstne izdelke in usluge nudijo potrošnikom podjetja:

»MIRNA« podjetje za izdelavo in popravilo živalnih strojev
na MIRNI
»TOPOLA« mizarsko podjetje, MIRNA
DESTILACIJA ALKOHOLNIH PIJAČ, MIRNA
OPEKARNA PRELESJE
KMETIJSKA ZADRUGA MIRNA
KMETIJSKA ZADRUGA ŠENTRUPERT

VSEM DELOVNIM LJUDEM NOVOMEŠKEGA OKRAJA ČESTITAMO ZA
1. MAJ Z ZELJO, DA BI V BORBI ZA IZGRADNJO SOCIALIZMA DO-
SEGLI ČIMVEČ USPEHOVI!

Okrajni ljudski odbor Novo mesto

OKRAJNI KOMITE ZKS
OKRAJNI ODBOR SZDL
OKRAJNI ODBOR ZVVI
OKRAJNI KOMITE LMS

DOLENJSKO KMETIJSTVO

Dobro vemo, da brez pametnega načrta ne more biti nikjer uspehov, kaj šele v kmetijstvu, ki zahteva prav danes toliko znanja, preudarka in akrobatskih premislekov, preden karkoli ukrenemo, da bi ga dvignili na višjo raven. Kostopa upravni odbor okrajne zveze — kmetijske zadruge našega okraja, jim mora zato predvsem povedati, kako se je lani držal začrtane poti. Uspehi, ki so bili v tem času doseženi, povedo, da okrajna zveza ni varčevala z močmi in da se je stalno zavajala svoje glavne naloge: postopoma izpopolnjevanje trgovskega in odkupnega dejavnosti kmetij, zadrug, predvsem pa kmetijsko pospeševalno službo — oboje z namenom, da bi dosegli v organizirani kmetijski proizvodnji čimprej kar največ uspehov.

Doseženi uspehi kmetijskih zadrug v preteklem letu res niso majhni. Pokazali so jih plodni občni zbori zadrug, za katere še nobeno leto ni bilo toliko zanimanja, potrjujejo jih številke in doseženi napredek, vedno večje zanimanje članov za delo odsekov in načrte za-

RAZVOJ DOLENJSKEGA ZADRUŽNIŠTVA

Jutri se bodo zbrali delegati vseh kmetijskih zadrug novomeškega okraja na VI. redni letni občni zbor Okrajne zadrugne zveze. V imenu 10.699 zadrugnikov bodo pregledali lanskoletno delo, uspehe, pomanjkljivosti in nove načrte svoje organizacije, ki lahko prav za leto 1956 trdi, da je bilo vsestransko pomembno za nadaljnji razvoj zadrugništva. Obsežno poročilo, ki so ga pred zborom dobile vse kmetijske zadruge, še samo po sebi dovolj prepričljivo govori o razgibanem in mnogovrstnem prizadevanju, da bi tako okrajna zadrugna zveza, njen organi, pospeševalna služba kot nove poslovne zveze kar najbolj pomagali pri dvigavanju vasi, njene proizvodnje in socialistične preobrazbe. Prav zato bodo sklepi, ki jih bodo jutri sprejeli predstavniki naših dolenskih zadrug, zelo pomembni kazipot za nadaljnje uspešno delo zadrug, zadrugnih podjetij, obratov in odsekov. Zato jim želimo plodnega razpravljanja in preudarnih zaključkov, po katerih bodo zadrugniki lahko vnaprej še pametneje gospodarili in v svojo ter skupno korist dosegali še večje uspehe.

NEKAJ ZANIMIVIH ŠTEVIK O ČLANSTVU IN FINANČNEM STANJU ZADRUG

Ob koncu leta 1956 je delalo v okraju 40 kmetij, zadrug in Vinarska zadruga v Kostanjevici. Med letom se je KZ Smolenja vas priključila KZ Novo mesto, zadruga Vel. Gaber pa h KZ Šentlojrenc, na novo pa je bila lani ustanovljena zadruga na Vinici. V teh zadrugah je bilo 31. decembra 1956 447 novih članov, med njimi 385 kmetov. Od skupnega števila članstva je 2.735 žena ali dobra četrtina. Iz zadrug je lani v okraju stopilo 122 članov, predvsem uslužbencev in delavcev. Največ novih članov so dobile zadruga Dragatuš, Škocjan in Suhor. Zdaj zajemajo zadruge 9.136 gospodarstev v okraju ali 70 odst. vseh gospodarstev.

Vse zadruge — razen KZ Semeč, Sela-Sumberk, Gradac in

Živini. Gnojenje travnikov bo zato ena glavnih nalog živinorejskih odsekov zadrug, saj smo n. pr. lani pognojili komaj petino vseh naših travnikov. Podatki povedo, da pridelamo v okraju pribl. 770.000 metrskih stotov krme premalo.

Lani so bile v okraju 4 živinorejske razstave, ki so dvignile zanimanje za rejo dobre plemenske živine.

Napredek v umetnem osemenjevanju izboljšuje tudi stanje plemenjakov, katerih je zdaj manj. Lani je bilo na 12 osemenjevalnih postajah osemenjenih 2.400 krav. Še vedno ne moremo biti zadovoljni z zdravstvenim stanjem živine. Najpogostejše obolenja živina za kostojnostjo, rahlitom, prebavnimi in plodnostnimi motnjami. Lani so veterinarji zdravili in pregledali 6.653 živali zaradi tuberkuloze in 2.710 zaradi jardi-vosti, cepili so nad 36.500 prašičev proti rdečici itd. Gradnja gnojničnih jam lani ni napredovala, več pa se obeta takih grajenj letos.

Odkup mleka je bil lani sodelovanjem Zadrugne mlekarne precej povečan. Mleko odkupuje zdaj 26 zadrug in 13 kmetij, gospodarstev. Mlekarina postaja glavni pospeševalec živinoreje, naloga zadrug pa bo, da bodo skrbeli za kar najboljšo kakovost mleka. Na glede maščobe ne glede čistoti z dosega oddanim mlekom ne smemo biti zadovoljni — lahko bi bilo boljše, če bi živini hlevu, čistoti pri molži, predvsem pa prehrani živine posvečali več skrbi. Lani je mlekarina odkupila od živinorejcev v okraju 2 miliona in 318.000 litrov mleka, za kar je izplačala živinorejcem nekaj manj kot 50 milijonov dinarjev. Pomemben denar, ki ga bo iz leta v leto več, seveda pa

NOVIM POGOJEM SE MORA BOLJ PRILAGODITI TUDI POSPEŠEVALNA SLUŽBA

Ob teh pogojih nastaja torej za zadrugništvo novo obdobje, ki izpopolnjuje dosedanje vloge kmetijskih zadrug, kakor tudi način dela v odnosu do zadrugnikov-proizvajalcev.

Okrajna zadrugna zveza je s svojimi strokovnimi uslužbenci tako na instruktorskem kot pospeševalnem področju dosegla lepe uspehe in usposabljanju zadrug, predvsem pa je vzgajala strokovni kader KZ. V dveh

vsak dan večje. Ukrep kmetijske službe se spreminjajo in stvarnost in te kažejo razveseljujive znake organizirane proizvodnje.

Slaba stran kmetijske službe pa je bila v tem, da je imela doslej predvsem značaj propagande in obliki različnih priporočil, predavanj in pod. Ni bila torej zgrajena na gospodarski osnovi kmetijske proizvodnje, bila je popolnoma ločena

Odkupujemo gozdne sadeže in les. Na zalogi imamo precejšnjo izbiro tekstilnega blaga po znižanih cenah!

Za 1. MAJ čestitamo vsem članom, odjemalcem in poslovnim prijateljem in se priporočamo!

KMETIJSKA ZADRUGA BRUSNICE PRI NOVI MESTU

Letih je tudi Zadruga hranilnica in posojilnica opravila svoj obet, saj je prevzela vzgojo kadra v zadrugah, ki so zdaj v glavnem na tekočem in kreditno sposobne. Manj kot finančno-instruktorska pa je urejena kmetijska pospeševalna služba. Leta se še ni dočela prilagodila novim pogojem.

Zato je zdaj ta problem najbolj pereč in je delno rešen. Uspehi dosedanjega dela pospeševalne službe so zlasti v tem, da so strokovnjaki s številnimi poskusi na poljih, z odbirom semen, s selekcijo živine in pod. prepričljivo dokazali kmetom prednosti sodobnih agrotimnih ukrepov. Posledica je: zahteve po kmetijskih strokovnjakih so s strani zadrug

SKLADI ZADRUG SO PODLAGA ZA GOSPODARSKI RAZVOJ

Leto 1956 je bilo značilno za razvoj zadrug še z dveh strani: promet v zadrugah se je povečal za 42%, skladi pa za 22%. Medtem ko je bilo na skladih vseh zadrug v začetku lanskega leta 237.729.397 din, so se med letom povečali še za dobrih 119 milijonov, porabljenih je pa bilo nekaj nad 67 milijonov. Konec decembra je bilo v skladih 290 milijonov in 256.000 din.

Prometa je bilo lani precej več, v glavnem se je povečal pri odkupu kmetijskih pridelkov (za 137%), pri odkupu lesa (za 25%), pri prodaji industrijskega blaga (za 8,5%) in pri ostalih odkupih za 189%. Od skupnega prometa, ki je znašal 2 milijardi in dobrih 548 milijonov dinarjev, odpade na:

prodamo industrijskega blaga milijardo in 38 milijonov, na odkup kmetijskih pridelkov nekaj nad 760 milijonov, na odkup lesa 576 milijonov in na dejavnost ostalih zadrugnih odsekov dobrih 173 milijonov.

Vidimo, da so zadruge v glavnem razumele svoje naloge. Težiče dela so prenesele na čim večji odkup kmetijskih pridelkov, v čemer so dosegle znatne uspehe.

Med letom so vse KZ pregledali revizijski organi Glavne zadrugne zveze. Razen uspehov so bile odkrite tudi pomanjkljivosti, pri nekaterih zadrugah pa tudi primanjkljaji (Mirna, Semeč, Gradac in Adlešič).

ZIVINOREJA SE VEDNO NAJVAŽNEJŠA

Talno in podnebne razmere v okraju nam narekujejo, da gledamo tudi v bodoče na živinorejo kot na glavno kmetijsko panogo. V tržnih presekih predstavlja prav živinoreja od 70 do 80 odstotkov.

V okraju prevladujejo v glavnem 3 smeri v živinoreji, ki bodo verjetno obveljale tudi v bodočnosti: reja dobrih molznic v dolini Krke, Mirne in Temenič, reja volov v Suhi in Bel kraji in reja prašičev v Šentjeru, Kostanjeviškem področju. Na splošno je živinoreja navzlic temu, da ustvarja tržne presežke, še vedno vse preveč široka, brez potrebne trdnosti usmerjenosti za čim bolj načrtno izkoriščanje proizvodnih lastnosti živine. Eden glavnih vzrokov je ta, da pridelamo premalo dobre krme.

Zadnje leto smo zabeležili predvsem porast števila konj in goved, število prašičev in ovac pa pada. Tako smo imeli leta 1955 v okraju 6.336 konj, 37.335 glav goved, 8.633 ovac in 33.783 prašičev, leta 1956 pa 6.861 konj, 44.850 goved, 4.733 ovac in 38.469 prašičev.

V rodovniški službi so bili lani spet doseženi lepi uspehi. Pri 30 zadrugah in na 15 kmetijskih gospodarstvih je tekla kontrola proizvodnje, ki je zajela 2.135 rodovniških in popisnih krav. Celoletne zaključke je izdelalo 19 kontrolorjev za 1.243 krav; ugotovljeno povprečje znaša 2.040 kg mleka. S tem seveda ne smemo biti zadovoljni, saj bi živali z boljše krmo lahko dale znatno več proizvodov. Samo te rodovniške in popisne krave so dale lani 2.536.482 kg mleka, kar znaša nad 61 milijonov din vrednosti. Prav tako število nerodovniških krav je pa dalo v okraju le milijon in 239.335 kg mleka ali vrednost v znesku 31 in pol milijona din, kar je za polovico manj kot pri rodovniških kravah.

Nizka molznost, kostolomnica, lačna jalovost in sploh plodnostna motnja so posledica slabe sena, ki ga pokrmlimo naš

Vsem dolenskim zadrugnikom pošiljamo lepe pozdrave in najboljšo želje, da bi pri dvigavanju kmetijstva dosegali kar največje uspehe! Vlagamo tudi vnaprej vse napore v delo, da bo postala naša vas socialistično preobrazbo napredna.

Okrajna zadrugna zveza Zadrugna hranilnica in posojilnica Gospodarska poslovna zveza Kmetijska proizvodjalna zveza Bele krajine

★ **NAJ ŽIVI 1. MAJ — PRAZNIK DELOVNIH LJUDI VSEGA SVETA!**

★ **NAJ ŽIVE VSI MIROLJUBNI NARODI SVETA, KI SO DELUJEJO V USTVARJALNEM SOZITJU!**

ŠEST VZREJNIH SREDIŠČ ZA ŠTAJERSKO KOKOŠ

Zveza ženskih zadrug in okrajna zveza začela urejati umetno valilnico na Mali Loki. Njena zmogljivost bo 3800 piščancev in bo oskrbovala okraj. V 6 vaseh pa so organizirana vzrejna središča štajerske kokoši. To so: Čadrača, Zvabovo, Straža, Koronitka, Gor. Lakovnice in Siranska vas. Lani so zadruge nabavile nekaj nad 3000 čisto pasemskih štajerskih piščancev. Uvedba štajerske kokoši je za Dolenjsko važna, saj vemo, da znesa ta kokoš do 60 jajc več na leto kot mešana, nečista domača pasma. To da na leto 2.800.000 jajc več račun po 10 dinarjev — 28 milijonov dinarjev. Ki se nam takorekoč sami ponujajo.

Za pospeševanje požlahtnjene pasme skrbe vzrejna središča na Grmu, Zužemberku, Dobu in Mali Loki, ustanoviti ga bo pa treba tudi še pri KZ Gradac. Računamo lahko, da bomo iz njih dobili na leto 600 pujskov rodovniške reje, delno za plem. delno za pogodbeno pitanje. V to smer se bo tudi razvijalo načrtno delo v prašičereji.

Poljedelstvo — temelj kmetijske proizvodnje

Vsako vr, da je osnova celotne kmetijske proizvodnje poljedelstvo, ki nam daje pridelke za potrošnjo, za predelavo in za živinorejo. Na Dolenjskem in zadnjih 50 letih kakšnega posebnega napredka v poljedeljski proizvodnji nismo opazili. Rodovitnost tal se zmanjšuje, vzporedno s tem pa pada tudi blagovnost. To so posledice deset in desetletnega nepravilnega izkoriščanja njivskih in travniških površin, na katerih je bilo vsekož; premalo krmnih rastlin. Naloge okrajne zveze so bile zato v lanskem letu kot prej take:

povečati pridelke žita, krompirja, koruze, pese, detelj in s tem vred dvigniti blagovnost, hkrati v ustvarjati možnosti za večjo setev krmnih rastlin, s katerimi bomo izboljšali živinorejo, neposredno pa tudi rodovitnost zemlje.

S kakšnimi ukrepi je okrajna zveza to skušala doseči? Predvsem s uporabljanjem dobrega sortnega semena, z uporabo esh-jih količin gnojil, z zaščito posevkov pred škodljivci in boleznimi, kakor tudi z boljše obdelavo.

In kaj smo dosegli? Žita zavzemajo v okraju pribl. 9.800 hektarov površin. Pov-

KAKO JE Z UMETNIMI GNOJILI?

Brez dodatka umetnih gnojil dana ni več sodobnega kmetovanja. O tem so se na številnih poskusih pri žitih, krompirju, koruzi, detelji itd. prepričali lani spet številni dolenski zadrugniki. Medtem ko smo n. pr. leta 1954 v okraju porabili milijon in 849.000 kg umetnih gnojil, leta 1955 pa kar 4 milijone in 560.000 kg, smo lani zaradi zvišanih cen padli spet na 2 milijona in 316.000 kg umetnih gnojil. V letošnjem prvem tre-mesečju pa smo že porabili 2 milijona in 250.000 kg umetnih gnojil, kar kaže, da bomo spet dosegli porabo iz predlanskega leta, če bodo trgovine seveda lahko poskrbele za zadostne količine tega blaga. Številke same so dovolj prepričljive: povedo nam, da kmet zdaj ve, kaj pomeni izčrpani zemlji hlevski gnoj in umetni gnoj. Za lani velja še posebej pripomniti, da se je v raba gnojil predvsem kakovostno zboljšala. Zasluga za to gre zadrugam, poskusom in kmetijski službi.

Lani smo napredovali tudi v zaščiti rastlin, v borbi proti kolordakemu hrošču, ki se je po zelo razpasel, v preprečevanju plesnobe na krompirju, zlasti pa v uničevanju plevelov s kemičnimi pripravki.

Lani je delalo v okraju 17 poljedeljskih odborov pri zadrugah; doseženi napredek je predvsem njihova naloga. Najdelavnejši so bili v Trebnjem, Šentlojrencu, Dol. Toplicah in Šentjerneju. Kjer so se ti odbori sestajali z zadrugniki na vaških sestankih, tam so bili doseženi najlepši uspehi. Ko kmet spozna z računice v roki, da mu napredek koristi, se ga seveda ne otepa več. Zasluga kmetijske pospeševalne službe je, da je takih poznanj iz leta v leto več.

KMETIJSKA ZADRUGA ŠKOCJAN

se pridružuje čestitkam ostalih kolektivov za 1. MAJ

ter se priporoča cenjenim kupcem in prodajalcem

Trg išče večjo blagovnost

Kaj narekuje prehod na gospodarsko osnovo poslovanja kmetijskih služb? Predvsem zahteva gospodarskih zakonov na trgu samem (ponudba in povpraševanje). Samo tedaj, če bomo v našem kmetijstvu uspešli dvigniti blagovnost naše proizvodnje, če bomo pridelovali tako blago, ki je na trgu iskano, bomo imeli od našega dela tudi korist. Za tako organizacijo so seveda potrebna tudi materialna sredstva, ki jih pa ni dovolj na razpolago. Zdrugni sil, enofen načrt proizvajalcev, ki so vključeni v razne pospeševalne akcije, je torej pogoj za ta prehod. Vsak drugačen način pospeševanja kmetijstva, ki ne povečuje blagovnosti, pa rešuje samo trenutne socialne probleme kmeta, ne spreminja pa gospodarskih osnov našega kmetijstva. Zdaj proizvajamo na Dolenjskem od 60 do 80 odstotkov za lastno uporabo, za trg pa le 20 do 40 odstotkov. Z drugimi besedami: imamo izrazito naravno proizvodnjo, pa zelo majhno blagovno proizvodnjo. Za prehrano naših mešt in industrijskih krajev ta ne zadostuje, kmetijstvo pa razen tega ne ustvarja dovolj finančnih sredstev za razširjeno proizvodnjo.

Da doslej še niso bile ustanovljene že predvidene tri kmetijske proizvodjalne zveze, je vzrok tudi v pomanjkanju strokovnega kadra.

Ko je upravni odbor zveze proučeval stanje v okraju, po-

Tako so na Grmu prejšnji teden s traktorjem sadili krompir: v dve brazdi hkrati. Kar največ dela je treba mehanizirati povsod tam, kjer nam to lega zemljišča in velikost parcel dovoljujejo. Le tako bomo znižali stroške našega dela. Tudi od tega je v odločilni meri odvisna večja blagovnost kmetijske proizvodnje

VSEM ZADRUGNIKOM IN ZADRUGAM VOŠČIMO 1. MAJ Z NAJBOLJŠIMI ŽELJAMI!

KMETIJSKA ZADRUGA KOSTANJEVICA NA KRKI

Razvoj dolenskega združništva v l. 1956 To je pomoč zadruga članom

Razširjena dejavnost Kmetijske zadruga Črnomelj

VELIKE MOŽNOSTI ZA RAZVOJ SADJARSTVA

(Prenos z 9. strani)

Dolenjski gričevnati teren ima razmeroma ugodne pogoje za sadjarstvo, prav tako pa tudi precejšnje površine, ki bi jih lahko izkoristili za sodobne sadovnjake. Tudi v sadjarstvu imamo nizko blagovno proizvodnjo. Prevladuje obilno sadjarstvo, ki ne daje viškov za trg. Blagovnost v dolenskem sadjarstvu bo večja šele, ko bo v okviru zadrug urejeno vprašanje obnove našega sadjarstva na večjih površinah in ko bodo zadruga začele s plantažnim sadjarstvom.

Zadruga imajo zdaj 29 sadjarsko-vinogradniških odsekov. V obnovi sadjarstva je bilo doseženih manj uspehov kot predlanskim, ker so KZ dale za to manj sredstev. Premalo so tudi uresničevale napotke odbora za sadjarstvo in vinogradništvo pri okrajni zvezi. Odseki pri KZ so

VEČ ZANIMANJA ZA OBNOVO VINOGRADOV

O zanimanju za obnovo vinogradov v strnjatih površinah in po sodobnih načelih smo v našem listu že poročali, zlasti za področje Metlike, Bušinjca vasi in Trške gore, v zadnjem času pa tudi v Kostanjevici-Podbočju. Letos je bilo obnovljenih 10,33 ha s 52.752 cepljenkami. Od skupnih 3.930 ha vinogradniških površin je bilo v okraju od osebovčitve do lani obnovljenih 67 ha.

Vsi vemo, da so dolenski vinogradi zastareli in da jih je nujno treba obnoviti. Osnova za ta dela je pripravljena (matičnjakov, nasadov in trsnic imamo za zdaj dovolj). Na Trški gori je urejena najmodernejša sialnica v državi za pol milijona cepljenk. Obnovo bo skupnost

dale predvsem drevesnice kmetijske šole na Grmu, KG Kostanjevica in drevesnica v Metliki. Doslej je obnovljenih skupno 25 hektarov sadovnjakov s skupno 13.852 drevesi. Sadištev jagodničevja še zaostaja, bo pa večja v letu 1957-58.

kreditirala predvsem v vinogradniških rajonih Metlike, Sevnice, Kostanjevice in Podbočja. V letu 1957-58 nameravamo obnoviti 40 ha vinogradov.

Dejavnost združništva v okraju z vsem tem seveda še ni v celoti predstavljena. Govoriti bi morali še o napredku čebelarstva, o delu žena-združnic (obsejnije smo jih predstavili v novoletni številki Dolenj. lista), pa o aktivnih mladih združnic, ki so vlogi zadrug pri prosvetnem delu na vasi, pa o tem še ob priložnosti spet kaj več.

Povejmo za zdaj samo še, da se obeta letos dolenskim zadrugam obilna investicijska dejavnost. Vse zadruga se se-

stavile programe, iz katerih je razvidno, da bi potrebovale:

za investicije 216.044.000 din, za kmetijske pospeševalne ukrepe dobrih 36 milijonov in organizacijsko-propagandno delo 4 in pol milijona din, skupaj skoraj 256 milijonov din. Ta sredstva nameravajo dobiti iz investicijskih in amortizacijskih skladov, iz sklada za pospeševalne ukrepe kmetijstva in deloma iz ostalih virov. Kar manjka, bi prispevali skladi občin in okraja, zveze in republike. Velja povedati, da so potrebe precej večje od razpoložljivih sredstev, pripravljenost za delo pa večja kot v vseh prejšnjih letih. Po zbranih podatkih nameravajo letos zgraditi, postaviti in urediti:

414 gnojničnih jam, 35 silosov, preurediti 271 hlevov, 16 novih sušilnic, 29 zbiralnic za mleko, 2 klavnic in mesarilj, nakupiti precej strojne opreme, urejevati nasade itd.

Vse to izpričuje, da hoče naš združniški napred. In samo tako pot je lahko tudi uspešna, zanj ji za skupnost, ki mu pri teh naporih pomaga.

Kmetijska zadruga Črnomelj, ki spada med močne zadruga v okraju, je zadnja leta dosegla lepe uspehe, vendar je bila njena dejavnost preveč omejena samo na trgovino z industrijskim blagom in živili. Pred dvema letoma so pri postaji zgradili sodobno skladišče, kar olajšuje poslovanje zadruga in omogoča večjo dejavnost.

Letos zadruga predvsem pomaga članom s kratkoročnimi krediti. Članom, ki so se pogodbeno zavezali, da bodo odvišne pridelke krompirja v jeseni prodali zadrugi po dnevni cenah, je zadruga prisrbelna semenski krompir in umetna gnojila, oboje na kredit do prodaje pridelka. Prav tako bo zadruga prisrbelna zaščitna škropila za krompirjeve nasade.

Te dni zadruga sklepa tudi pisne pogodbe s člani za planje, odnosno reje mesnatih prašičev. Vsak rejec-združnik, ki podpisane pogodbo, da bo jeseni prodal prašiča zadrugi po dnevni cenah, lahko dobi nekaj denar na račun re prodaje. Prav tako so vsi taki prašičji zavaro- vani pri DOZ. V primeru zasilnega takola ali pogina dobi

lastnik do 20.000 din odškodnine. Zavarovalni prispevek plača zadruga. Take pogodbe so za zadrugniško izredno ugodne, tudi mesnatih prašičev pa je tudi donosna, saj imajo posebno lepo ceno. Dosledaj imajo zavarovalne pogodbe z DOZ za pogodbeno prašiče le kmetijski zadrugi Črnomelj in Metlika.

Kmetijska zadruga Črnomelj je pričela urejevati postajo za umetno osemenje krav.

Postaja bo pri Rožici v Loki (pri mostu). Na območju kmetijske zadruga je okoli 800 krav. V prid naprednejši in donosnejši živinoreji je, da širše uvedejo umetno osemenje krav tudi na tem območju, kakor za imajo že v več krajih novomeškega okraja. V bližnji bodočnosti pa bo treba misliti tudi na manjšo živinsko ambulanto v Črnomlju, ker je nujno potrebna.

ŠADJARSTVO IN VINOGRADNIŠTVO

Dve novi izdaji KMEČKE KNJIGE

»Naše sadjarstvo preživlja krizo, ki je v zgodovini slovenskega sadjarstva najtežja. Rešiti nas more le takojšnje izboljšanje obstoječih nasadov in obnova sadne proizvodnje po sodobnih načelih. Sadjarska veda je zelo obširna in se je zelo izpopolnila. Danes je težko zeliti o celotnem sadjarstvu. Moja knjiga obravnava le nekatera poglavja iz sadjarstva, in sicer življenje, razmnoževanje in oskrbovanje sadnega drevesja, torej stvari, ki so praktičnemu sadjarju najbolj potrebne. Knjiga je namenjena vam, praktični sadjarji, zlasti kmečji mladini.»

Slovenski vinogradnik so že dolgo in občutno pogrešali knjigo, iz katere bi se poučili o vinogradništvu nasploh, posebno še o najnovnejših dognanjih in uspehih v tej prevladni panogi slovenskega gospodarstva. Zmavčev »Vinogradništvo« je izšlo leta 1925 in je že 30 let razprodano. Vrzel v pomanjkanju tovrstne knjige je sedaj izpolnilo

SODOBNO VINOGRADNIŠTVO

Mizarsko podjetje »PODGORJE« SENTJERNEJ

priporoča cenj. odjemalcem svoje mizarske izdelke in jim čestita za 1. MAJ in občinski praznik.

Tako piše Anton Flego v uvodu svoje knjige PRAKTIČNO SADJARSTVO, ki je pravkar izšla pri »Kmečki knjig«. Sadjarstvo je pri nas zelo razširjena in ena najpomembnejših kmetijskih panog, ki predstavlja važno postavko dohodkov našega gospodarstva. Zato je Flego-va »Praktično sadjarstvo« knjiga, po kateri bodo sadjarji radi posegli in ki bo gotovo opravila važno delo pri obnovi našega sadjarstva in vzgoji mladih sadjarjev. Pisatelj je knjigo razdelil na 14 občinskih poglavij, ki natančno obravnavajo pomen sadjarstva, življenje sadnega drevesja, razmnoževanje in ce-

ki ga je napisal T. Dobrček, znan vinogradniški strokovnjak, izšlo pa je na 300 str. in bogato ilustrirano pri »Kmečki knjig« (priložena je tudi orientacijska vinogradniška karta LRS). Avtorju je uspelo, da je obširno snov zstisnil, hkrati pa obdelal temeljito, pregledno in umljivo, tako da bo knjiga slehernemu vinogradniku res dober svetovalec in tehten priročnik za rabo pri vinogradniških poslih. Prvemu poglavju: Splošno o vinski trti in vinogradništvu (gospodarski pomen, zgodovina vinske trte, pogoji za uspevanje, razširjenost vinske trte, južnoslovensko vinogradništvo, slovensko vinogradništvo) sledijo poglavja: Opis vinske trte, Razmnoževanje. Priprava za nove nasade, Izбира trt, Naprava novih nasadov, Opora vinske trte, Vskoja vinske trte in Varstvo nasadov (opis bolezní in raznih škodljivcev vinske trte in borba proti njim).

Obe knjigi: Sodobno vinogradništvo in Praktično sadjarstvo toplo priporočamo sa knjižno polje, slehernemu našemu gospodarstvu, saj bosta tehtno pripomogli k obnovi sadjarstva in vinogradništva. Dobite ju v knjigarnah, pri založnici ali v kmetijskih zadrugah.

Kmetijska zadruga DVOR pri ŽUZEJBERKU

Kmetijska zadruga DVOR pri ŽUZEJBERKU

čestita vsem poljedelcem in kmetovalcem za 1. MAJ in se priporoča cenjenim odjemalcem!

V vsako hišo na Dolenjskem DOLENJSKI LIST!

Obisk na grmski kmetijski šoli VSESTRANSKO IZOBRAŽEVANJE BODOČIH KMETOVALCEV

Teoretični pouk, dopolnjen s praktičnim, na moderno urejenem in s sodobnimi pripomočki opremljenem posestvu, to je učni spored trinitridesetih mladih kmečkih fantov, ki so se lani vpisali v kmetijsko šolo na Grmu. Julija bodo zapustili šolo in prepustili prostor spet novim mladim kmečkim proizvajalcem in bodočim kmetijskim strokovnjakom, sami pa šli na domove ali na višje strokovne šole, obogateni s širokim in koristnim znanjem, ki so ga pridobili na grmski šoli.

Grmska šola s posestvom in strokovnim kadrom res lahko nudi mlademu človeku vsestransko izobrazbo. Opremljena je z najsoodobnejšimi učnimi pripomočki, prav tako tudi posestvo, ima pa tudi staro tradicijo pri vzgoji naprednih kmetovalcev. Zlasti je šola pridobila veliko stvari, potrebnih za izobraževanje lani ob svojem sedemdesetletnem jubileju.

Kmetovalci in traktoristi Splošnem pouku kmetijskih strok so letos priključili še tečaj za traktoriste. Dosedaj ga nima še nobena druga šola v Sloveniji. Tako se bodo učenci usposobili tudi za ravnanje s stroji in traktorji. Po končanem izpitu bo vsak dobil razen spričevala o opravljeni enoletni kmetijski šoli še spričevalo kot polkvalificiran mehanik-traktorist.

Kaj vse se uče na grmski šoli? To bi težko našli v nekaterih vrstah. Vsako dopoldne imajo pouk v razredu, popoldne pa

imajo še vedno pripravljene med sadnim drevjem za vsak primer.

Na poizkusnem zemljišču na zavoju potoka Težka voda delajo učenci pri številnih semenskih poizkusih. Izkušnje, ki jih bo tu pridobila šola, bodo koristne za široko okolico. Tu učenci lahko tudi vidijo najsoodobnejši način borbe proti plevelu; zatiranje plevela s škropiljenjem. Lahke škropilni stroj na dveh gumijastih kolesih vleče konj. Motorna škropilnica je uporabna tudi za vse druge vrste škropiljenja, bodaj drevesja ali rastlin. Polje obdelujejo v glavnem s stroji. Pri krompirju opravijo 80 odstotkov vseh del s strojem. Tudi molžo krav imajo že mehantizirano.

Vse, kar potrebuje mlad človek, imajo na šoli. Čeprav imajo obširen učni načrt, učenci niso brez razve-

drila. Imajo 20 članski pevski zbor, ki bo v kratkem priredil koncert, vsako nedeljo popoldne pa tudi prosto zabavo. Učenci imajo v šoli vso oskrbo, lepe svetle spalnice in učilnice, menzo in drugo, kar mlad človek potrebuje za duševni in telesni razvoj. Pravkar urejajo igrišče za odbojko.

Skratka, kmetijska šola na Grmu je že enaindesetdeseto leto kovačnica naprednih kmetovalcev. Razvoj šole gre v korak s sodobno znanostjo in tehniko, prav tako tudi učni načrt. Prava pomen šole za razvoj naprednega kmetovanja smo prav Dolenjci dosedaj premalo cenili. Letos je bila v tem pogledu dosežena prelomnica. V šoli je večina učencev iz našega okraja. Prav bo, da bodo tudi v bodoče napolnili šolo domači kmečki proizvajalci, bodoči napredni gospodarji, zadrugniki in kmetijski strokovnjaki.

Traktor — človekov pomočnik: na grmski kmetijski šoli so večino del na polju že mehantizirali in kmečki fantje v praksi spoznavajo, kako nam stroj lahko koristi, če ga obvladamo

ZA 1. MAJ ČESTITAJO SVOJIM OBČANOM: OBČINSKI LJUDSKI ODBOR SEMIČ

- OBČINSKI ODBOR ZKS
- OBČINSKI ODBOR ZB
- OBČINSKI ODBOR SZDL
- OBČINSKI ODBOR LMS

cenjenim odjemalcem pa se priporoča podjetja: »TELEKOMUNIKACIJE«, obrat SEMIČ SPLOŠNO TRGOVSKO PODJETJE MIZARSKA DELAVNICA, SEMIČ KMETIJSKA ZADRUGA, SEMIČ

Sestav površine v Sloveniji

Slovenija ima skupne površine 2.021.521 hektarov. Od tega je vse kmetijske površine 981.540 ha, obdelovalne zemlje pa 565.228 ha. Natančnejšo sestavo pokaže naslednja razporednica:

njive in vrtovi	283.571 ha ali 14,0%
sadovnjaki	22.566 ha ali 1,1%
vinogradi	28.801 ha ali 1,3%
travniki	233.360 ha ali 11,6%
eenožeti	150.090 ha ali 7,4%
pašniki	263.101 ha ali 13,0%
barja, ribniki, tratišča, močvirja	3.061 ha ali 0,2%
gozdovi	906.451 ha ali 44,8%
nerodovitna zemljišča	133.530 ha ali 6,6%

Prejšnji mesec je imela kmetijska zadruga v Sentjerneju občni zbor. Od 614 članov se jih je udeležilo zboru 351. Predsednik Janko Zalokar je pozdravil zbrane, nakar je bil za delovnega predsednika izvoljen Stanko Kušljan. Poročilo o delu odbora in odbeka je imel predsednik Janko Zalokar, o pospeševalnih odsekih je poročal tajnik Jože Vidic, finančno poročilo je predčitala knjigovodkinja Mimica Škrinjarijeva, poročilo nadzornega odbora pa izv. Masilo. Zalostno je, da je moral predsednik takoj ob pričetku poročila upravnega odbora povedati, da je bilo treba za zaščito kmetijskih zadrug, po sklepu občnega zbora KZ Vrhpolje in upravnega odbora KZ, precej dolžnikov izterjati primanjkljajev, in da povzročijo sodnijsko, in da povzročijo primanjkljajev iz prejšnjih let dolgov še vedno ne odplačujejo. Ko bo v kratkem to urejeno, bo naša KZ šele stopila na tuda hla.

Kako so zborovali v Šentjerneju

Občni zbor kmetijske zadruga — obračun dela, uspehov, pomanjkljivosti in načrtov šentjernejskih združnic

prav rode drevesa navadno je vsako drugo ali tretje leto. Za drevesnico je bilo zriholano 1.280 m² zemlje. Sušilnica ni bila popravljena, ker je bila sadna letina slaba in tudi ni bilo denarnih sredstev. Za škropiljenje je bilo v letu 1956 porabljeno nad 1.900 kg rumesan paste in olja. Za izvedbo škropilne akcije je sedaj na našem območju 9 prevoznih in 2 motorni škropilnici. Sadjarji vse preveč odlašajo s škropiljenjem pred začetkom brstenja. Zelo zanemarjane so slive. Kapar je opravil na njih svoje uničujoče delo. Mnogi sadjarji jih že leta niso očistili, ogledajo si jih le takrat, kadar rode. Tako propada sadno drevje, ki je pred vojno donosalo našim kmetovalcem precej dohodkov. V Šentjerneju, kjer so slive škropilene, pa že nekaj let zaporedoma prav do bro rode. Proti kaparju je nujno potrebno zimsko in letno škropiljenje, hkrati pa moramo sadno drevje tudi gnojiti.

Strojni odsek je dal popraviti vse štiri mlatičnice, nabavil je stabilni Diesello motor za pogon mlatičnice in cirkularko za rezanje drv. Traktor »Farmall« je KZ nameravala prodati, pa ni dobila ugodnega kupca. Avto je v celoti vse leto in prevozil 35.373 kilometrov. Zaradi slabih cest je bil večkrat potreben popravila in je moral dvakrat zamenjati nove gume.

Pojedelarsko-semenarski odsek je s štiri aktivna mladih združnic delal poizkuse s krompirjem, krmno peso, koruzo — ječmenko in gnojenjem travnikov. Po točnem ravnanju po navetih kmetijske službe je zadruga s pravilnim gnojenjem in obdelovanjem dosegla mnogo večji hektarski donos kot je povprečno občinsko merilo.

dvignil se za 50%, če bo zadruga razpolagala že z dovolj velikimi skladišči, za katere so načrti že narejeni.

Trgovina je imela prometa za 56.552.000 din, to je za 17 milijonov več kot prejšnje leto, kar je zasluga prekurounega dela uslužbencev v vseh petih poslovalnicah in poštovovalnega knjigovodstva. Lesni odsek je odkupil lesa za okrog 8 milijonov dinarjev.

Kreditni odsek je izdal kmetovalcem več posojil za gradnjo hlevov in nabavo plemenske živine.

Čebelarški odsek je nabavil 100 dreves zelo medene japonske sofore in jo brezplačno razdelil čebelarjem, da so jo posadili. Ravno tako 10 kg medene detelje. Prirejena so bila tudi predavanja o čebeljih boleznih in vzreji matic.

Dobiček 424.146 din je ostal v zadrugi in bil razdeljen za dopolnilne plače, za kritje izdatkov, za skladi za pospeševanje kmetijstva in za skladi za samostojno razpolaganje. Mnenje članov, da bi se z dobičkom znižala članova cena umetnih gnojil in galice, ni bilo osvojeno, ker je cena gnojil že tako zmerna in je možno tudi za nabavo dobiti posojilo.

Občni zbor je dovolil, da se sme zadruga zadolžiti za 12 milijonov din obratnega kredita, za 3 milijone investicijskega kredita in za 100.000 din obratnega kredita za pekarijo.

Po razrešitvi starega odbora je bil na novo izvoljen celotni prejšnji odbor, le odseljeni odborniki so bili nadomesteni s novimi. Predsednik KZ je Janko Zalokar, tajnik Franc Potočar, novi upravnik KZ je pa Jože Vide. T.V.

Mokronog za DAN MLADOSTI

Za Praznik mladosti — 25. maja — so že začeli s pripravami. Okrog tega praznika bodo naši mladinci šolski zbori pripravili tekmovanja. V Mokronogu bodo nastopili zbori nižjih gimnazij z Mirne, Sentruperta in Mokronoga. Vsak zbor naj bi zapeel po štiri pesmi samostojno, skupno pa bodo odpeeli tri pesmi. Nastopalo bo skupno okrog 20 mladih pevcev in pevki. Mladina obeh občin bo priredila tudi skupen izlet mladincev in mladink na Debcenc.

KZ Mokronog je ponovno organizirala enodneвно praktično cepljenje sadnega drevja. Dva krat je že z dokaj dobrim uspehom izvedla podobne demonstracije, ki so namenjene predvsem mladim sadjarjem, vendar ugotavljamo, da bi morala KZ

poskrbeti za pravočasno in širše obveščanje za take praktične vaje, ker bi bil uspeh prav gotovo večji.

Na svoji sedajnji seji je KZ Mokronog sklenila, da nabavi dve novi mlatinlici: veliko in malo. Z nakupom teh mlatinlic bo rešeno preče vprašanje mlaičev, ker bodo s pravnimi stroji pač lahko ustregli interesentom, medtem ko s starimi mlatinlicami niso mogli ustreči dejanskim potrebam.

Za vsa vrsta raznih prevozov pa bodo nabavili poltovornjaki avto, ki ga nujno potrebuje ne le trgovina, marveč tudi mesarja za razvažanje mesnih izdelkov odjemalcem.

Na Trebelnem so pred kratkim proslavljali krajevni praznik. Zavešt prebivalstva se je ob praznovanju tega zgodovinskega dne že kar dobro pokazala, vendar bi pričakovali, da bodo res vsi prebivalci pri praznovanju kakorkoli sodelovali. Kljub temu, da so organizacije izvedle široko propagando, da so pripravili letni program za praznovanje, je še vedno mnogo ljudi, ki gredo mimo tega praznika. Upamo, da bo mlajši rod znal bolje ceniti velike vrednote največjih zgodovinskih dni naše preteklosti in sedanjosti. Saj je trebelnska mladina tudi za ta praznik izpričala svojo delavnost in pripravljenost.

Vsem odjemalcem
in dobaviteljem,
kakor tudi svojim
delavcem in uslužbencom

čestitamo za 1. MAJ
s željo, da bi še dalje
vse sile vlagali
za dobrobit podjetja
in družbe

★
»MIZARSTVO«
NOVO MESTO

DOLENJSKI OBVEŠČEVALEC

Tedenski koledar

Cetrtek, 25. aprila — Marko Petek, 26. aprila — Zdenav Sobota, 27. aprila — Ustanovitve OF

Nedelja, 28. aprila — Zivan Ponedeljek, 29. aprila — Marina Torek, 30. aprila — Katarina Sreda, 1. maja — Franziš delo Celovška, 2. maja — Zvonimir Petek, 3. maja — Aleksander Sobota, 4. maja — Florijan Nedelja, 5. maja — Miran Ponedeljek, 6. maja — Janez Torek, 7. maja — Stanko

SONCE: vzhaja 1. maja ob 6.49 in zahaja ob 19.09. Dan je dolg 14 ur 23 minut.

LUNA: 30. aprila ob 06.54 mlaj, 1. maja ob 3.23 prvi krajec.

OBVESTILA

ISČENO TEHNIKA KEMIJE za oddelek za lepila. Pozor! odsutni vojaški rok in nekaj let prakse. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe pošiljate na upravo »Mikrotehnik«, Novo mesto.

KMETIJSKA ZADRUGA PODBOČJE pri Kostanjevici razpisuje mesto knjigovodnje ali knjigovodnika. Nastop službe 1. junija 1957. Plaša po dogovoru. Reflektanti na tržni predložitve ponudbe.

FRIZERSKI SALON ADAM v Novem mestu na Glavnem trgu bo v ponedeljek in torek, 29. in 30. aprila vse dan odprti, 1. in 2. maja pa zaprt. — Adam Ivan, Novo mesto.

DOLENJSKI MUZEJ V NOVEM MESTU, Muzejska ulica (za Domom ljudske prosvete) je odprti: torek in nedeljo od 9. do 12. ure, vsak petek od 9. do 11. ure. Za obiskovalce iz drugih krajev vsak dan od 9. do 12. ure. So-le in skupine vsak dan. Predhodno obvestilo zaželeno.

BELOKRANJSKI MUZEJ V METLIKI je odprt vsak dan od 9. do 12. ure. Predhodno obvestilo želi in skupin zaželeno.

UMENSKI GALERIJA V KOSTANJEVICI NA KRKI je odprta vsako nedeljo od 9. do 11. ure. Vstop prost!

MAJ OGLASILA

CENA MALIH OGLASOV: do 10 besed stane beseda 10 din, vsaka nadaljnja beseda 12 din. Za oglase, ki so pod šifro, oziroma za oglase, pri katerih je naslov v oglašnem oddelku uprave lista, pribiteh 30 din. Naročniki Dolenjskega lista imajo pri oglašnih 50 odstotkov popusta.

PRODAM RADIO APARAT znamke Philips, v dobrem stanju, 8 cevali, po ugodni ceni ali za zamenjavo za dva ali kolo. Prodajatelj dvo tonsko harmoniko, skoraj novo, tovarniške izdelave, primerna za otroke. Informacije v Crnomlju, Semeška cesta 2.

VDOVEC S TREMI OTROKI — sprejme na kmetijo pridno dekle od 16-20 let. Naslov v upravi lista (161-37).

POČENI PRODAJ KUHINJSKO KREBENDO — bilo in češnjevo, masivno; Bezenšek, Novo mesto — Zagrebška 10 (pri Hadl).

VAŽNO OPOZORILO: Stranke, ki zahtevajo plačane naslove oglasov, naj prilijo za odgovor znanstveni in strojni stroji, v nasprotnem primeru ne bomo odgovorjali. Naslovni oglas, ki so pod šifro, ne izdajamo. Za pošiljni denar v pisnih ne odgovorjamo! PRODAJ srednje težak, nov vozni voz. Mesojede Alojz, Biška vas, p. Mirna peč.

Vojski pozdravljajo

Starše, znance in prijatelje pozdravljajo Dolenjci, ki služijo rok v Banatu: Franc Kump, Vene Fabijan in Karlo Mrvar — V. P. 6405-2 — Nákovo.

Vse domače in bralce Dolenjskega lista pozdravljajo: Martin Hrovat, Stefan Hrovat, Janez Fortuna, Alojz Florjančič in Darko Tratar, vojski JLA iz Sombora.

BOLNI NA SRCU

Bolniki na srcu letos bolešno prizanaša. Tudi v Kostanjevici smrt pobira iznaden. Tako se je zgodilo v vasi Orehovec. Posestnikova žena Marija Brsan je že daljša časa bolela na srcu. Kljub temu je še opravljala vsa dela vsak dan doma in na polju. V sredo 10. aprila zvečer je še skuhala večerjo in pomagala pri krmiljenju živine. Iznenada pa ji je postalo slabo, v kratki dočini je trdno zajela — in izdihnila. Ničje ji ni mogel več pomagati. Nastopila je nenadna smrt od kapi.

Dimnikar Polovič je znan po vsej kostanjevski, šentjerneški in škofjanijski dolini kot vesten delavec. Znan je tudi po svoji ribiški vni. Tako je pred kratkim stal ob Krki s trnkom v roki in čakal sreče. Nenadoma ga je obšla slabost, izgubil je zavest in se zgrudil na tla. Prav malo je manjkalo, da ni omahnil v globoko Krko. Ne srečo je opazila žena peka Kulišana, ki je nezavestnemu prihitela na pomoč in ga s po-

KAJ JE NOVEGA V KOSTANJEVICI

možjo sosedov spravila domov. Sicer se je spet kmalu zavedel, toda lahko bi se končalo hujše in ne srečno.

SEMENSKE KROMPIR

Letošnja huda zima je napravila veliko škodo tudi v kletih, kjer so kmetje imeli spravljeno oziromko n. pr. krompir, peso, koren. Mnogim je v hudi zimi zmrazil vse pridelek krompirja, tako da zdaj na spomlad nima nobenega pravega semena.

Kmetje v okolici Kostanjevica so pogostokrat spravili, kdaj bodo lahko dobili semenski krompir. Lepi pomladni dnevi so bili kot nalašč, da bi krompir posadili. Njihovo želje je izpolnila kmetijska zadruga, ki je dobavila iz Škofje Loke kar dva vagona semenskega krompirja. Kako velika je bila potreba po semenskem krompirju, da je zadruga v enem samem dopoldnevu razprodala en vagon krompirja. Krompir je zdrav in prvovrsten, le cena je precej visoka — 18 din za kilogram. Kljub temu so ljudje zadovoljni, ker so prišli do dobrega in zdravega semena.

CVETJE V SNEGU

Krasno je se razbohotilo drevesje v pomladanskem cvetju. Poleg silv in marelic so zacvetele tudi jablane in hruške. Vse področje gorjanskega prigorja je postala — kot pravi pisatelj Trdin — deželica sončnega in cvetočega raja.

V ta sončni in cvetni raj pa se dni zapahajo mrzli vetrovi. Nekaj dni mrzel dež, v petek 12. aprila pa je dopoldne sneg

HIKIDNA TRTA IZGINJA

Gorjanske gorice v okolici Kostanjevica in Podbočja so v pomladanskem soncu veselo oživele. Vinogradniki so hiteli s delom, tako da so letnih sadik, ki sijo vijo po znamenitih dobnjskih vinčevku, zdaj že obrezani in skrbno prekopani.

Letos so vinogradniki vložili veliko skrbi in denarja v obnovo svojih vinogradov. Vinarska zadruga v Kostanjevici odkupiše in takino vino, ki se odlikuje po visoki stopnji alkohola in zdravem okusu. Zato so vinogradniki prisiljeni, da gojijo le take trte, ki dajejo ploden sad in kvalitativno vino. Mnogi so hibridne trte izruvali ali posekali. Vsi pridelavci dolenjskega cvička vedo, da jim bo prinesla dobiček in dober odkup vina le šlahina vinska trta. Kmetijsko gospodarstvo v Kostanjevici ima v svoji drevesni veliki izbiro slahinskih mladinskih trt. Letos je prodalo vinogradnikom nad 20.000 prvovrstnih trtin sadik za obnovo vinogradov. Če plemenite trtne cepiče je Kmetijsko gospodarstvo prodalo po vseh vinorodnih krajih Slovenije. Veliko je šlo teh cepičev tudi na Hrvaško, zlasti v okolico Zagreba. Odnosni vinogradniki trdijo, da se tukajšnji cepiči najbolj odporni in zdravi ter so najbolj zadovoljni z njimi, mnogo bolj kot s cepiči, ki jih dobivajo iz Srbije ali drugod. Tudi za prihodnje leto je Kmetijsko gospodarstvo pripravilo okoli 100.000 plemenitih trtin sadik. Zato se upati, da bodo nekdaj, in sicer v hibridne trte kmalu izginile iz naših dolenjskih gorci.

ZAHVALA

Svetič Miha, posestnik s Tanče gore 15, občina Crnomelj, se Završavljevo DOZ in izpajanje, ki so varovalno za pošiljno plemenstvo svinj in vprežnega vola. — DOZ me je rešil gospodarske škode; zato bom še vnaprej zavaroval živino in postopje.

GIBANJE PREBIVALSTVA

METLIKA

V času od 19. marca do 20. aprila sta bili rojeni dve deklici. Porok ni bilo.

Umrli so: Vuk Jost, otrok, 1 leto, iz Dol. Lovkvice, Nemanč Anžič, posestnik, 73 let, iz Gor. Lovkvice, Plut, roj. Težak Neža, gospodinja, 58 let, iz Gor. Lovkvice, Jaklič, roj. Pavlovič Terezija, gospodinja, 73 let, iz Križevske vasi, Grđić Jože, oskrbovavec, 78 let, iz Metlike.

TREBNJE

V času od 20. marca do 20. aprila sta se poročila:

Slak Jože, železniški sprevidnik iz Metlike vasi in Kocijela Pavil, delavica iz Ljubljane.

Umrli je Anžič Marija, upokojenka, 79 let, iz Staraja trga.

Okrajno šolsko prvenstvo v orientacijskem teku

V petek 26. aprila bo v Novem mestu okrajno šolsko prvenstvo v orientacijskem teku. Tekmovala bodo mlade in ženske ekipe, ki bodo tekli po 3 člane; ti morajo skrbno pripraviti na cilj. Proge bodo vodile okrog Novega mesta. Tekmovalci bodo morali med tekmovaljem izvrševati razne naloge: strelati z zračno puško, orientirati se na terenu, napraviti skico terena itd.

Prijavile so se ekipe z gimnazije v Crnomlju in Novem mestu, ter ekipe z učilišča, trgovske in vavenske šole v Novem mestu.

Pričetek tekmovalja bo ob 14. uri na Lokl.

Naročajte in berite Dolenjski list!

Prav bi bilo...

...če bi v Mokronogu le kako našli denar za ozočenje, ki je bilo pred tremi leti novo, zdaj pa že dve leti ne dela in so ljudje prikrašani za razne javne oddaje;

...če nekatera podjetja na novomeškem Glavnem trgu ne bi pometala smeti s pločnikov pred svojimi trgovinami na glavno cesto, pač pa raje v svoje zabojčke za smeti;

...če bi nekateri starši v Žužemberku bolj pazili na otroke, ki silijo k večernim kinopredstavam;

...če bi se v Mokronogu pogovorili, kdo naj uredi in popravi cesto pod gradom ob Škofjanijske hiše tja do Majcnove, ker se bo sicer treba pomeniti o ustanovitvi kolnarskega kluba, da bi skrbel za redni prevoz potnikov čez mlakuže na tej cesti;

...če bi trgovski podjetji v Žužemberku, ki sicer na splošno dobro skrbita za potrošnike, v zimskem in zgodnjem spomladanskem času nudili tudi kako zelenjavo;

...če bi direktorja PTT uredila prevoz pošte s poštaje in nazaj kako drugače, predvsem pa na bolj človeški način kot je sedanj, ko morajo mokronoški poštarji poganjati težak tricikel, natovorjen včasih tudi z 200 kg po 3 km na dan;

...če bi mizarstvo na Dvoru kmalu izdelalo že davno naročeno opremo za otroško igrišče v Žužemberku.

Kaj pa če bi šlo zares?

V počastitev Dneva železnice je priredila industrijska gasilska četa delavnice železniških vozil v Strazi nenapovedano gasilsko vajo na delavniškem objektu.

Znak za požar je bil dan s alreno. Odvalji sta se industrijska gasilska četa NOVOLES in prostovoljna gasilska četa Vavta vas, na telefonični poziv pa še industrijska gasilska četa iz železniške kurilnice Novo mesto.

Namen vaje je bil ugotoviti, koliko društev bi v primeru požara prisloščilo na pomoč in seznaniti ta društva s postorom okrog delavnice, vodovodnim omrežjem in gašenjem na železniškem terenu, ker se tu povsem drugače gasi kot drugod. V tej vaji na žalost ni sodelovalo gasilsko društvo podjetja

24.000 denarnih dobitkov loterije Rdečega križa bodo izplačevali brez kakršnihkoli obdkov vse pošte v Sloveniji. Se danes si nakupite srečko po 100 dinarjev. Prva premija znaša pol milijona dinarjev.

Ja »Gorjanci, ki je oddaljeno le 500 m od delavnice. Kolikor smo zvedeli, niso amatirski za potrebno odzviati se vaji, ker ni zares gorelo.

Vaja je sicer kar dobro uspešla in je dosegla svoj namen. Pokazalo se je, da so čete še pred malo izručene in da so jim vaje še potrebne. V gasilске vrate bi bilo treba vnesti tudi nekaj več discipline.

NOVO MESTO

V nedeljo, 28. aprila odpade predstava zaradi spomladanskih počitnic.

Nedelja, 5. maja, ob 10. in 11. uri »Meh za smeh«. Popoldan gostovanje v Dobrnju.

Dva zbor v Dol. Toplicah

Pretekli mesec so se zbrali člani SZDL Dol. Toplice na redni letni občni zbor.

Zbor je pokazal, da bi bilo potrebno, da se vsajani večkrat zberajo in porazgovarajo o svojih težavah in delu. Ker se daljša časa ni bilo zbora volilcev, so predlagali, naj se takoj zahteva od Oblo, da skliče zbor volilcev. Na zboru so člani SZDL obravnavali razna vprašanja, katere naj bi kasneje pretresel zbor volilcev. Tako je na primer preče vprašanje stanovanj, šolskih prostorov, turizma in turistične takse, kakor tudi vprašanje zadrugskega doma. Ker ni bilo nobenega predstavnika Oblo, ki bi lahko dal pojasnila na vprašanja, so zborovalci predlagali, da bi se ta vprašanja obravnavala na zboru volilcev.

Izvoljen je bil nov 7-članski odbor, ki mu predseduje Franc Segedin, zlasti pa tajnik je bila obojici Reška Virant in za blagajnika Karel Gregor.

Na pobudo SZDL Dol. Toplice je bil 18. aprila sklican zbor volilcev topliške volilne enote. Zbrala se je dokaj veliko število obojčanov. Zbora se je udeležil tudi poslanec volilne enote Viktor Zupančič.

ZANIMIVI NAČRTI športnikov-študentov

Tisti, ki so prisostvovali zadnji letni skupščini študentskega kluba okraja Novo mesto (skrajšano SKON), se prav gotovo še spominjajo, da je bilo v poročilu predsednika kluba izrečenih precej pohvalnih besed na račun uspešne in dokaj razgibane športne dejavnosti med študenti-clani kluba.

Da bi se nekoliko približevali za udeleževanjem študentov-članov kluba v športu, smo napravili predsednika športnega pododborja Lada Kostnika, da odgovori na nekoliko vprašanj o športni dejavnosti v klubu. Prav rad se je odzval in za začetek povedal nekaj »na splošno« o športni dejavnosti v klubu:

»Člaji športnega udeleženstva študentov je jasno razgibati se in se nahitati svežega zraka. Naš cilj pa je — pritegniti na igrišče in druge tekmovalne prostore čim več študentov, ker je vsak, ki umsko dela, potreben gibanja na čistem zraku. Po gimnaziji večina študentov, razen tistih najbolj aktivnih, ki mogoče tekmujejo v kakšnem društvu ali klubu, preneha z aktivnim udeleževanjem v športu. To predvsem zato, ker so v Ljubljani

Rokomet v Crnomlju

Rokometna podzveza za Dolenjsko je organizirala turnir v majnem rokometu. Pred 800 gledalci je prvo mesto osvojila ekipa Crnomlja pred belokranjskimi študenti in Garnizijo Crnomelj. Najbolj zanimiva je bila tekma med ekipo Crnomlja in študenti. Končala se je z visoko zmago Crnomljanov 2:14. Ta turnir je služil pregledu moči za črnomljske študente, zlasti tisti, ki niso sodelovali v polfinalnem tekmovalju za prvenstvo LRS.

Tekme so pokazale, da so se igralci Partizana dobro pripravili za tekmovalje, zlasti za republiško prvenstvo in četverboj v Bihaču.

Za presenečenje so poskrbele pionirke, ki so igralo neodločeno prvo tekmo v igri v publiki. Člaji Z. upravnostičarji pričakujemo, da se bodo leto izpravile Partizana plastrale v finalni del seniorske prvenstva Slovenije.

KK PIONIR nize zmage

Na pobudo Keگیjske podzveze za Dolenjsko je bilo v Briljnu ustanovljeno enotno keگیjsko društvo »Enotnost, ki združuje keگیjske klube »Keگیjske, KK »Novotek« in KK »Pionir«. Da je bila pobuda koristna in da je združilo vse keگیjske klube, dokazuje številna prijateljska srečanja, ki jih priredili posamezni klubi. KK Pionir je imel že številna prijateljska srečanja, v katerih niza zmago za zmago in ima tudi dolenjski okrugi Dolenjske področje kratkim v borbeni potrdil, toda brez večje denarne pomoči ne bo šlo.

V Metliki bodo odprli keگیjsko

Kot je bilo v naših listih že omenjeno, je bil v novembru lanskega leta v Metliki osnovan keگیjski klub, ki je za deset let vzel v najem nekdanje opuščeno Kambečovo keگیjsko. Preureditve oziroma obnove tega keگیjskega je bila v glavnem izvršena. Še lesten klub temu pa je ostalo precej zaključnih del, med katerimi je predvsem važna ureditev keگیjske steze Člani, ki so je izvršili pred preostalo delo, in publike. Da bo vse pravočasno urejeno in bo tako mogoče na predvečer veljave maja keگیjske svetočano odpreti.

DELOVNI KOLEKTIV Tapetništva in dekoratierstva

NOVO MESTO, Partizanska c. 13 (pri Stemburju)

nudi za vašo udobnost cenene in solidne izdelke: kompletne kavelje, fotele, otomane, vzmetnice, firmice itd. in dekorira tudi na domu.

VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU ČESTITAMO ZA DELAVSKI PRAZNIK — 1. MAJ!

Vsem članom GOSTINSKE ZBORNICE v Novem mestu

in vsem uslužbencom v gostinstvu pošiljamo za 1. MAJ tople pozdrave in iskrene čestitke!

V Metliki bodo odprli keگیjsko

Kot je bilo v naših listih že omenjeno, je bil v novembru lanskega leta v Metliki osnovan keگیjski klub, ki je za deset let vzel v najem nekdanje opuščeno Kambečovo keگیjsko. Preureditve oziroma obnove tega keگیjskega je bila v glavnem izvršena. Še lesten klub temu pa je ostalo precej zaključnih del, med katerimi je predvsem važna ureditev keگیjske steze Člani, ki so je izvršili pred preostalo delo, in publike. Da bo vse pravočasno urejeno in bo tako mogoče na predvečer veljave maja keگیjske svetočano odpreti.

V Metliki bodo odprli keگیjsko

Kot je bilo v naših listih že omenjeno, je bil v novembru lanskega leta v Metliki osnovan keگیjski klub, ki je za deset let vzel v najem nekdanje opuščeno Kambečovo keگیjsko. Preureditve oziroma obnove tega keگیjskega je bila v glavnem izvršena. Še lesten klub temu pa je ostalo precej zaključnih del, med katerimi je predvsem važna ureditev keگیjske steze Člani, ki so je izvršili pred preostalo delo, in publike. Da bo vse pravočasno urejeno in bo tako mogoče na predvečer veljave maja keگیjske svetočano odpreti.

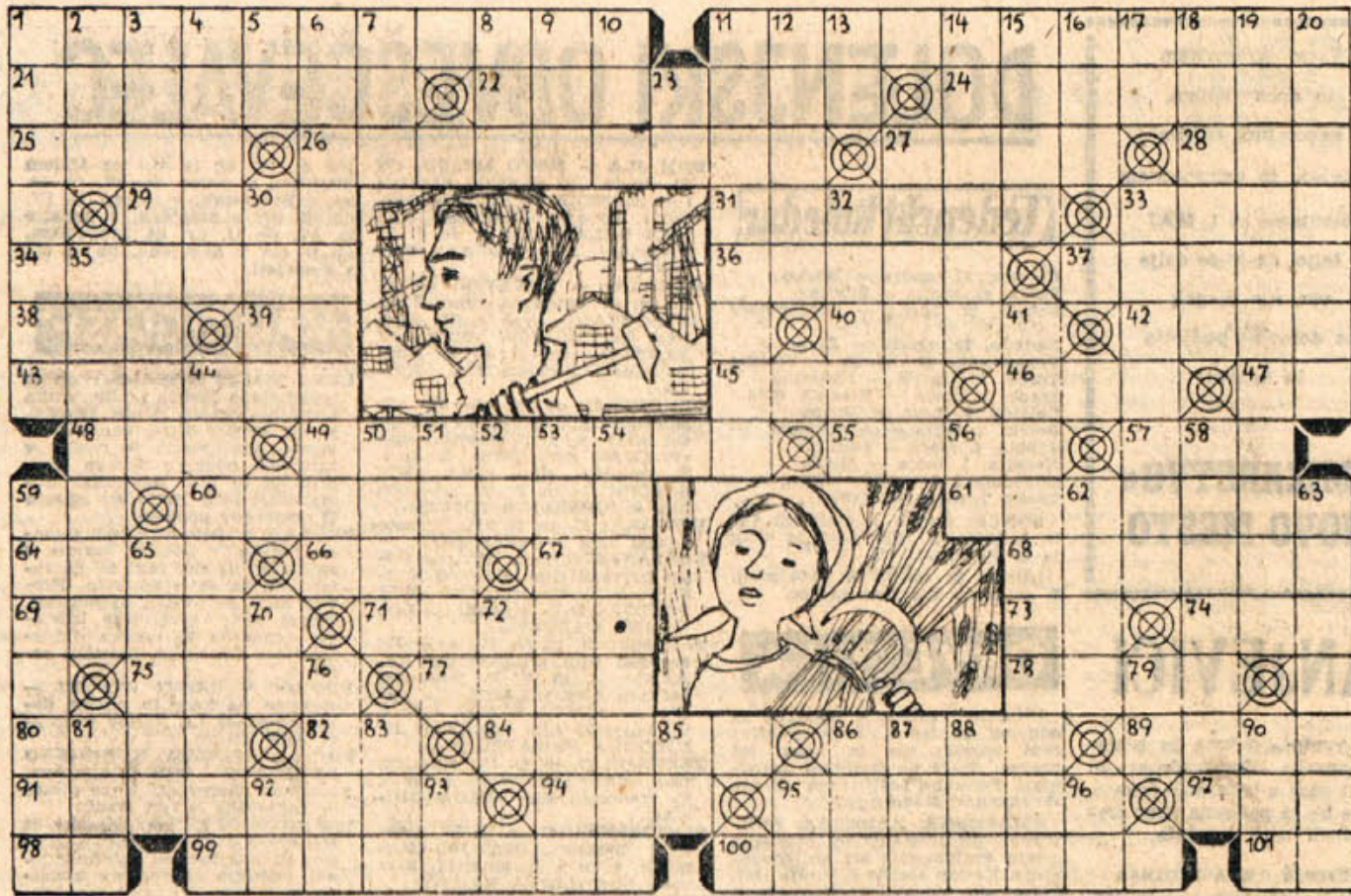
UČAKOVCI

V dolini okrog Ušakovcev pokušajo saditi hmelj. Dela na poljskem nasadu so končana. Strokovnjaki menijo, da so za uspevanje hmelja v tej dolini dan vsi pogoji.

VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU ČESTITAMO ZA DELAVSKI PRAZNIK — 1. MAJ!

VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU ČESTITAMO ZA DELAVSKI PRAZNIK — 1. MAJ!

Zvršujemo vsa mizarska dela in se pripravljamo!

PRVOMAJSKA NAGRADNA KRIŽANKA

Ljubiteljem križank smo pripravili današnje Prvomajsko nagradno križanko. Za 10 izbrancev smo pripravili deset daril:

1. nagrada — 3000 din
2. in 3. nagrada — 2000 din
- 4.—10. nagrada: 7 v platno vezanih knjig »Svet humorja in satire«

Rešitve je treba poslati uredništvu lista najkasneje do sobote, 4. maja. V levi spodnji kot kuverte napišite: »Nagradna križanka«, svoj naslov pa na rob izrezane križanke ali pa na list, na katerega lahko napišete odgovore na vsa vprašanja (če lista nečete rezati). Malomarno napisanih rešitev ne bomo upoštevali, premoško frankirana pisma pa bomo zavrnili.

Vodoravno: 1. Kdor kaj... 21. gora v Julijah (2532m); 22. olupiti, obeliti; 24. rdeče barvilo; 25. religija; 26. izbrano, čkugno, uglajeno, skladno; 27. kača velikanka; 28. sapa, vdih in izdih; 29. drugo ime za Vietnam; 31. ublažim; 33. osamljena, brez spremstva; 34. mesto v Italiji; 36. odrezek; 37. nadlegujem; 38. vprašalnica; 39. znak za srebro; 40. moško ime; 42. okenca; 43. spravljamo v jezo; 45. zbori; 46. cebnji zaimek; 47. kratica za in dalje; 48. pot v smegu; 49. ena izmed jugoslovanskih republik; 55. posedujem; 57. zober, bizon; 59. dva enaka samoglasnika; 60. glavni števniki; 61.

književnik; 64. kemična prvina (znak Cl); 66. privlačnost; 67. grška črka; 68. razgrajati, noro se obnašati; 69. nasprotno od povlito; 71. razmajan; 73. latinški predlog; 74. isto kot 28. vokal; 75. reka v Srbiji; 77. kinematograf; 78. kazalni zaimek; 80. pleteni ali viti izdelki vršinski; 82. znak za aluminij; 84. vplivam pomirjevalno; 86. povečevalno steklo, leča (dvojnina); 89. razbit, uničen; 91. smer, ki se zavzema za podraževanje, državni socializem; 94. tuje moško ime; 95. priroda; 97. trije samoglasniki; 98. znak za nikelj; 99. nazivam; 100. napravi vti oženj; 101. znak za mangan.

Dober zgled iz Crnomlja

Donosno podjetje, ki raste takorekvo iz nič

Meinosti za ustanavljanje manjših podjetij so pri nas skoraj nenehne. Pogoji in potrebe pa so prav povsod. Treba ni skrajni nič drugega kot malo iznajdljivosti in vsaj enega človeka, ki se zavzame za to ali ono stvar in jo do konca izpelje. Nič pomanjkanje strokovnih moči ni tako veliko, kot je pomanjkanje pobude in organizacijskih sposobnosti. Kaj pomeni našemu gospodarstvu tudi je tako majhno, toda dobro podjetje, pa smo že nešteto dokazali in poudarili.

Občinski ljudski odbor Crnomelj je sklenil, da v prostorih, ki jih je izpraznilo pletilstvo ob preselitvi v Metliko, osnuje drugo podobno podjetje z istim imenom, kot ga je imelo prejše.

Umrl je Byrd — »admiral« tečajev

V starosti 68 let je letos 11. marca umrl v Ameriki slavni polarni raziskovalec Richard E. Byrd. Nedavno pred tem se je bil vrnil iz Antarktike (južnega tečajnega ozemlja). Svoja dejanja je Byrd začel leta 1928, ko je s trimotornim letalom in s spremljevalcem Bennettom preletel Severni tečaj in po 15 in polurnem poletu pristal na Spitzbergih. Leta 1929 je preletel Južni tečaj. Čez nekaj let se je znova vrnil na ozemlje Južnega tečaja.

Mladinsko okrevališče na Debelem rtiču je edina tovrstna ustanova za bolehe otroke in mladino iz vse Slovenije, zato naj podpre to gradnjo vsa naša javnost. Kupujte srečke denarne loterije Rdečega križa Slovenije, ker pomagata s tem pri graditvi Mladinskega okrevališča na Debelem rtiču!

zareze; 79. kratica za konjsko silo; 81. skrajni konci suhe zemlje; 83. nedelaven; 85. začetnik mladega slovenskega pesnika; 86. industrijska rastlina; 87. časovna obdobja; 88. šahovski izraz; 90. mesto v Italiji; 92. isto kot 85. vodoravno; 93. kravji glas; 95. isto kot 70. navpično; 96. znak za astat.

500 km na lesenem splavu

Štirje mladi kanadska Francozi so bili toliko pogumni kot predniki. Na navadnem lesenem splavu so odjadrali iz pristanišča Halifax (Kanada), hoteč dokazati, da je mogoče s pomočjo golfskega toka in vetrov prepluti Atlantski ocean. Eden je zbolel že prve dni in ga je morala vzeti neka tovorna ladja, trije pa so pogumno nadaljevali pot. Dolgih 87 dni so se borili s pobesnelimi valovi, vetrovi, lakoto in žejjo, preživeli najhujše nevarnosti in nazadnje res prijadrali do angleške obale. Najhujši so bili zadnji dnevi, kajti cedrova debla, iz katerih je bil zgrajen njihov splav »Nova«, so se povsem razhranjala.

Državni tožilec — špijon

V Švici se je ustrelil glavni državni tožilec Dubois. Švicarska protišpijonažna služba je namreč odkrila, da je Dubois izročil nekemu francoskemu diplomatu magnetofonske trakovke, na katerih so bili posneti razgovori med egiptsko vlado in egiptskim poslanstvom v Bernu, za časa anglo-francoskega napada na Egipt in Suez. Te telefonske pogovore so po naročilu državnega tožilca na skrivaj poslušali nekateri policjski funkcionarji.

Pomagajte tudi vi pri človekoljubni akciji: zgraditi našim otrokom sodobno okrevališče na Slovenskem Jadranu. Zato kupite še danes srečko denarne loterije RKI

Varnost in vljudnost

Dvanajst let že prevažata potnike z avtobusom na progi Brežice—Novo mesto in nazaj poklicni šofer Karel Mladkovič, doma iz Cerklj. Povprečno prevozi z avtobusom tedensko najmanj 1.000 km. Če odračunamo dopust, prevozi tako na leto okoli 50.000 km, kar je dalo v dvanajstih letih 600.000 km!

Niti enkrat ni imel Mladkovič v tem času karambola ali kakšne prometne nezgode, čeprav ima velik avtobus, cesta je pa ozka in zelo prometna. Osem let vozi na tej progi z istim avtobusom znamke »Skoda«, ki je zaradi izdelave med vojno slabe kvalitete in potrebuje zato toliko bolj vešč in občutljivo roko. Avtobus ima 43 sedežev in 25 stojšč. Dnevno prepelje na tej progi v obe smeri okoli 120 potnikov. Poleg

vsakodnevne vožnje v Novo mesto in nazaj vozi trikrat tedensko še do Sentijerneje, opravlja pa tudi razne priložnostne vožnje. Mladkovič je šofer že 19 let, vendar še ni imel nikoli opravka s sodiščem zaradi prometnih nezgod.

Skupaj z Mladkovičem ima službo sprevednik Jan Željko, doma iz Bele krajine. Tudi on je že osem let na tem avtobusu. Oba, šofer in sprevednik, sta vzgled treznih, vestnih in vljudnih uslužbencev. Ni čudno, da imata vedno poln avtobus zadovoljnih potnikov. Zaupanje do vozača in vljudnost sprevednika k temu veliko pripomoreta, to pa je tisto, kar dviga ugled podjetja in spoštovanje do takih uslužbencev. Oba sta v službi pri podjetju Autopromet v Brežicah.

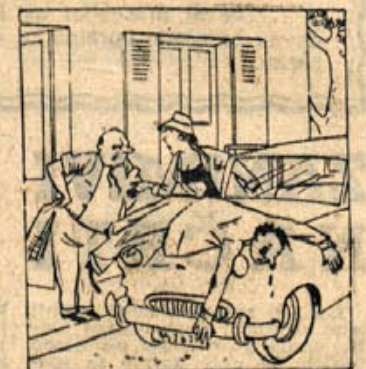
OKROGLE

SMOLA
»Zlodja, pomislil: pravkar sem zgubil zlato tobačnico!«
»Uul Kaj si imel raztrgan žep?«
»Ne! Tisti, ki je šel pred menoj, je slišal, da mu je nekaj padlo iz žepa, obrnil se je in pobral. Imel je tobačnico, in zlato, pomislil.«

si postavil nov kozolec pa jim grem povedat; najbrž bodo tam hoteli imeti spet novo postajo.«
LOVSKA
»Uh, kako sem raztresen, potoji lovec prijatelju. Zadnjič sem odšel na lov brez puške. Ko pridem domov — dam ženi zajca, ona meni pa puško.«

SPREBRNENEK
Tonček Frnikula iz Podgorja je svojemu fajmoštru delal hude preglavice; v cerkev ni hodil, raje je v nedeljo veselil se po krahah. Neki ponedeljek ga pa župnik sreča in pravi: »Veste oče, neznanco sem vesel, da ste tudi vi prišli na pravo pot!«
»I, na kakšno pravo pot?« se je začudil Tonček.
»No, ko ste prišli včeraj v cerkev. To je bilo res lepo od vas.«
»Kaj, gospod župnik, tudi v cerkev sem zašel? Ta prešmeta pijava, sploh nisem vedel, kod tse sem se klatil!«

MASČEVANJE
»Da boste vedeli, gospod Strgulica — pošljite zame samo tovariš Strgulica!«

»Verjemi mi, da se res ne poznam s tem moškim; pravkar sem ga srečal!«

VSEM GASILSKIM ORGANIZACIJAM, PRIJATELJEM GASILSTVA IN DELOVNIM LJUDEM ČESTITA ZA PRAZNIK DELA

DOLENJSKA GASILSKA ZVEZA OKRAJA NOVO MESTO

HIRIBČEV GREGLEC
Po povesti VENCESLAVA WINKLERJA

25. Tam daleč se je nekaj zasvetilo. »Poglej, Miha, gor!« je zaklical Greglec trepetaje.
»Seveda,« je stisnil Miha skozli zobe, »to se razume. Kadar prihajajo Turki, zažigajo. All tega ne veš?«
Potem sta zagledala grajske. Podili so na vso moč. Blizu Hiribčeve hiše so srečali tovarnike, se pomenkovali trenutke dva, mahali z orožjem in rokami; nato so tudi tovarniki obrnili konje in odšli kar vprek čez gornjo.

26. »Tukaj,« je dejal Miha kratko, vrgei koš na tla in pričel privezovati živino. Do sem ne bodo prišli Turki. Nalomila sta smrekovih vej, da so živali lahko legle, nato sta se vrnila. Z rebri sta videla, kako ljudje od vsepovsod zganjajo živino v gozd in kako bitijo proti cerkvi.
»Matič!« je pokazal Miha težko obloženo ženo, za katero sta drobila dva otroke, deček in deklica. »Tudi midva poideva za njimi,« je drhte dejal Miha in oprezno pristavil: »Če bo še čas.« Pohitela sta v hišo in začela znatišni orodje, žito in seno v grmovje. Gledala sta po izbi. Kaj je še takega? »Prvo je živina, živina mora pretolči nekaj dni,« je mornjal Miha, nato pa zakričal: »Beživa! So še tu!«

27. Greglec je stal kot okamenjen. Izza ovinka je planila gruča jezdecov. Nizko sklonjeni nad konji so se bližali z zategnenimi kljuci. Sem in tja se je zabliščalo orožje. Greglec si je začuden mel oči.
»Bežite!« je kričal Miha nekje v hribu.
Toda Greglec je čutil, da so mu noge postale v trenutku težke kot kamen. Truden je omahnil do najbližjega grma, razgrnil veje in počenil mednje. Truma jezdecov je puhnila mimo kot oblak. Le dva, trije so se ustavili pri hiši. Razjahali so in stoptili vanjo, toda kmalu so se vrnili. Greglec se je tresel in opazoval brkate obraze. Ali ne gredo prav proti njemu? Ne, vračajo se. Seveda, zanje ni bilo ničesar. Z velikimi skoki so pohiteli za tovariši.

28. Zdaj ne more nihče več v tabor. V rebri se je oglašal Miha in kilcal: »Greglec! Greglec! Greglec pa se je splazil iz grmovja in se bližal hiši. Ne, niso je zažgali. Stopil je prav do hiše, pokukal v vežo. Mogoče ne bo nič hudega. Tropa Turkov je šla mimo, zdaj je nihče več ne bo obiskal. Nerodno je pač, ko je hiša tako ob polni, da se vsakdo zaleti vanjo.
Pogledal je proti Prikraju in se zdrazil. Od Močiljarja se je dvigal plamen, po bregu pa so prihajali zopet trije jezdec.
»Spet gredo sem!« ga je zabeležilo.
Sinil je za hišo in se ozrl v reber. Ne, tja gor ne more več. Videli bi ga, ko bi pizral navkreber. Kam sedaj? Torej — zbegom, Miha!

BORIS ČIŽMEK - BOR, predsednik okrajne zveze TVD PARTIZAN:

PARTIZAN - VSELJUDSKA ORGANIZACIJA

Uspešno delo PARTIZANA, te tako pomembne telesnovzgojne organizacije, je odvisno predvsem od tega, kako in v koliko ji posvečamo skrb, kako ji zagotavljamo materialna sredstva, kako in na kak način ji pomagamo, da si bo čimprej utrla pot med delavsko, kmečko in šolsko mladino, da bo postala vseljudska organizacija, obdana s pozornostjo in vsakodneвно skrbjo vseh odločujočih činiteljev. Zaradi svojega pomena PARTIZAN to tudi za služi.

Ko ocenjujemo delo partizanskih društev v našem okraju, lahko ugotovimo, da so uspehi najboljše tam, kjer društvo ni odtrgano in ločeno od družbenopolitičnega dogajanja, kjer se društvo ne zapira vase, kjer rešuje vsa vprašanja skupaj z ostalimi družbenimi činitelji. Ne smemo namreč pozabiti, da živimo in delujemo v sistemu družbenega upravljanja, ki zahteva množične pobude, sodelovanje vseh ljudi, razširitev kroga sodelavcev in take oblike dela, ki sproščajo interese in dejavnost vsega članstva.

povezanost društev, povezanost z ostalimi krajevnimi organizacijami in spojitve v družbeno politični mehanizem občine.

Zarišče in središče celotnega telesnovzgojnega dela

V Partizanu se je treba zato boriti proti nezdravim težnjam birokratstva, administrativnega vodenja organizacij in podobno. Tako težnje so nedemokratske, telesnovzgojno delo pa temelji na demokratskih načelih prostovoljnega organiziranja vseh, ki vstopajo v Partizanove vrste. Okrajno vodstvo Partizana te iniciativnosti ne sme krčiti z nekimi togimi predpisi, pač pa lahko priporoča in okvirnimi smernicami, s priporo-

hkrati akademije vseh društev, kakor tudi vseh organizacij. Vemo, da imamo veliko mladino, toda in manjši del je vključen v te organizacije; ostala mladina se izživlja po svoje. Prav zato je Partizan prvi, ki bi moral dobiti nabitost in najboljši stik z mladino. Ima najboljšo pogodbo, saj mladina najraje vstopa v take organizacije, kjer vzklija svoje želje s koristimi in načrti družbe. Vsek mladinec se hoče neke izživljati in to mora Partizan izkoristiti, saj je predvsem mladinsko vzgojna organizacija.

Mladino moramo vzgajati čim bolj vsestransko. Če torej hočemo, da bo Partizan zarišče splošne telesne vzgoje in kulture, je treba vključiti v njegovo delo tudi vse igre in športe, ki danes mladino vabijo.

Sportnih iger in tekmovanj ne odklanjajmo

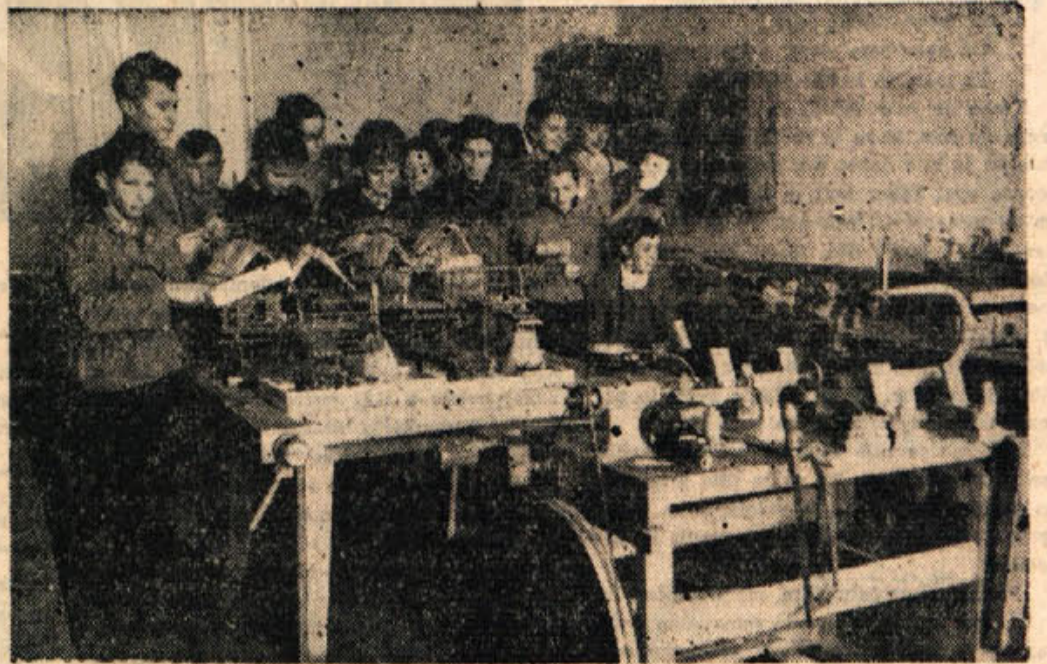
Postati mora tudi naravno in samo po sebi umevno, da se mlad človek, ki v Partizanu doseže določeno stopnjo znanja, lahko vključuje v športno društvo in se uveljavlja ne samo v splošni telesni kulturi, ampak tudi v tekmovalni areni. Odklanjanje tekmovanj na sploh pomeni, odreči se sleherni vzpodbudi, normalnemu vzponu mladega človeka, kontroli njegove usposobljenosti in merilu vzgojnega učinka. Prav Partizan lahko veliko pomaga, da v tekmovalnem sistemu in praktični prevladajo elementi zdrave telesne vzgoje in športa, ki so v tem pogledu mora biti v Partizanu večja skrbnost, večje razumevanje in spoštovanje do društev in organizacij, ki goje telesno kulturo na ta ali oni način. Partizan ne sme odklanjati nobene panoge športa, ampak nasprotno, s celotnim

svojem sistemom in delom mora razvijati misel in sposobnost svojih članov za čimširše uveljavljanje telesnih vaj na športnem področju. Tako bodo odpadle vse ovire za sodelovanje med društvi. Strokovni delavci tako v Partizanu kakor tudi v drugih športnih društvih bodo razširili svoja obzorja, obogatili svoje izkušnje; športne igre in tekme bodo razširile dejavnost Partizana, posamezne športne veje pa bodo dobile v tej dejavnosti množično oporo in stalen normalen dotok mladine.

Nadalje bi bilo potrebno bolj kot do sedaj, da naša društva sodeluje v svetih in komisijah za telesno vzgojo. Danes so ti sveti in komisije s naše strani večkrat zapostavljeni in ne vidimo v njih bodočnosti zato, ker so že mladi, novi in nimajo materialnih sredstev. Vendar so ti sveti najboljša oblika nadaljnega razvoja telesne vzgoje in socialistične vzgoje naših državljanov na vasi, v tovarnah itd., kjer delovni ljudje živijo.

V tej smeri je treba naše društvo močneje povezati s temi sveti in komisijami. Ti sveti in komisije niso predstavnik telesnovzgojnih organizacij, ampak so družbeni organi, ki zastopajo načela zdrave in pravilne telesne vzgoje.

Na kraju bi omenili še samo to, da danes ni več vzrokov za govornice, da se odgovorni činitelji ne zanimajo za našo organizacijo. Vsi vodilni ljudje so že sredi svoje besede in dali polno jamčino, da se bo naša organizacija razvijala po tisti poti, ki jo naša socialistična družba zahteva. Tako so si vsi — tov. Tito, Colakovič, Rankovič in Kardelj — vsi naši najodgovornejši ljudje v državi edini v tem, da je Partizan koristna družbena organizacija za našo mladino, ki se mora in se bo od podpora vseh družbenih činiteljev pravilno razvijala.

Le pogledite jih, kostanjevski pionirje v njihovi šolski delavnici! Dobili so jo lani v jeseni od okrajnega odbora ljudske tehnike in dan za dnem se zbirajo v njej pri zadovoljnih delu. Izdelujejo lutke, napravili so tudi lutkovni oder in imeli že devet predstav. Vse so sami pripravili. — Mladi tehnik izdelujejo predvsem praktične predmete. Za vse šole v občini so izdelali mostičarje in ogeljenico za učila. Napravili so tudi precej les za sušenje sadja in podobno.

Veščina kolesarja je med najbolj priljubljenimi taborniškim specialnimi izpiti. Člani rodu Gorjanskih tabornikov v Novem mestu imajo v svojih vrstah precej dobrih kolesarjev, ki so na izletih in pohodih spoznali dober del naših lepih krajev

Gradimo osebnost in telo mladega človeka

Izhodišče PARTIZANOVEGA dela je zato danes mnogo širše, kot je moglo biti izhodišče katere koli telesnovzgojne organizacije, ki je živela in delovala v političnem sistemu in strankarstvu stare Jugoslavije. Telesnovzgojna organizacija je socialistična stvarnost, je lahko samo neoljubivi del splošne socialistične vzgoje, samo sestavni del usvajalnega in kulturnega poleta delovnega človeka in vse naše družbe. Telesna vzgoja pomeni torej enoten našt in napor, s katerim gradimo osebnost in telo mladega človeka. Ideologija Partizana je socializem — socializem pa je tisti, ki daje dejavnosti poštvovalnih partizanskih voditeljev pravo družbeno vrednost, priznanje in perspektivo.

Tudi v našem okraju se ne moremo biti povsem zadovoljni z razvojem in doseženim stanjem v društvi. Niemo se uspešni najti npr. primernejše oblike, ki bi utrla pot množičnosti telesne vzgoje v socializmu. Naši prijemi se dostikrat še togijo, delo društev smo uklenili v okove predpisov, ki so postali pretni. Enotnost in povezanost društev Partizan dosega bolj s predpisi, statutom, s krepko povezanostjo navzgor, z zelo podrobnim planiranjem nastopov, manj pa z razvijanjem pravilne telesne vzgoje v društvi. Življenje je tak sistem precaslo. Družbeno upravljanje zahteva razgibanost, polno vzpodbud vseh članov, zahteva medsebojno

žili, s propagandnim delom, s načelno kritiko in pod.

Treba je omeniti tudi to, da danes Partizan nima in ne sme imeti edinega monopola, kakor da bi bil samo od poklican razvijati telesno vzgojo. Tak monopol in privilegij bi mu onemogočil uspešno izvrševanje glavne naloge: postati zavoljo družbene vloge in strokovne izkušenosti zarišče in središče tega gibanja. Vodstvena vloga pa si Partizan ne sme priložiti v ustvarjanju svojega programa, pač pa le s kvalitativnim delom. Zato Partizan ne sme nikdar odklanjati, temveč nasprotno: povsod mora pomagati utirjati osnove zdrave telesne vzgoje, pomagati mora šoli, sodelovati v predvojski vzgoji, krepiti lavenarstvo vzgojo v društvih, podpirati telesnovzgojno delo kjerkoli se pojavlja v tovarnah, na vajah, v zadrugah, v svobodnih, v gasilskih društvih itd. Vse to delo mora prav Partizan usmerjati v čimvečjo množičnost, ljudskost, v korist zdravlja, delovne storilnosti, zdrave zabave in razvedrila.

V tem smislu tudi med delom Partizana in delom drugih športnih organizacij ne sme biti nesoglasja. Imamo čez trideset različnejših organizacij, razna športna društva in klube, taborniške stroje, ljudsko tehniko, društva prijateljev mladine, pešniške zveze, letalsko zvezo, predvojsko vzgojo itd. Vse ta sistem različnih družbenih organizacij vpliva na vzgojo naše mladine. Teh organizacij je precej, mladina pa je samo ena in življenje enotno življenje, hoče delati tam, kjer jo to veseli in zabava. Interes družbe je pa, da naša mladina pravilno usmerjamo. Vključevanje teh interesov je osnovna vprašanje Partizana, ki mora prav zaradi tega dobiti stike z vsemi ostalimi organizacijami, ki prav tako sodelujejo v vzgoji mladine.

Široko odpreli vrata

Če pa hoče Partizan to doseči, mora odpreti vrata, mora iti na sestanke društev in organizacij, njegove akademije naj bodo

SUHOKRANJCI — prebivalci žužemberške občine — je s skupnimi močmi bomo lahko dosegli višjo življenjsko raven! Vlagajmo vse sile v gospodarski dvig naše občine!

ISKRENE ČESTITKE ZA 1. MAJ 1957!

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR ŽUŽEMBERK

OBČINSKI ODBOR SZDL OBČINSKI ODBOR ZKS
OBČINSKI ODBOR ZB OBČINSKI ODBOR ZVVI
OBČINSKI ODBOR ZROJ OBČINSKI ODBOR LMS
OBČINSKA GASILSKA ZVEZA

Kmetijsko gozdarsko posestvo v NOVEM MESTU

s svojimi gozdnimi obrati:
NOVO MESTO, STRAZA, POLJANE, ČRMOŠNJICE, ČRNOVELJ, MOKRONOG, KOSTANJEVICA

In kmetijskimi obrati:
ZALOG, BIRCNA VAS, ČRMOŠNJICE in POLJANE-SOTESKA

čestita vsem gozdnim delavcem, gozdarjem, gozdarskim inženirjem in svojim namestencem za praznik dela — 1. MAJ.

Vlagajmo vse sile za dobro gospodarstvo našega posestva!

Metliški pevci in plesalci pripravljani za pevski festival

Ze nekaj let poživljajo vse javne proslave in akademije v Metliki nastopi gimnazijskega mladinskega pevskega zbora pod vodstvom upravitelja osnovne šole Viktorja Sviglja. Z velikim trudom in vztrajnostjo je tov. Sviglj uspelo, da je vzbudil pri mladini veselje in ljubezen do narodne pesmi in ustvarjal kvaliteten mladinski pevski zbor. Vsako leto nekaj pevcev odhaja na razne druge šole in v uk, na njihovo mesto pa prihajajo novi mladi pevci. Pevstvom je uspelo privabiti in vključiti v svoj zbor še tudi mlade pevce iz prvih razredov osnovne šole. Tako si že zdaj vzgaja in zagotavlja pevce, ki bodo lahko najmanj štiri do šest let peli v njeovem zboru. Vsekokratni nastop mladih pevcev z vedno novim programom poslušalce silno navdušuje in njihovih pesmi ni nikoli preveč, ker so vedno skrbno izbrane in dobro nastudirane. Velika škoda je le, da je med njimi mnogo premalo fantov, skoraj nič.

se pridružili novi. Nastudirali so že celo vrsto izvornih belokrajskih, gorenjskih, koroških in tudi hrvaških plesov, s katerimi nastopajo skupaj z mladimi pevci po vseh metliške občine. Igra pa jim njihov vrstnik, mladi, glasbeno nadar-

jeni tretješolec Silvo Mihelič. Mladim pevcom in plesalcem želimo obilo uspehov pri njihovih nastopih, obema voditeljema, tov. Sviglju in tov. Vidničevi pa gre vse priznanje za njuno poštvovalno in uspešno delo. Z. I.

Mladi rod, polči pogumno pod sinje svobodno nebo — bodočnost je tvoja

Šport, ne pa mesnica

Z občnega zbora lovske družine v Sentjerneju

V nedeljo, 14. aprila, je bil redni letni občni zbor lovske družine Sentjerneja. Starešina družine Karel Lenčič je dal pregled poldnega dela družine za leto 1956. Pohvalil je posebno tiste lovce, ki so v minulem letu uničili največ škodljivcev, grajal pa tiste, ki mislijo, da je lov samo mesnica, ne pa šport. Da je družina prav gospodarska, priča tudi lovska koč, ki so jo postavili v Gorjancih na Pragu; koč stoji prav tam, kjer je bil ustanovljen Gorjanski bataljon.

tudi dva divja lovca in oba sta bila kaznovana. Poročilo nadzornega odbora ni bilo kot običajno samo pohvalno, temveč je bilo predvsem kritično in poučno. Delegat okrajne lovske zveze Novo mesto Dušan Smodej, je podrobno razložil namen lova in še posebej priporočal, da naj družina goji čimveč fazanov in druge perjadi.

Poročilo gospodarja je povedalo, da je v revirju precej divjadi in da je bilo pobitih izredno veliko roparic ter drugih škodljivcev lovišča. Zasedli so

oskrbel na poti radijsko zvezdo. Novi okrajni odbor LT upa, da bodo vsi občinski ljudski odbori LT vse organizacije in vsi člani delali samostojno, in vnašali v svoje delo nove oblike in prijeme, ter posvetili vso skrb vključevanju mladine in njeni vzgoji. -I-I-

Te dni je v sejni dvorani OLO Novo mesto 25-članski plenium okrajnega odbora Ljudske tehnike vodstvo izvršni odbor, ki ga bo sta vodila ing. Peter Ivančič kot predsednik in Maks Sorn kot tajnik s člani, predsedniki komisij in ostalimi referenti, po imenovanju novih članov komisij, je plenium sprejel letni proračun, razpravil o nalogah LT v mesecu tehnike, ki bo maja, ter o sodelovanju organizacij LT pri letošnjem Prazniku mladosti. V mesecu tehnike bodo vsi klubi priredili svečane sestanke in vključili nove člane. Nadalje bodo predavanja s sodelovanjem JLA, predavanja vojno-tehničnih filmov, ogled orožja, fotografiranje po solah, ureditev izložb, avtomoto ocenjevalna vožnja Novo mesto - Črnomelj, Kočevje, priprave za pionirske šolske razstave ročnih del in vključevanje pionirjev in mladine v razne krožke. Pri Prazniku mladosti bodo organizacije LT sodelovale v vseh krajih, občinskih centrih, na sodelovanje pri pohodu v Bihac, ki se ga bo udeležilo 30 motoristov in radijski klub, ki bo skrueno z JLA orvočju zavižavce v Bihacu in

KRI ZA ŽIVLJENJE

23-letni kmečki delavec Janez P. iz Sevnice lani in prej kdaj pač ni pomislil na zdravniški ali celo na bolnišnično. Delal je, bil zdrav in vesel, rad se je s fanti v družbi pošalil, skratka, vse je bilo v redu. Dokler ga nekega dne ni zapelo v želodcu. Skeleča bolečina se je ponovila. Janez je potrpel, čakal in odlašal. Kot čakajo mnogi, ki ne najdejo poti do zdravnikarja, ko je še čas. Včasih ni denarja, drugje ni časa, dostikrat pa zmaga v člopekcu neupravičen, škodljiv strah, češ kaj bodo počeli z mano...

Tako je čakal in trpel tudi Janez. Trpel, dokler mu ni želodec spočil kot pravijo ljudje. Rana na želodcu mu je v resnici prejedla steno, nastopilo je nevarno vnetje trebušne mrene. Samo še nekaj dni ali le ur, pa bi bilo za vedno prekasno. Takrat je Janez našel pot v bolnišnico. Hitro so ga operirali. Med operacijo mu je bilo treba dati mnogo krvi, vendar pa krvi z njegovim faktorjem ni bilo na razpolago. Zato je dobil krveno plazmo. Iz hladilnika v transfuzijski postaji so uzele stekleničke, v katerih je bila dragocena rdeča tekočina. Njen gornji del — krvena plazma — je stekel v Janezove žile. Kri, ki so jo prejšnje dni dali tovariši Rudi Jeraničič, Jože Gorenc, Jule Kirn, Rudolf Stangelj, Jože Grubar, Jože Plavec, Marija Udovc in Viktor Urbas je rešila mlado življenje. Janez je zdaj že več tednov doma. Spet je vesel, zdrav in srečen.

Kmeta Vrhovca so pred tedni povozili konji, ko je peljal iz gozda drva. Padel je pod voz in dobil težke notranje poškodbe. V bolnišnico so ga pripeljali bledega in zelo izkrvavelega. Žila mu je komaj zaznavno še utripala, krvni pritisk pa je bil močno pod normalno vrednostjo. Bil je v nevarnem stanju. Hitra operacija ga je rešila, toda še tako, da je njegovo izbrano telo dobilo tudi veliko količino krvene plazme. Zanj jo je dalo 7 tovarišev, med njimi dva zdravnikarja. Vrhovca je bil rešen.

In tako teče kri v usahle žile operirancev, porodnic ali pomerskežev v novomeški bolnišnici iz dneva v dan. 53-letni kmet Nesek iz Gor. Gomile pri Sentjerneju se je znebil krvaveče rane na želodcu z operacijo; med operacijo in po njej je dobil kri šestih delavcev iz Novega mesta. Takih primerov in dajanja krvi pa imajo v bolnišnici vsak dan vsaj po deset, petnajst ali še več.

Zdaj ne dvomi nihče več: kri rešuje življenja!

V Novem mestu bo glasbeni koncert

Pester koncertni spored bodo izvajali gojenci Srednje glasbene šole iz Ljubljane 28. aprila ob 11. uri dopoldne v Domu

Ljudske prosvete. Potujejo v Split, kjer bodo dali svoj koncert za tamkajšnje občinstvo. Naj poudarimo, da Split vabi na gostovanje le najboljše učence. Da bomo tudi mi deležni tega užitka, se moramo zahvaliti direktorju Srednje glasbene šole prof. Vidi Jeraj — Hribarjevi, ki se vedno rada ustavi v Novem mestu.

Poleg skladb Webra, Mozarta, Schopina, Dautermera, Mendelssohna za klarinet, violino in klavir, bo pela tudi solistka tov. Olga Lobe — Krejčič zamorske duhovne pesmi: Were you there, Steal away, Oh Peter, go, ring them bells.

Novomeščani — udeležite se tega koncerta, za katerega vlada v Splitu veliko zanimanje. Vsek, ki ljubi lepo glasbo, bo imel velik užitek.

Pozdrav iz Mostarja

Fantje, ki služimo vojaški rok pri Vojni pošti 8403 v Mostarju, pošiljamo iskrene pozdrave staršem, bratom in sestram ter dekletom in jim želimo mnogo uspehov pri delu.

Vinko Veselič, Franc Sega, Drago Brajdič, Alojz Pungertar, Franc Avguštin.

Čestitke za 1. maj iz Foče

Ni še dolgo tega, kar smo se ločili od domačih, pa vendar čas hitro mineva. Imamo sposobne učitelje, ki nas bodo izučili za dobre čuvarje naše domovine. Upamo, da bomo spet kmalu segli v roke našim staršem, prijateljem in znanecem in da bomo v jeseni plit sladki mošt iz naših domačih gorov.

Cestitamo prvi maj vsem bralcem Dolenjskega lista, kot tudi našim staršem in domačim dekletom ter jim želimo mnogo uspeha in zadovoljstva.

Alojz Mikec, Martin Trbano, Franc Zoran, Miroslav Jakotič.

Kolektiv LEKARNE v NOVEM MESTU

voščil za 1. MAJ vsem delovnim ljudem novomeškega okrajaj

Naročajte in berite "DOLENJSKI LIST"!

ZDRAVILIŠČE DOLENJSKE TOPLICE

čestita cenjenim gostom za 1. MAJ in se še dalje priporoča za obisk.

V našem zdravilišču se boste prijetno počutili!

Bilo je takrat, ko sem še bické pasel pod Uršijo goro. Vsako jutro mi je po utruših zvonila ponarodela Vodovnikova pesem:

Ob štirih zjutraj gori vstanem
in šenem bické past.
Oh kako bom grotej bické pasov,
ko mam še komaj sedem let.

Treba je bilo vstati ob zori in napasti bické do šole, ki se je začela ob devetih. Do šole pa je bilo dobre pol ure hoda. Jaz sem seveda spal kakor ubit in težko me je bilo ob tej uri spraviti pokonci. To se pravi, kadar me je budil oče, to ni bilo preteško. Komaj sem začel njegov robati glas: »Halo, sonce je že nad Pohorjem!« sem že tresel iz postelje, čeprav sem vedel, da sonca še dolgo ne bo nad Pohorjem. Če bi tega ne bil storil tako urno, bi mi bila iz postelje pomagala očetova težka roka.

Teže me je bilo spraviti pokonci, kadar me je klicala mati. Ta se je tihopriplazila do postelje in ko me je videla, kako trdno spim, se je spet oddaljila po prstih in šepetala:

»Pet minut ga še pustim, saj je sirotec...«
Čez pet minut, ki so bile zame gino kratke, me je spet prišla klicat. Navadno sem jo slišal še prvikrat, toda sem se vedno postajal. Tudi zdaj sem se zvil v klopčič in se delal, ko da bi najtrdneje spal. Mati me je nekaj časa tihoprezovala, potem pa vzdihnila:

»Sirotec, kako bi še rad spal!«
Počas je je le odločila in me poklicala: »Bické se že derejo.«

Navadno me je morala klicati dva ali trikrat, preden sem se skobacal iz postelje, ki je bila postлана morda le dvakrat v letu. Moja mati je imela zelo mehko srce in kadar me je klicala ona, sem pridobil vsaj pol ure. Mogoče je tudi oče imel mehko srce, toda tega nam otrokom ni smel pokazati, ker je bilo življenje naše družine pretrdo. Bické pasti je bila da reč. Pravega

PREŽIHOV VORANC: Prvi maj

temno pobočje, pokrito s planinskim lesom. V tem pobočju se je združevalo mnogo barv. Smrekove hoste so bile skoraj črne, tam pa, kjer so rastle bukke, je bilo še vse rjavo, zakaj bukke v taki višini še ni pričela zeleneti. Temnikasto ozadje pobočja je bilo prepikano z blestečimi macesni, ki so si pravkar nadevali svoj svetlozeleni pomladni nakit. Brez teh macesnov bi bila podoba gore še čisto mrtva.

Dolina pod goro je bila še zakrita z meglo, ki se je le počasi pogrezala vase. Nikjer še ni bilo polj in travnikov in prav nobena domačija ni bilo videti iz tega belega morja. Naš vrh je bil kakor samotni otok sredi jutranjega kipenja. Včasih se je zdelo, da ga bodo meglene pene pogoltnile.

Kmalu pa sta začela rdeča vrhova obeh orjakov bledeti. Obenem so postajali svetlejši tudi gozdovi pod gorami. Zdaj je dan začel hitro spreminjati lice cele dežele. Pohorska slemena so se ločila od vzhodnega neba, na severu pa so vrhovi Golice in njenega predgorja nekako dolgočasno moleli pod nebo. Dolinska megla, ki je še pred nekaj minutami lizala do pasu širnih pobočij, se je

Medtem ko se je spreminjala podoba doline, se je spreminjalo tudi sonce. Ko je vzšlo izza Pohorja, je bilo podobno veliki žareči krogli, potem pa je postajalo bledeje in manjše. Nazadnje se je obdalo z močnim vencem, ki je bil svetlejši kakor njegova

ILUSTRACIJE: Zdenka Golob — Borčič
OPREMA: Ančka Gošnik — Gošec

sredina. Iz tega venca so potem začeli štrkati na vse strani daljši in krajši žarki, ki so bili podobni žarečim strelam. Kmalu ni bilo več mogoče pogledati v sončno kroglo.

Kakor me je zjutraj, ko sem vstajal, strašno imelo in sem še gredeč na pašo včasih spal, tako silno rad sem gledal jutro, ki je vstajalo pred mojimi očmi. Tega vstajanja se nisem mogel nikoli nagledati. Vedno sem pri njem odkril kaj novega in kaj lepega. Posebno takrat, kadar sem pasel na vrhu. Tam me paša ni veliko motila, ker se je žival pasla kakor uš. Pogled z vrha je bil še sam po sebi lep in za oči prava paša. Toda bilo je še nekaj drugega zraven, kar je delalo vstajanje jutra še lepše. Naš vrh se je ob jutranjem svitu za nekaj ur potapjal v gobčo tisočerih glasov, ki so se zlivali v veličastno, brnečo, prečudno pesem ali godbo. Ta godba je prihajala iz neštetihih ptičjih gri in je donela iz brezovega grmovja in z vej visokih macesnov, prihajala je iz vlažne, napojene zemlje in trave, prihajala s tankih macesnovih in brezovih vej, ki so bile nealžno napeje v jutranjem zraku in se šibile pod razkošno roso, čez nje pa je drgetal nevidni lok prvih jutranjih vetrčev. Ta močna godba mi je prevzela srce, da sem nekako onemel strmel raz ta čudni, v roso vtopljeni vrh. Vse ta lepota, ki se je razprostirala okrog mene, in vse te godbe, ki je brnela v mojem mladem telesu, pa se nisem zavedal, kakor se tega zaveda kdo, ki jo opazuje ali posluša pri polni zavesti, ampak sem bil tesno arasel z vsem, kar me je obdajalo in kar sem občutil, ko da je vse to del mojega lastnega bitja. Zdelo se mi je, da včasih gledam samega sebe.

Iz takih misli me je vedno prebudil sopihajoč, težak glas, ki je prihajal od daleč po zraku in je odmeval po brezovju in macesnovju nad mojo glavo. To je bil glas težkih parnih kladiv, ki so šušala dol v dolini, kjer je stala velika tovarna. V tej tovarni se nisem bil nikdar in sem jo mogel le od daleč gledati. To sem mogel le, če sem se napotil čez brezov pašnik na drugo stran našega vrha. Toda ni me preveč vlekel k njeni podobi, ker zame ni bila lepa. Bila je črna in sajasta, en sam kup zamazanih stavb, iznad katerih je molelo kakih šest ali osem visokih dimnikov. Iz teh dimnikov se je neprestano valil masten in črnkast dim, ki je zasmrjal celo severno dolino. Vedel sem tudi, da iz teh dimnikov ponohi žvigajo plameni, ker sem šel z očetom nekajkrat ponoči v mlino in sem to sam videl. Od tistega časa me je bilo tovarne skoraj strah. Ta črna tovarna je bila tudi še drugače slabo zaplana v mojem srcu. To sem imel od očeta, ki ni maral tovarniških delavcev, čeprav je bil tudi sam delavec. Tovarniški delavci so se ob nedeljah pri cerkvi postavljali s srebrnimi veržicami, z velikimi tolari na lajbičih, z lepimi oblekami, z zelenimi klobuki, za katerimi so se šibili gamsovi repi. Moj oče teh ljudi ni maral tudi zato, ker so večinoma koj začeli nemakulariti, brž ko so poyohali tovarno. Vse to ga je odbijalo od njih, čeprav je bilo znano, da so fužinarji veliki reveži. Toda moj oče je bil takrat gotovo še večji in še bolj zapušen revež kakor so bili fužinarski delavci, ker je bil poljski delavec.

Ko sem tega jutra spet začel butanje tovarniških kladiv, sem se takoj znašel sredi resničnega sveta. Prenehel sem biti del narave, ki me je obdajala, postal sem to, kar sem bil: pastirček, ki je zgodaj zjutraj pasel bické nekje na zapuščenem vrhu. Lepa, harmonična godba, ki je še malo prej zvenela skozi macesnovje nad mojo glavo, je zdaj prenehala, ker jo je razsekal odmev parnih kladiv. Celo jutranji zvon, ki se je glasil iz druge doline pod menoj, mi ni mogel več priklicati prejšnje zamaknenosti.

Nenadoma sem od nekod začel človeške glasove. Začel sem oprezati naokrog, toda nikjer nisem mogel opaziti živega bitja razen svojih ovč, ki so mulile travo tam med brezami. Čez naš hrib je šla gozdna vozna pot, ki je vodila iz doline, kjer je stala tovarna. Ta pot je bila samotna in le redkokdaj so po njej hodili ljudje, nikdar pa še nisem videl koga ob tako zgodnji uri. Brez dvoma je šel nekdo na vrh. Kdo je bil, še ni bilo videti, ker so pot zakrivala breze. Meni to ni bilo povšeči. Bil sem samotarske narave in sploh nisem rad srečaval ljudi. Na tistem sem se tujih ljudi bal, ali pa sem jih celo sovražil. Kdo bi neki hodil tod ob taki uri, sem si mislil in stegoval vrat proti tisti strani, od koder so prihajali glasovi? Nenadoma pa sem zagledal skozi brezovo grmovje celo gručo ljudi, ki se je bližala vrhu. Šlo so počasi, moški in ženske

pomešane in celo nekaj otrok je bilo zraven. Vse je bilo praznično oblečeno in vse veselo razpoloženo. To je bilo videti že od daleč. Poznalo se je tudi, da je družba zatopljena v živahen pogovor, ker so nekateri mahali z rokami. Nekateri pa so mrmrali neko pesem.

Bili so še tako daleč, da nisem mogel razločiti kaj in kak jezik govorijo. Toda zdaj jih nisem utegnil več poslušati, ker so se vedno bolj bližali. Zvest svoji nezaupečnosti sem hitro skočil med grmovje in se potuhnil za debeli macesen, ki je zakrival celo mojo postavo. Iz tega skrivališča se je dalo nemoteno gledati na družbo, ki je prihajala vedno bliže. Ovce me niso skrbele, ker so se mirno pasle nedaleč med brezami.

Skupina ljudi se je medtem že tako približala, da smo bili skoraj vtrč. Jaz sem se prilepil tesno k macesnovemu deblu, da bi me nikakor ne mogli odkriti. Sedaj sem že razločil posamezne besede, toda nisem mogel razumeti, o čem govorijo. Nekaj pa me je pri njih zelo presenetilo, vsi od prvega do zadnjega in celo tista dva ali trije otroci, ki so šli zraven, so imeli v gumbatih zataknjene lepe rdeče nageljne. Vsi so žareli v obraz, ko da bi bili zelo razgreti, čeprav pot ni bila naporna in je ob tej jutranji uri na vrhu celo prijetno hladno. Zenske, ki so šle z družbo, so se smejale tako razposajeno, kakor se smejejo dekleta, kadar gredo ob lepih nedeljah v cerkev.

Vse to ni slabo vplivalo name, toda kmalu je padla vsem temna senca, ki je na mah vse pokvarila. Zapažil sem, da imajo moški po vrsti vsi velike srebrne veržice in svetle tolare na lajbičih. To me je preprečilo, da so to ljudje iz tovarne, ki sopiha v dolini, in postal sem slabe volje. Mislil sem, kakor je mislil moj oče, da so to slabi ljudje. Zdaj sem se še tesneje skrtil za macesnovo debl.

»Oh, bické, bické, kako je to lepo...!«

Skupina ljudi se je ustavila in nekaj žensk je z iztegnjenimi, golimi rokami, v katerih so držale kruh in žemlje, začelo korakati proti moji majhni čredi. Čreda pa, ki ni bila vajena ljudi, se je odmikala nazaj v goščavo, medtem ko se ženske niso dale odgnati in so še dalje silile za ovcami. Za bickami se je pognala tudi belo oblečena deklica z žemlje v rokah in mi je pri tem prišla še za hrbet, pa me še ni opazila. Deklica je bila malo večja od mene in je imela gola, bleščeča lakti. Na prsih je nosila velik rdeč nagelj. Ko sem jo tako videl stali med belimi brezami, se mi je zdelo čudno lepa.

Tedaj me je deklica nenadoma zapazila. »Poglejte, pastirje, je zaklicala vradošča, na proti skupini, ki je stala na poti.

Na njene besede se je vsa družba obrnila proti meni in od zadreg me je udarila vsa kri v glavo. Nekdo je vzkliznil:

»Poglejte, tako majhen pobič, pa že pasel!

in da me je le sram mojih bosih nog in moje revščine, pa nisem mogel spraviti besedice iz ust.

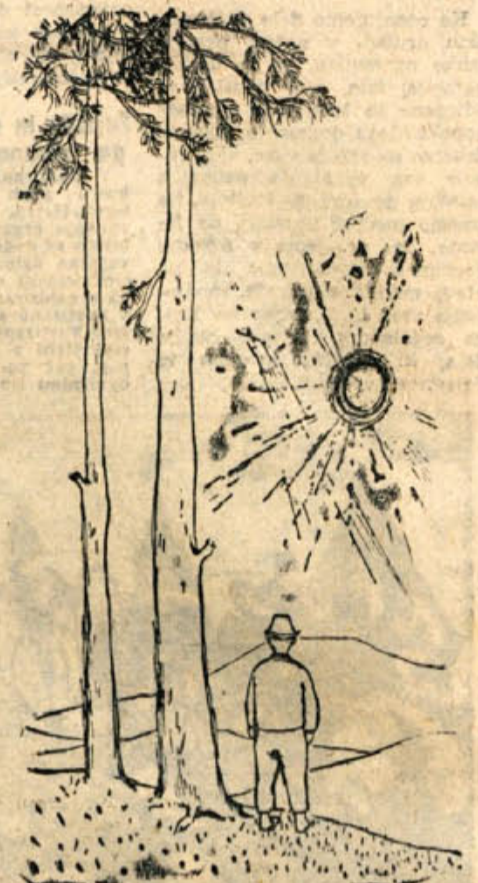
Nekaj časa sva si tako stala nasproti in molčala. Skupina ljudi, kateri so se zopet pridružile ženske, ki so prej iskale ovce, je na gozdni poti tudi obstala in gledala vame in v deklico. To je trajalo mogoče precej časa, toda zame je bilo to soočenje je kratk blisk. Tedaj je na poti rekel ženski glas:

»Sram ga je, ker ni vajen toliko ljudi.«

Neki drugi glas pa je rekel:

»Lenkica, daj mu nageljček, da bo tudi on vedel, da je danes prvi maj...!«

Tedaj je Lenkica, kakor je bilo deklici ime, vzela nagelj s svojih prsi in mi ga pe-

molla z dolgo bleščečo roko. Njene oči so pri tem globoko žarele in se zasadile v moje oči.

Jaz sem počasi vzela njen nageljček in se pri tem dotaknil njene roke. Ta dotik mi je čisto zmešal glavo. Na mah sem izgubil prisotnost duha in sem z nageljnomo v roki zdržal v goščavo ter se tako skrtil dekletu in skupini ljudi na cesti. Se zahvalil se nisem dekletu za prekrasni dar.

Ko sem bil v goščavi na varnem in sem vse premislil, me je skoraj postalo sram tega, kar sem storil. Toda družbi z deklico je menda to zelo ugajalo, zakaj slišal sem prešeren smeh. Nato je družba veselih ljudi začela peti neko pesem, ki je nisem razumel, in ki sem ji prisluškoval z utripajočim srcem, dokler se ni izgubila visoko pod vedrim nebom tega zgodnjega dne.

Potem je skupina ljudi izginita na drugo stran vrha in jaz sem ostal sam s svojimi ovcami. V samotni sem potem pretehtal vsako besedo, ki sem jo slišal na vrhu. Beseda »prvi maj« je bila posebno poudarjena in zato se mi je vtisnila v spomin posebno močno. Saj sem tudi nagelj dobil od deklice za prvi maj.

Takrat vsega tega še nisem razumel, ker

pašnika zanje ni bilo, ampak so se razprostirali ovčji pašniki po gozdovih, med ostro govno in med trnjem, koder se goveja živina ni hotela pasti. Na pašni sem bil bos, ker ni bilo denarja za čevlje. Kadar je bila žival sitna, sem imel čisto okrvavele noge. Vrh tega je bilo po jutrih tudi še mrzlo. Toda ovce so bile v našem najemniškem gospodarstvu zelo važna stvar. Na leto jih je mogel oče prodati do deset in še več, kar je vrglo lepe denarce, s katerimi smo se otroci že za silo oblekli.

Nekoga jutra me je oče zelo zgodaj poklical. Zatrobil je kakor zmerom:

»Sonce je že nad Pohorjem!«

Takoj sem tical v hlačah in se odpravil v hlev. O kakem soncu nad Pohorjem seveda še ni bilo sledu. Na vzhodu se je še komaj poznala jutranja zarja. Vrhova Uršije gore in Peca, ki sta bila še vsa zasnežena, še niti nista žarela v škrlatni luči sončne zarje, ampak sta molela v bledi odsev jutra, ki je vstajalo nekje na vzhodu. Pobočja planin so bila še vsa črna, po dolinah pa je ležala debela megla, ki je zakrivala vse manjše hribe. Nebo je bilo jasno in na njem je gorelo še veliko svetlih, mrzlih zvezd, ki so začele silno počasi ugašati.

»Kam pa naj ženem past?« sem vprašal očeta, ki je vsak dan sproti določal pašo.

»Na vrh boš gnal danes,« mi je mrko odgovoril.

Na vrhi Srce mi je skoraj poskočilo od veselja. Na vrhu je bila pri nas najboljša in najudobnejša ovčja pašna. Tako se je imenoval hrib nad domačijo, ki je bil porasel z drmo, to je s travo, ki so jo ovce imele najrajši. Na pašniku so rastle bele breze, ki so bile podobne zelenim pušeljcem. Vmes je stalo nekaj velikih, orjaških macesnov, ki so se videli daleč naokrog.

Čreda je bila brž na pašniku in sedaj se je začelo zame dobro življenje. Ovce so se začele pasti kakor uši in mi sploh ni bilo treba paziti nanje. Ako bi ne bilo premrzlo in premkro na tleh, bi se bil lahko vlegel in mirno zaspal. Toda bil sem še prebujen in moja zaspianost se je medtem dvignila nekam med vrhove macesnov, ki so moleli v sivkastomodro nebo. Zato sem začel opazovati, kako je okrog mene nastajalo lepo, vitredno jutro.

Pravkar sta zagorela vrhova dveh najvišjih gor v škrlatnem plamenu. Gorele so skale in razpoke med čermi. Podoba me je nenadoma vsega prevzela, da sem bil kakor zamaknen. Na mah sem pozabil na svojo utrujenost in nisem nehal strmeti v goreče gore, ki so se mi zdele vedno bliže. Pod sreženimi vrhovi se je razprostiralo široko,

nenadoma sesedla in skozi njo so se začele svetlikati lise obdelanega polja. Naših gor se ni več dotikala rdeča sončna zarja, ampak so bili vanje uprti pravi sončni žarki, ki so prihajali naravnost od velike, rdeče sončne krogle, ki se je nenadoma dvignila iznad pohorskih slemen.

Sedaj je nastopil pravi dan.

Vse širni prostor med nebom in zemljo, kolikor sem ga mogel zajeti s svojimi očmi, se je napolnil s pepelnasto, skoraj prosojno barvo. Ta praznična svetloba je srkala vase dolinsko meglo, ki se je zmerom bolj stiskala k zemlji in se skrivala med loge in travnike. Nadnaravno velika, orjaška drevesa so začela moleti iz meglenega dna, potem so prišli na vrsto robovi valovite doline, ki so razsekali meglo na nešteto podolgovatih jezikov, dokler se niso pokazale domačije, vespovsod raztresene, naposled pa se je prav na dnu doline pokazala mala vas z visokim, gotskim zvonikom.

Jaz sem nemo strmel v belo deklico, ki je stala pred menoj.

Ker se nisem ganil izza macesna, se mi je deklica začelo približevati. Njen obraz se je veselo smejal in kazala mi je dve vrsti svojih prebelih zob. Napadala me je volja, da bi pobežnil izpred nje in se skrtil v goščavi, toda neka topla notranja moč me ni pustila v mesta, zato sem ostal, kjer sem bil.

Dekle se je tedaj približalo macesnu in obstalo korak pred menoj, strmel je nekaj časa vame s svojimi velikimi ogljenimi očmi, potem pa mi je nenadoma reklo:

»Zakaj se bojiš...?«

»Moj sem ji odgovoril, da se ne bojim

sem bil še premajhen. Bilo je še v stari Avstriji. Pozneje sem šele zvedel, kaj pomeni prvi maj. V stari Avstriji delavstvo prvega maja ni smelo praznovati, kakor ga mi danes praznujemo. Praznovati so si ga upali le najbolj pogumni ljudje.

In med njimi je bila tudi tista bela deklica sredi zelenih brez, ki mi je podarila nageljnovo cvet, čeprav me ni poznala in sem bil zanje le ubog pastirček, ki je bické pasel.

Od tistega jutra se ljudi iz črne tovarne v dolini in tudi same tovarne nisem več bal. To je bil moj prvi Prvi maj.